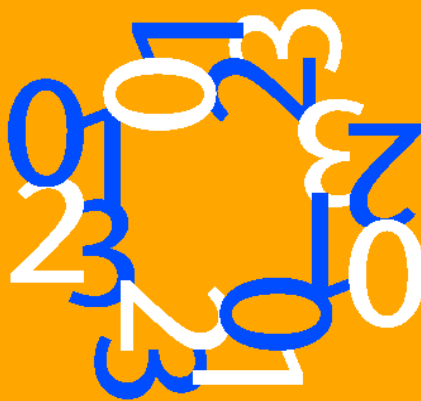

TALOUSARVIO 2022

ja taloussuunnitelma 2023 – 2024

Sisällys

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
2 LOIMAAN LINJA 2019 – 2021.....	7
3 YLEISOSA.....	15
3.1 Loimaan talous tiivistettynä	15
3.2 Yleinen taloudellinen kehitys	17
3.3 Sosiaali- ja terveysalan valtakunnallinen uudistus	20
3.4 TE-palvelujen siirto kuntiin vuonna 2024	22
3.5 Loimaan taloudellinen kehitys.....	23
3.6 Toiminnan rahoitus.....	25
3.7 Talouden ja toimintojen sopeuttaminen.....	27
3.8 Työllisyys.....	33
3.9 Väestö	33
4 TALOUSARVIOESITYS	34
4.1 Talousarviorakenne ja sitovuustasot.....	34
4.2 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	37
4.3 Tuloperusteet	38
4.4 Menoperusteet.....	43
5 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	49
5.1 Kaupunginvaltuusto.....	49
5.2 Tarkastuslautakunta	50
5.3 Keskusvaalilautakunta	51
5.4 Kaupunginhallitus	52
<i>Konsernijohto.....</i>	<i>52</i>
<i>Elinvoima</i>	<i>59</i>
5.5. Hyvinvointilautakunta	62
<i>Hyvinvointipalveluiden hallinto.....</i>	<i>63</i>
<i>Sosiaalityö</i>	<i>65</i>
<i>Terveys- ja hoivapalvelut</i>	<i>68</i>
5.6 Sivistyslautakunta	78
<i>Varhaiskasvatus</i>	<i>79</i>
<i>Perusopetus ja keskiasteen koulutus</i>	<i>85</i>
<i>Vapaa-aikapalvelut</i>	<i>93</i>
5.7 Elinympäristölautakunta	102
<i>Tekniikka ja ympäristöpalvelut</i>	<i>102</i>
6 TULOSLASKELMAOSA	108
7 RAHOITUSOSA	110
8 INVESTOINTIOSA.....	112
8.1 Investoinnit.....	112
8.2 Maa- ja vesialueet, konsernijohto	113
8.3 Talonrakennus	113

8.4 Julkinen käyttöomaisuus	117
8.5 Kuljetusvälineet	119
8.6 Irtain omaisuus	120
8.7 Käyttöomaisuusarvopaperit	122
9 KONSERNITAVOITTEET	123
10 LIIKELAITOS	131

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kaupunginjohtajan katsaus

Yleinen taloustilanne ja kehitysnäkymät

Korona-epidemia on ollut kohta jo parin vuoden ajan osa elämäämme. Vaikutukset arkeen, hyvinvointiin, terveyteen sekä talouteen ja koko yhteiskuntaan ovat olleet merkittäviä. Epidemia on vaatinut merkittäviä ponnistuksia, mutta samalla olemme omaksuneet ja ottaneet käyttöön myös uusia tapoja ja käytäntöjä. Toiminnalliset seuraukset ja taloudelliset kokonaisvaikutukset ovat vielä tässä vaiheessa vaikeasti arvioitavia. Rokotukset ovat marraskuussa 2021 kattamassa tavoitellun 80 %:n tason. Ilmaantuvuusluvut ovat kuitenkin edelleen korkeat ja tehohoitoa tarvitsevien - pääosin rokottamattomien - määrä vielä suuri.

Epidemia rajoitustoimineen johti keväällä 2020 globaalitalouden jyrkkään pudotukseen. Tämä katkaisi myös Suomen talouden kolmen vuoden kasvujakson BKT:n vähentyessä noin 3 %. Kansantalouden toipuminen on kuluvaan vuoden 2021 aikana ollut ennakoitua nopeampaa. Talouskasvun odotetaan pysyvän vahvana ja jatkuvan myös vuosina 2022 ja 2023. Talouden toipumisen sekä nopean työllisyyskasvun myötä julkisen talouden alijäämä on pienenemässä vuosina 2021 ja 2022. Väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan ole poistamassa rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Pahimmat uhkakuvat kuntatalouden vuoden 2020 ongelmien syvenemisestä eivät toteutuneet. Kunnille kohdennetut valtionosuuksien korotukset ovat helpottaneet merkittävästi kuntataloutta vuosina 2020 ja 2021. Näkymät ovat kuitenkin edelleen hyvin epävarmat ja vaikeasti arvioitavat paitsi koronavaikutusten, mutta myös vuoteen 2023 ajoittuvan sote-uudistukseen ja hyvinvointialueiden perustamisen liittyvien muutosten ja talousvaikutusten vuoksi.

Elinkeinot, väestö ja työllisyys

Koronaongelmat ovat painottuneet erityisesti palvelualoille. Kokonaisuudessaan Loimaan elinkeinoelämä on selviytynyt kohtuullisen hyvin ja näkymät yrityksissä ovat pääosin myönteiset. Lemmikkieläinruuan tuotannon sekä teollisuuden robotiikka-alan toimijoiden uusien toimitilojen sijoittuminen Loimaalle ovat olleet tästä hyviä esimerkkejä. Vireillä on myös muita yritysten toimitila- ja laajennushankkeita. Kehitys Kurittula Oy on osaltaan mukana Niittukulman alueen yrityspuisto-hankkeessa.

Sijainti, liikenneyhteydet ja saavutettavuus sekä keskimääräistä edullisemmat tuotanto- ja asumiskustannukset ovat toimineet Loimaan vahvuuksina. Yrityksiä on yli 1.400 ja työpaikkoja eri tuotantoaloilla noin 6.500. Liikenneyhteydet osana Etelä-Suomen kasvukolmiota sekä osaava työvoima ovat jatkossa yhä tärkeämmässä roolissa.

Vuosina 2016–2019 jatkunut työllisyyden kohentuminen katkesi koronaan vuonna 2020. Työttömänä oli Loimaalla vuoden 2020 lopulla yli 12 % työvoimasta. Vuoden 2021 aikana työllisyys on kohentunut. Elokuussa työttömänä oli kuitenkin 555 loimaalaista (8,2 %). Avoimia työpaikkoja oli noin 140.

Alhaisen syntyvyyden ja ikääntyneen väestörakenteen vuoksi väestöennuste on pitkään ollut laskeva ja väestöllinen huoltosuhde heikkenevä. Myös muuttotase on viime vuosina ollut negatiivinen. Asukasmäärä väheni vuonna 2020 yli 100 asukkaalla 15.770 asukkaaseen. Syyskuussa 2021 asukkaita oli 120 vuoden vaihdetta vähemmän.

Väestön ikääntyminen ja väheneminen vaikuttavat työvoiman tarjontaan ja ovat vaikeuttaneet osassa yrityksiä työvoiman saantia. Työvoiman määrä on vuosina 2011–2021 vähentynyt 900:lla (12 %) 6.800:aan. Asuminen, koulutus, elinkeinot ja yritystoiminta sekä niihin liittyvät vaikuttavat toimenpiteet ovat tärkeitä haettaessa ratkaisuja myös näihin syvällä oleviin rakenteellisiin ongelmiimme.

Talous ja investoinnit

Vuoden 2020 taloudellinen tulos oli myös Loimaalla poikkeuksellisen hyvä. Koronaan liittyvin valtionosuuslisäysten, kahtena vuonna peräkkäin saadun noin 1,0 milj. euron harkinnanvaraisen valtionosuuden, merkittävästi alhaisempien erikoissairaanhoidon kulujen sekä henkilöstön lomautusten ja henkilöstökulujen vähentämisen johdosta tilikauden ylijäämä oli 7,7 milj. euroa. Tuloksen sekä Loimaan veden taseen myötä myös kokonaistaseen alijäämä kääntyi vuonna 2020 niukasti ylijäämäiseksi. Myös kuluvan vuoden 2021 tulos on muodostumassa mm. budjetoitua pienemmistä erikoissairaanhoidon maksuosuuksista johtuen 1,5–1,8 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Kaupunginjohtajan vuoden 2022 talousarvioesityksen mukaan tilikausi 2022 on niukasti ylijäämäinen. Vuoden 2022 talousarvioesitys pohjautuu nykyisiin veroprosentteihin. Vuosina 2010–2018 tuloveroprosentti oli 20,50 % ja vuodesta 2019 alkaen 21,00 %.

Erikoissairaanhoidon käyttö on vuosina 2020–2021 vähentynyt merkittävästi. Tästä osa johtuu koronaepidemian aiheuttamista käytön vähentymisestä ja osa vuositason käytön vaihteluista sekä osa aiemmista toimenpiteistä erikoissairaanhoidon kustannustason alentamiseksi. Sen arvioiminen, mikä osuus käytön ja kustannusten alenemasta jää pysyvämmäksi, on epävarmaa.

Kaupunginjohtajan vuoden 2022 talousarvioesityksessä erikoissairaanhoidon kulut on arvioitu 0,7 milj. euroa sairaanhoitopiirin esitystä alhaisemmaksi. Esitykseen sisältyy myös muita toimielimien esityksistä poikkeavia – pääosin kuluja vähentäviä toimenpiteitä. Valmistelussa ja esityksessä on otettu huomioon aiemmin päätettyjä muutoksia ja taloutta vakauttavia toimenpiteitä sekä myös uusia ja valmisteltavia toimenpiteitä vuosille 2022–2024.

Eduskunta hyväksyi kesäkuussa 2021 vuoden 2023 alusta voimaan tulevan sote-palveluiden ja pelastustoimen järjestämistä koskevan lain. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen väliaikainen toimielin aloitti toimintansa syyskuussa. Se johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua tammikuussa 2022 valittavan aluevaltuuston toimikauden alkuun asti.

Hyvinvointialue uudistuksen sekä mm. valmisteilla olevan TE-palvelujen uudistuksen 2024 vuoksi kaupungin palvelut, toiminnot, hallinto ja henkilöstö ovat vuosina 2022–2024 suuressa muutostilanteessa. Talouden ja toiminnan arviointiin kytkeytyy monia epävarmuustekijöitä, jotka ovat lokakuussa vuoden 2022 talousarviota ja taloussuunnitelmaan valmisteltaessa avoimia. Talousarvioita ja taloussuunnitelmaa varaudutaan tarkistamaan ja muuttamaan tarvittaessa jo alkuvuoden 2022 aikana.

Vuoden 2022 talousarvion toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat valtuuston tammikuussa 2019 päättämiin strategiaan tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Kesäkuussa 2021 valittu

valtuusto päättää strategian uudistamista tai päivittämisestä. Sen yhteydessä linjattavilla tavoitteilla ohjataan ja päivitetään erikseen suunnitelmavuosien 2023–2024 toimintaa ja taloutta.

Suunnitelmavuosiin sisältyy merkittävää epävarmuutta hyvinvointialueiden lisäksi mm. koronaepidemian, verorahoituksen, erikoissairaanhoidon käytön ja kustannusten sekä työllisyyden hoidon kustannusten osalta.

Vuoden 2021 arvioitu ylijäämä yhdessä vuoden 2022 talousarvioesityksellä lisäävät taseen ylijäämää 1–1,5 milj. eurolla. Suunnitelmavuosien 2023-2024 arviointi on tässä vaiheessa vaikeaa. Taloussuunnitelmaa varaudutaan tarkistamaan ja muuttamaan myös tältä osin vuoden 2022 aikana.

Vuoden 2022 investointiesitykset ovat 4,3 milj. euroa. Vesiliikelaitoksen investointiesitykset ovat 2,0 milj. euroa. Ne toteutetaan tulorahoituksella ja taseen ylijäämällä. Poistot ovat yhteensä 4,8 milj. euroa. Myös investointitarpeet ja niiden ajoittaminen erityisesti vuosille 2023–2024 on syytä arvioida tarkemmin kokonaisrahoitusaseman tarkastelun yhteydessä.

Loimaalla kasvamme yhdessä 2020-luvulla

Tehtävänämmä on edistää asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa. Tavoitteena on järjestää palvelut asukkaille taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Tarkoituksena on tarjota asukkaille turvallinen, viihtyisä ja virikkeellinen asuinympäristö sekä yrityksille vetovoimainen ja kilpailukykyinen alueellinen palvelu-, osaamis-, tuotanto- työpaikkakeskittymä keskellä kasvavaa Lounais-Suomea.

Vuoden 2022 talousarviota valmistellessa ja siitä valtuustossa päätettäessä joudumme ennakoimaan ja varautumaan edelleen myös jo pari vuotta kestäneen koronaepidemian vaikutuksiin. Monien muutosten vuoksi meidän on jatkettava oman toimintamme kehittämistä ja palvelujemme vaikuttavaa uudistamista. Sopeutumisen ja talouden tasapainottamisen sijaan on haettava keinoja ja löydettävä vaikuttavia ratkaisuja osaamistamme, yhteistyötä sekä yhteistä tahtoa hyödyntämällä sekä oikein ajoitettuja ja kohdennettuja päätöksiä ja toimenpiteitä tekemällä.

Loimaalla 22.10.2021

Jari Rantala
kaupunginjohtaja

2 LOIMAAN LINJA 2019 – 2021

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 21.1.2019 Loimaa strategian vuosille 2019 – 2021.

Strategiassa on määritelty visio sekä asetettu keskeiset strategiset tavoitteet. Strategialla ohjataan muita toiminta- ja palvelustrategioita, suunnittelua ja päätöksentekoa.

Strategian toteutumista seurataan vuosittain strategiaan valittujen Loimaan kehitystä kuvaavien mittareiden avulla tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

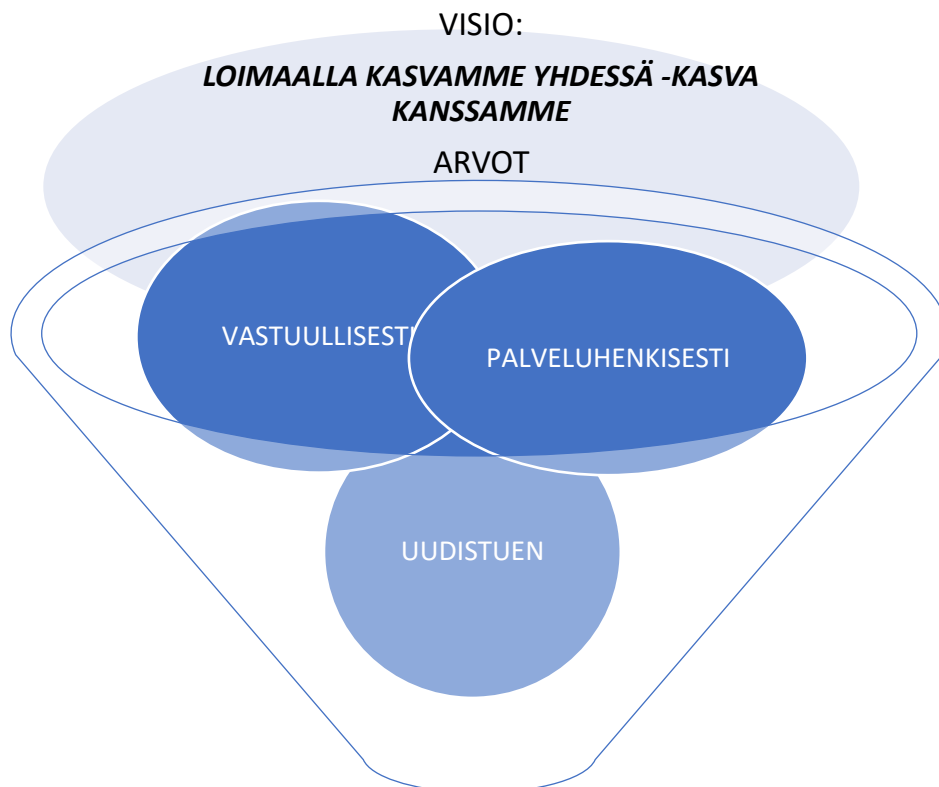
Talousarviossa asetetaan toimielintasolla strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita sekä määrärahat ja tuloarviot.

Toimialat laativat käyttösuunnitelmat, joihin sisältyvät suunnitelmat strategian toimialakohtaisesta toteuttamisesta.

Strategia päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa ja strategiaa arvioidaan jatkuvasti osana kaupungin taloussuunnittelua ja -seurantaa.

Merkittävimpiä päätöksiä valmisteltaessa kuvataan esittelytekstissä, kuinka päätös toteuttaa kuntastrategiaa.

Vuoden 2022 talousarvio ja 2023-2024 taloussuunnitelma on laadittu vanhalla strategialla. Uuden strategian laadinta aloitetaan vuoden 2021 lopulla.

Loimaa ON VETOVOIMAA

Vetovoiman visio:

Loimaalla elämä on sujuvaa. Loimaa tunnetaan yhteisöllisyydestä, yrityksistä, yhdessä tekemisestä ja palveluista.

Tavoite: Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus		
Toimenpiteet Huolehdimme sujuvista palveluista. Pidämme asumisen ja yrityselämän toimintaympäristöt edullisina. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta. Kehitämme palvelujamme yhteistyökumppanien kanssa.	Mittarit Yritys- ja asukaskysely, toimialojen sisäinen itsearviointi Tonttien hinnat, kaukolämmön ja vesihuollon hinnat, kiinteistövero-% Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä Yritys- ja asukaskysely	Vastuutaho Kaupunginhallitus/toimielimet/palvelualat
Tavoite: Loimaa on yritysmyönteinen		
Toimenpiteet Pidämme yritysten toimintaympäristön kunnossa. Tarjoamme yritys- ja elinkeinotoimintaa tukevia ajantasaisia ja sujuvia kaavoitusratkaisuja. Tarjoamme yritys-toimintaan kannustavat ja ohjaavat yritys- neuvonta- sekä elinvoimapalvelut. Toteutamme yrittäjyyskasvatusta. Kannustamme aktiivisesti pienyrittäjyyteen.	Mittarit Uusien yritysten ja työpaikkojen määrä, yritysten liikevaihto, yritystonttien hinnat Yritysalueiden ja -tonttien määrä Yrityskysely, asiakaspalaute	Vastuutaho Kaupunginhallitus/ Elinvoima-palveluala

Tavoite: Loimaa on aktiivinen viestijä ja markkinoija		
Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho
Markkinoimme aktiivisesti Loimaata turvallisena asuinpaikkana ja hyvänä kasvupaikkana yrityksille. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta. Pidämme kiinni siitä, että tieto kulkee avoimesti ja aktiivisesti.	Loimaalle muuttaneiden määrä, kaupungin tapahtumiin osallistuneiden määrä, uusien yritysten määrä Mielikuvakysely Asukaskysely, toimialojen sisäinen itsearviointi	Kaupunginhallitus/ toimielimet/palvelualat

Loimaa ON PITOVOIMAA

Pitovoimamme rakentuu rohkeasta tulevaisuuteen katsovasta ja osallistavasta ilmapiiristä. Pidämme omistamme huolta. Olemme hyvä työnantaja ja tyytyväisyys näkyy myös hyvänä palveluna.

Tavoite: Loimaa on työpaikkatarjonnaltaan monipuolinen ja hyvät mahdollisuudet yrittämiselle takaavat kaupungin kehityksen, vireyden ja kasvun.		
Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho
Vahvistamme paikallista ja alueellista yhteistyötä yritysten kasvun edistämiseksi ja uuden yritystoiminnan kehittämisessä.	Yritysten määrä, liikevaihto, henkilöstömäärä	Kaupunginhallitus/ Elinkeino- ja kaupunkikehitys - palveluala
Otamme paikalliset yritys- ja elinkeinovaikutukset huomioon palvelujamme uudistettaessa ja niitä kilpailutettaessa.	Yritysvaikutusten arviointimenettely, tarjousten lukumäärä / kilpailutus,	Kaupunginhallitus/ toimielimet/palvelualat
Edistämme ammatillista koulutusta sekä työperäistä maahanmuuttoa elinkeinoelämän ja yritysten osaavan työvoiman saannin varmistamiseksi.	elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO)	
Vaikutamme seudullisten ja valtakunnallisten liikenneyhteyksien parantamiseen.	Yritysten henkilöstö- ja koulutustarpeiden seurantatiedot	Kaupunginhallitus / Elinkeino- ja kaupunkikehitys -palveluala
	Seudullisten ja valtakunnallisten suunnitelmien valmistelu-, seuranta- ja toteuttamistiedot.	
Hyödynnämme ja edistämme työssäkäynnin mahdollisuuksia, jotta Loimaalta on sujuvaa käydä muualla töissä.	Työssäkäynti- ja työllisyystiedot/-tilastot	

Tavoite: Loimaa on turvallinen asuinympäristö.		
Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho
Huolehdimme turvallista, esteettömästä ja saavutettavasta asuin- ympäristöstä.	Asukkaiden kokema hyvinvointi (hyvinvointikertomuksen mittarit)	Kaupunginhallitus / Elinkeino- ja kaupunkikehitys - palveluala / Tekniikka ja ympäristö -toimiala
Kehitämme kaupunkikeskustaa keskeiset palvelut tarjoavana viihtyisänä ja turvallisena asiointi- ja asumis- keskittymänä.	Asukaskyselyt, alueelliset palvelutasoverailut	Kaupunginhallitus / Elinkeino- ja kaupunkikehitys - palveluala / Tekniikka ja ympäristö -toimiala
Kehitämme kaupungin sisäisiä asiointi- ja liikenneyhteyksiä.	Juna- ja linja-auto-/ asiointivuorojen määrä / yhteystiheys	Kaupunginhallitus/ konsernijohto/ sivistystoimiala
Mahdollistamme monipuolisen tonttitarjonnan erilaisiin tarpeisiin.	Kaavoitettujen, rakennusvalmiiden ja luovutettujen tonttien määrä	Kaupunginhallitus/ Elinkeino- ja kaupunkikehitys - palveluala / Tekniikka ja ympäristö -toimiala
Järjestämme monipuolisen ja edullisen asunto- tarjonnan luontoa ja virkistysmahdollisuuksia hyödyntäen.	Väestönkehityksen seutukohtaiset mittarit; muuttajatutkimus/ -selvitys	Kaupunginhallitus / Elinkeino- ja kaupunkikehitys - palveluala / Tekniikka ja ympäristö -toimiala
Huolehdimme erinomaisen käyttöveden tarjonnasta ja toimivasta jäteveden käsittelystä.	Veden- ja jäteveden laatu- ja hintataso- vertailut	Vesihuolto-toimiala

Tavoite: Loimaa on yhtenäinen ja osallistava.		
Toimenpiteet Kehitämme uusia osallistumis- ja vaikuttamis- mahdollisuuksia lähi- demokratian toteuttamiseksi. Kehitämme toiminta- tapoja ja viestintää tiedonkulun parantamiseksi ja yhteistyön tukemiseksi. Kannustamme loimaalaisia osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin ja tuemme yhdistyksiä ja järjestöjä järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tuki- verkoston.	Mittarit Käyttöön otettujen toimintatapojen määrä ja vaikuttavuuden arviointi Asukaskysely, toimialojen sisäinen itsearviointi Asukaskysely; yhdistysten ja järjestöjen toimintatiedot, toimi- alojen sisäinen itsearviointi.	Vastuutaho Kaupunginhallitus/ toimielimet/palvelualat
Tavoite: Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.		
Toimenpiteet Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita. Uudistamme ja päivitämme henkilöstöpolitiikan linjaukset ja ohjeistuksen kaupunkistrategian mukaisiksi. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti. Parannamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa. Asetamme konserni-	Mittarit Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toiminta- kertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); talouden tunnusluvut Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut Henkilöstömäärä Työtyytyväisyyskyselyn mittarit, sairauspoissa-olot, työntekijöiden	Vastuutaho Kaupunginhallitus/ toimielimet/palvelualat Kaupunginhallitus/ toimielimet/palvelualat Kaupunginhallitus/ Hallinto-palveluala Kaupunginhallitus/ toimielimet/palvelualat Kaupunginhallitus/ toimielimet/palvelualat

yhteisöille strategiset tavoitteet valtuusto- kausittain. Kehitämme konsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja.	vaihtuvuus, osaamisen kehittämissuunnitelma Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös) Konserni- ja omistus- ohjauksen toimivuuden seuranta ja arviointi vuosittain.	Kaupunginhallitus/ Hallinto-palveluala Kaupunginhallitus/ Hallinto-palveluala
---	--	--

Loimaa **ON HYVINVOIVAA**

Hyvinvoinnin visio:

Loimaalla voidaan hyvin. Tarjoamme sujuvat ja asukkaiden hyvinvointia tukevat palvelut ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet.

Loimaalaiset pitävät huolta hyvinvoinnistaan.

Tavoite: Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.		
Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho
Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakkoivasti. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkumista. Kannustamme asukkaita monipuoliseen harrastustoimintaan.	Asukas- ja asiakas- tyytyväisyysarviointi/ - mittaukset Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointi- tiedot (TEA pistemäärä); THL- sairastavuus- indeksi, kouluterveyskyselyt.	Kaupunginhallitus/ toimielimet/palvelualat

Tavoite: Loimaalla on sujuvat palvelut.		
Toimenpiteet Turvaamme peruspalvelut. Parannamme palvelujen saavutettavuutta. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Mittarit Kaupallinen palvelutarjonta, alueellinen kilpailukykyvertailu, palvelutasoverailu / julkiset palvelut Uusien tapojen käyttöönotto palvelujen järjestämisessä Asukas- ja asiakas- tyytyväisyysarviointi/-mittaukset	Vastuutaho Kaupunginhallitus/toimielimet/palvelualat
Tavoite: Loimaalla et ole yksin.		
Toimenpiteet Kehitämme syrjäytymisen syiden tunnistamista ja panostamme oikea-aikaiseen tukemiseen. Rakennamme turvallisia ja terveellisiä rakennuksia ja asuin- ja kasvu ympäristöjä. Kokeilemme rohkeasti uusia ja osallistavia toimintatapoja ja välineitä elämisen laadun sekä hyvinvoinnin parantamiseksi.	Mittarit Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointi- tiedot asiakastyytyväisyysarviointi/-mittaukset	Vastuutaho Kaupunginhallitus/toimielimet/palvelualat

3 YLEISOSA

3.1 Loimaan talous tiivistettynä

- **Tilinpäätösennusteen 2021** mukaan tulos Loimaan Vesi-liikelaitoksen tulosenuste huomioiden on noin **1,8 milj.euroa ylijäämäinen** ja taseen ylijäämä tulisi vuoden lopulla olemaan noin 1,9 milj.euroa. **Tilinpäätösennuste on kuitenkin arvio, eikä lopullinen.**
- **Kaupungin tulos esityksen mukaan on alijäämäinen nolla (0) euroa vuonna 2022.** Loimaan Vesi-liikelaitos huomioiden kaupungin tulos tulee olemaan 4 900 euroa.
- **Menot kasvavat melkoisesti.** Toimintakulut kasvavat talousarvioon 2021 nähden 3,8 prosenttia eli 4,2 milj. euroa. Eniten kuluja kasvattavat henkilöstökulut 2,2 milj.euroa ja palvelujen ostot 1,6 milj.euroa.
- **Samaan aikaan käyttötulot vähenevät merkittävästi.** Käyttötulot laskevat talousarvioon 2021 nähden -13,3 prosenttia eli 2,1 milj. euroa.
- **Tulojen laskuun ja menojen nousuun eniten vaikuttavat lakisääteiset muutokset sosiaali- ja terveystaloudella.**
- Lakisääteisiä muutoksia on valtion toimesta luvattu korvata **valtionosuuksilla.** Niitä saadaankin 6,3 prosenttia eli 2,8 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa 2021. Kyseinen summa ei kuitenkaan kata täysimääräisesti menetettyjä tuloja ja menonlisäyksiä. Valtionosuudet vuonna 2022 ei sisällä koronakorvauksia. Vuonna 2021 valtionosuuksissa oli koronaan liittyvää tukea 794 000 euroa.
- **Verotulojen ennustetaan kasvavan.** Talousarvioon 2021 nähden niitä kertyy 3,6 prosenttia enemmän eli 2,0 milj. euroa. Tilinpäätösennusteeseen 2021 nähden verotulot laskevat 1,1 prosenttia eli 639 000 euroa. Verrattaessa talousarvioon 2021 verotuloista eniten nousee kunnallisverotuotto 2,8 milj. euroa, kun taas yhteisöverotuottojen arvioidaan laskevan 473 000 euroa ja kiinteistöveron 350 000 euroa.
- **Nettoinvestointimenot ovat 4,2 milj. euroa**
- **Lainakanta vuonna 2022 laskee vuoden tilinpäätösennusteeseen 2021 nähden 30,4 milj. eurosta 29,3 milj. euroon.** Vuoden 2022 lopulla lainakanta (mukana Loimaan Vesi-liikelaitokselta saatu laina) tulee olemaan yhteensä 34,1 milj.euroa. Lainaa tulee vuoden loppuun 2022 mennessä Vesi-liikelaitoksen laina huomioiden olemaan 2 163 euroa per asukas ja ilman Vesi -liikelaitoksen lainaa 1 859 euroa per asukas.
- **Leasing-rahoituksen ja lainojen yhteenlaskettu määrä** tulee olemaan 39,2 milj. euroa ilman uuden päiväkodin leasingvastuuvetä.
- **Veroprosentit pysyvät vuonna 2022 talousarvioesityksessä ennallaan.** Tuloveroprosentti on 21,00, yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00, vakituisten asunnon 0,50 prosenttia, muun asuinrakennuksen 1,05 prosenttia ja voimalaitoksen 2,00 prosenttia.
- **Talousarvio 2022 sisältää henkilöstölisäyksiä 26,73 henkilötyövuotta. Osa lisäyksistä on täytetty jo vuoden 2021 puolella.**

Tulot	Verotulot 58,0 milj.€ (TAE2021 58,7 milj.€)	Valtionosuudet 47,8 milj.€ (TAE2021 44,9 milj.€)	Myynti- ja maksutulot 10,2 milj.€ (TAE2021 10,0 milj.€)	Muut tulot 3,6 milj.€ (TAE2021 3,9 milj.€)
Menot	Hyvinvointilautakunta 73,2 milj.€ (TAE2021 69,3 milj.€)	Sivistyslautakunta 23,4 milj.€ (TAE2021 23,1 milj.€)	Elinympäristö 11,8 milj.€ (TAE2021 11,7 milj.€)	Kaupunginhallitus 7,6 milj.€ (TAE2021 7,4 milj.€)
Tunnuslukuja	Lainakanta TA 2022 29,3 milj.€ (2021 39,3 milj.€)	Investoinnit 6,3 milj.€ (TP 2020 3,6 milj.€)	Vuosikate/poistot 104,0 % (TP 2020 250 %)	Tilikauden 2022 tulos 4900 € (TP 2020 7,7 milj.€)
	Väestö 2021 elokuu 15 679 (2020 15 770)	Tulovero-% 21,00	Lainakanta 2022 1 858 €/asukas	Työttömyysaste elokuu 8,2 (2020 elokuu 9,9 %)

Tunnusluvuissa mukana Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen yhteislaskelmat

3.2 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtionvarainministeriö (VM) on syyskuussa 2021 julkaissut taloudellisen katsauksen sekä Kuntatalousohjelman vuodelle 2021.

VM ennustaa, että bruttokanastatuote kasvaa 3,3 prosenttia vuonna 2021 kun vuosi sitten BKT oli vähenevä noin 3 prosenttia. Talouden toipuminen Covid-19-epidemiasta on ollut nopeaa kuluvaan vuoden keväästä alkaen. Joillakin toimialoilla talouskasvu voi olla hidasta johtuen vielä voimassa olevien rajoituksista. Sen seurauksena talouskasvu pysyy vahvana loppuvuonna ja jatkuu vuonna 2022, jolloin BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 prosenttia. Ennusteen mukaan tautitilanteen heikentymisen ei oleteta rajoittavan talouden toipumista, vaikka yhteiskunnan avaaminen tapahtuisi hitaammin kuten kevään ennusteessa vielä todettiin. Kasvupyrähdysten jälkeen BKT:n kasvu uhkaa hidastua 1-1,5 prosentin tasolle vuosina 2023-2024.

Maailmantalous elpyy koronaviruspandemian varjossa nopeasti finanssipoliittisen elvytyksen, kulutuskysynnän purkautumisen sekä rokotusten etenemisen ansiosta. Nopea kasvu jatkuu euroalueella rahoitusten keventyessä ja palveluiden kysynnän vahvistuessa. Maailman tavarakauppa on elpynyt erittäin nopeaan kasvuun. Kauppaa kuitenkin haittaavat komponenttipula ja konttiliikenteen logistiikkaan liittyvät ongelmat, mikä näkyy saatavuusongelmana ja hintojen nousuna.

Yksityisissä investoinneissa tapahtuu merkittävää toipumista maailmantalouden parempien kasvunäkymien ja kotimaisten hankkeiden johdosta. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä saatava rahoitus vauhdittaa yksityisiä investointeja vuosina 2021-2023. Korkea säästämisaste ja kuluttajien mieliala luovat edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle. Säästämisaste pysyy kuitenkin jonkun aikaa positiivisena.

Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppa-alueilla kasvattavat vientiä. Tänä vuonna kasvua ajaa tavaroiden vienti. Palveluiden ulkomaankauppaan on odotettavissa nopeaa kasvua vuonna 2022, kun voimakkaasti koronaepidemiasta kärsineet palvelualoilla kasvu kiihtyy rajoitusten ja epävarmuuden vähetessä.

Työllisyyden kasvu on ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää ja joillakin toimialoilla on ollut jopa vaikeuksia saada rekrytoitua uutta työvoimaa. Vuoden 2021 työttömyysasteen arvioidaan olevan 7,8 prosenttia, vuonna 2022 6,8 prosenttia ja 2023 6,4 prosenttia.

Ansiotasoindeksin muutos vuonna 2020 oli 1,9 prosenttia, vuoden 2021 arvio on 2,3 prosenttia ja 2022 yht. 3,0 prosenttia.

Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos vuonna 2020 oli 0,3 prosenttia ja sen ennustetaan nousevan 1,8 prosenttia vuonna 2021. Inflaatio on kiihtynyt energian hinnan nousun seurauksena.

Julkisen talouden alijäämä pienenee vuosina 2021 ja 2022 voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös Covid-epidemiaan liittyvä rahankäyttö ja tukitarpeen poistuminen vahvistavat julkista taloutta.

Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista julkisen talouden epätasapainoa.

Lähde: Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus, syksy 2021

Kuntien taloudellisen tilanteen kehittyminen

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen kuntatalouden näkökulmasta. Koko kuntatalous vahvistui merkittävästi vuonna 2020 koronatukien ja maltillisen menokehityksen seurauksena. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui tilinpäätösarvioiden mukaan peräti 2,4 mrd.euroa vuodesta 2019 ollen noin 4,6 mrd.euroa vuonna 2020. Vuosikate riitti kattamaan poistot koko maan tasolla sekä kaikissa kuntakokoryhmissä. Kuntien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2020 mutta lainakannan kasvu rauhoittui edelliseen vuoteen verrattuna. Negatiivisen vuosikatteen lukumäärä väheni voimakkaasti. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli vuonna 2020 vain kaksi.

Koronapandemia vaikutti laajasti kuntien tulo- ja menokehitykseen mutta ei kuitenkaan niin merkittävästi kuin mitä alustavasti odotettiin. Peruspalveluiden ja kuntien talouden turvaamiseksi valtiolta saatiin mittavasti tukea talouden toiminnan jatkamiseen pandemiasta huolimatta. Yhteensä valtionapujen lisäys ja yhteisöveron jako-osuuksien korotus olivat vuonna 2020 noin 3 miljardia euroa.

Epidemian vaikutuksia kuntatalouteen on hankala täsmällisesti arvioida, koska myös sen vaikutukset vaihtelivat kunnittain. Silti voidaan myöntää, että koronatukia saatiin melko kattavasti.

Kuntatalouden menot kasvavat tuloja nopeammin vuonna 2021 ja 2022. Pidentynyt epidemiatilanne vaikuttaa kuntatalouden kehitykseen vielä vuonna 2021 ja kenties tulevinakin vuosina. Rajoitustilanteet hidastavat vielä joidenkin palveluiden toimintatulojen kasvua. Pandemian lisäksi väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtäviä laajentavat menolisäykset kasvattavat kuntien menoja. Kuntatalouden toimintakatteen arvioidaan heikkenevän vuonna 2021 noin 1,3 prosenttia.

Kehitysarvion mukaan kuntien verotulot kasvavat vuonna 2021 noin 5,1 prosenttia ja valtionosuudet supistuvat noin miljardilla eurolla vuoteen 2020 verrattuna. Koronatukea vuonna 2021 saadaan vähemmän kuin vuonna 2020. Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan laskevan hieman viime vuodesta ja toiminnan ja investointien rahavirta syvenee noin 0,7 miljardia euroa negatiiviseksi.

Vuonna 2022 kuntatalouden toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan, kun koronaepidemian hoidosta aiheutunut suuri menopaine poistuu. Menopainetta saattaa kuitenkin lisätä kasvaneet hoito- ja palveluvelan purkamiset. Toimintatulojen arvioidaan laskevan noin 8 prosenttia muun muassa korona-avustusten poistuessa.

Myös yhteisöverotulojen jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päättymisen hidastaa verotulojen kasvua. Valtionosuudet kasvavat runsaat 5 prosenttia hallitusohjelman mukaisten tehtävälaajennusten, valtionosuuden lisäyksen ja indeksikorotuksen vuoksi. Tehtävälaajennuksia talousarvioesitys pitää sisällään melkoisen määrän. Osa niistä on kehittämishankkeita, joita on käynnistetty aiempina vuosina mutta 2021 ja 2022 hallitus on lisännyt erityisen voimakkaasti määräaikaista kehittämishankkeita ja jatkanut ns tulevaisuusinvestointeja myös hallituskauden loppupuolella.

Valtion talousarvioesityksessä korvataan kunta-valtiosuhteessa täysimääräisesti hallituksen tehtävien lisäyksistä tai laajennuksista aiheutuvat lisämenot tai tulomenetykset vuonna 2022. Lisäksi hallitus kompensoi kunnille lakisääteiden tehtävien arvioidun 2,5 prosentin kustannustennousun ja muut laskentatekniset muutokset.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden tasoa nostetaan noin 246 milj. eurolla vuonna 2022. Vuoden 2023 tasolla lisäys on 50 milj. euroa, jossa on huomioitu myös 24 milj. euron sopeutus. Kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon kunnan peruspalvelujen mitoituksessa vuonna 2022.

Valtionosuuden lisäyksiä kohdennetaan lastensuojelun henkilömitoitukseen, hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen (0,7) toteuttamiseen, lähihoitajien koulutukseen ja vaikutusarvioinnin tarkentumiseen, sote-palveluiden saatavuuden vahvistamiseen (RRF), varhaiskasvatuksen laatu ja tasa-arvo-ohjelmaan, etsivään nuorisotyöhön, oppivelvollisuuden laajentamiseen, oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen vahvistamiseen perusopetuksessa, perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaan, Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoa jatketaan, ja siihen kohdennettavan rahoituksen kuntien osuus on 9 milj. euroa vuonna 2022. Lisäksi ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä muihin tukitoimiin osoitetaan kuntasektorille rahoitusta noin 52 milj. euroa. Tämän lisäksi hallitus päätti puoliväliriihessä jatkaa TE-palveluiden siirtämistä kunnille. Siirron taloudelliset vaikutukset tarkentuvat vasta valmistelun edetessä.

Valtionosuuksien lisäyksen vastapainona valtion talousarvioesitys sisältää ison valtionosuusleikkauksen. Leikkaus syntyy siitä, että lakisääteinen peruspalveluiden kustannustenjaon tarkistus +564 milj. euroa leikataan kunnilta pois. Vaikka kuntien peruspalveluiden valtionosuutta korotetaan erillisellä 246 miljoonan euron korotuksella nettona edellä mainitut päätökset vähentävät kuntien valtionosuutta 320 miljoonalla eurolla. Kuntien valtionosuutta leikataan Kiky-vähennyksellä 234 miljoonalla eurolla vaikka kilpailukyky sopimukseen liittyneestä työajanpidennyksestä luovuttiin kunta-alan työmarkkinaratkaisussa. Vuonna 2021 kiky-vähennys kompensoitiin kunnille valtionosuuksien lisäyksenä.

Kuntien perusrahoitukseen kohdistettu leikkaus tarkoittaa sitä, että kunnat joutuvat rahoittamaan vuonna 2022 kokonaan kuntatalouteen kohdistuvat uudet ja laajenevat tehtävät sekä muut käynnistyvät kehityshankkeet.

Jos kunnan tulorahoitus ei ole syksyllä 2021 riittävällä tasolla niin uusia sopeutusohjelmia joudutaan käynnistämään jo vuoden 2022 aikana.

Kuntasektorille on asetettu rahoitusasematavoite, jonka mukaan paikallishallinnon rahoitusasemalla mitattu sektorin tulojen ja menojen erotus saa olla bruttokansantuotteesta maksimissaan 0,5 prosenttia. Tämä tarkoittaa noin 1,3-1,4 miljardin euron suuruista alijäämää eli nettoluotonottoa. Paikallishallinnon nettoluotonotoksi ennakoidaan vuonna 2022 noin 1,8 miljardia euroa, joka on BKT:hen suhteutettuna 0,7 prosenttia. Kuntatalous ei saavuta rahoitusasematavoitetta vuonna 2022. Hallituksen toimet eivät sisällä kuntataloutta vahvistavia päätöksiä, joilla lisättäisiin kuntien tuloja, tuottavuutta tai karsittaisiin menoja.

Lähteet: valtionvarainministeriö Kuntatalousohjelma 2022-2025, kevät, Valtion talousarvioesitys vuodelle 2022 ja Kuntaliitto pääekonomistin katsaus

3.3 Sosiaali- ja terveysalan valtakunnallinen uudistus

Eduskunta hyväksyi sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskevan lain (241/2020) kesäkuussa ja uusi laki astui voimaan 1.7.2021. Sosiaali- ja terveydenhuollon perustason ja erityistason palvelujen järjestämisvastuu siirtyy uusille hyvinvointialueille tammikuun 2023 alusta lukien. Uudistus koskee myös pelastuslaitoksia.

Hyvinvointialueita on yhteensä 21. Alueiden toimintaa valmistelevaan asetetaan väliaikaiset valmistelutoimielimet ajalle 09/2021-31.12.2022. Väliaikaisesta valmistelutoimielimestä käytetään lyhennettä vate. Väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti.

Ensimmäiset hyvinvointialueiden vaalit pidetään alkuvuonna 2022. Aluevaltuustot aloittavat toimintansa maaliskuussa 2022.

Hyvinvointialueiden järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä varten on viisi yhteistyöaluetta.

Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa merkittävässä määrin kuntien tehtäviin ja talouteen. Se vaikuttaa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön.

Kuntasektorin työntekijämäärä vähentyy merkittävästi. Uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet ellei enemmänkin.

Loimaan kaupungille sote-uudistus tarkoittaa erittäin isoa muutosta nykytilanteeseen vuodesta 2023 lähtien. Lähes 70 prosenttia kaupungin toimintakatteesta (toimintatuotot-toimintamenot) eli 70,3 milj. euroa siirtyy tulevalle hyvinvointialueelle. Työntekijöitä sosiaali- ja terveyspalveluissa on 31.12.2020 ollut 471 henkilöä, joka on 44,6 prosenttia koko kaupungin henkilöstömäärästä. Lisäksi siirtyvässä henkilöstömäärässä tulee huomioda se tukipalveluja tuottavien työntekijöiden määrä, joka työskentelee sosiaali- ja terveyspuolen tehtävissä. Lopullisesta siirtyvien henkilöiden määrästä ei ole vielä tietoa talousarviota vuodelle 2022 laadittaessa. Lain mukaan siirtyminen tulee koskemaan alla olevassa taulukossa mustalla ja liilalla tekstillä olevia kunnan palveluita.

Henkilöstön lisäksi kaupungin omistamia tiloja tullaan vuokraamaan maakunnille 3 +1 vuosimallilla. Sen jälkeen kiinteistöjen kohtalo ratkaistaan erikseen. Uudistuksen myötä verotusoikeus kunnilla vähenee merkittävästi ja uudistus vaikuttaa valtionosuuksiin vähenevästi.

Hyvinvointialueille siirtyvät ja kuntaan jäävät palvelut on esitetty seuraavassa taulukossa (punaisella kuntaan jäävät, mustalla ja liilalla siirtyvät palvelut):

Siirtyvät ja jäävät kustannukset Huomioitava laskennassa

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Kotoutumisen edistämisen ja maahanmuuton palvelut
- Työllisyyspalvelut, työllisyyden edistäminen, kuntouttava työtoiminta
- Kuraattori- ja psykologipalvelut
- Perus-, ehkäisevä-, täydentävä ja kotoutumislain perusteella maksettava toimeentulotuki
- Työmarkkinatuen kuntaosuus
- Tukipalvelut aiheuttamisperiaatteella varsinaisille palveluille
- Yleishallinto
- Avustukset
- Eläkemenoperusteiset maksut
- Kuntayhtymien ali-/ylijäämien kattaminen/palautus. Jos kirjauksia palveluluokille (toimintakatteeseen), samalle palveluluokalle kuin ostotkin.
- Koronan vaikutukset

19.10.2021

13

Suunnitelmavuosien 2023-2024 laskenta

Talousarviota vuodelle 2022 tehtäessä ja suunnitelmavuosia laskettaessa ei ole tarkkaa kustannustietoa kaikista siirtyvistä tukipalvelutehtävistä. Muun muassa talous- ja henkilöstötehtävät sekä ruoka- ja siivouspalveluiden tehtävien lopulliset määrät ja kustannukset ovat määrittämättä. Myös kiinteistöjen vuokrakustannuksen laskenta tulee päivittää. Vuokraeristä puuttuu tällä hetkellä korjausvastike. Korjausvastike tulee nostamaan vuokrakustannusta merkittävästi. Kiinteistöjen vuokrat tullaan tarkistamaan ja korjaamaan oikealle suositusten mukaiselle tasolle vuoden 2022 aikana.

Selvää on, että sote-uudistus pienentää kuntien menopaineita mutta se ei poista menojen ja tulojen epätasapainoa.

Loimaan kaupungin suunnitelmavuosien laskenta on laadittu Kuntaliiton jakoavain - työkalua hyödyntäen. Laskelma on hyvin karkea ja suunta-antava. Niihin sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta mm koronapandemian vaikutusten vuoksi. Myöskään lopullisista sosiaali- ja terveystalouden palveluiden menokehityksestä ei ole varmuutta. Yksi iso riskillinen menoerä on sairaanhoitopiirin kustannus. Se voi muuttua vuoden aikana hyvinkin paljon. Laskelmat tarkentuvat sote-laskelmien päivityksen myötä. Oikea kustannustenjakotarkentuu vasta vuoden 2021 ja 2022 lopullisilla tilinpäätösluvuilla. Sitä ennen voidaan antaa vain arvioita.

Vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöksen mukaiset sote-menot määrittävät valtion siirtolaskelmissa tulevan valtionosuustason kaupungille siirtymäajaksi vuosiksi 2023 – 2029. Tämä tarkoittaa sitä, että mikäli palvelut on tuotettu Loimaan kaupungissa ja sairaanhoitopiirissä tehokkaasti, on silloin vuoden 2023 jälkeinen valtionosuuskin suurempi kaupungille. Lisäksi sairaanhoitopiirin alijäämät on omistajakuntien maksettava vuoden 2022 loppuun mennessä.

Talousarvioesityksessä kuntien peruspalvelujen valtionosuutta koskevat laskelmat vuosille 2023 -2024 ovat alustavia. Valtionosuudet on laskettu jakoavain -työkalun avulla. Sen lisäksi valtionosuudessa on huomioitu VM:n huomaama puuttunut virhe valtionosuuksissa. Ohjeeksi on annettu lisätä valtionosuutta 60 euroa per asukas.

Verotulot suunnitelmavuosille on arvioitu Kuntaliiton antaman viimeisimmän syyskuussa saadun ennusteen mukaan.

Sosiaali- ja terveystalvvelumenojen vähennyksen lisäksi suunnitelmavuosina on huomioitu seuraavat muutokset:

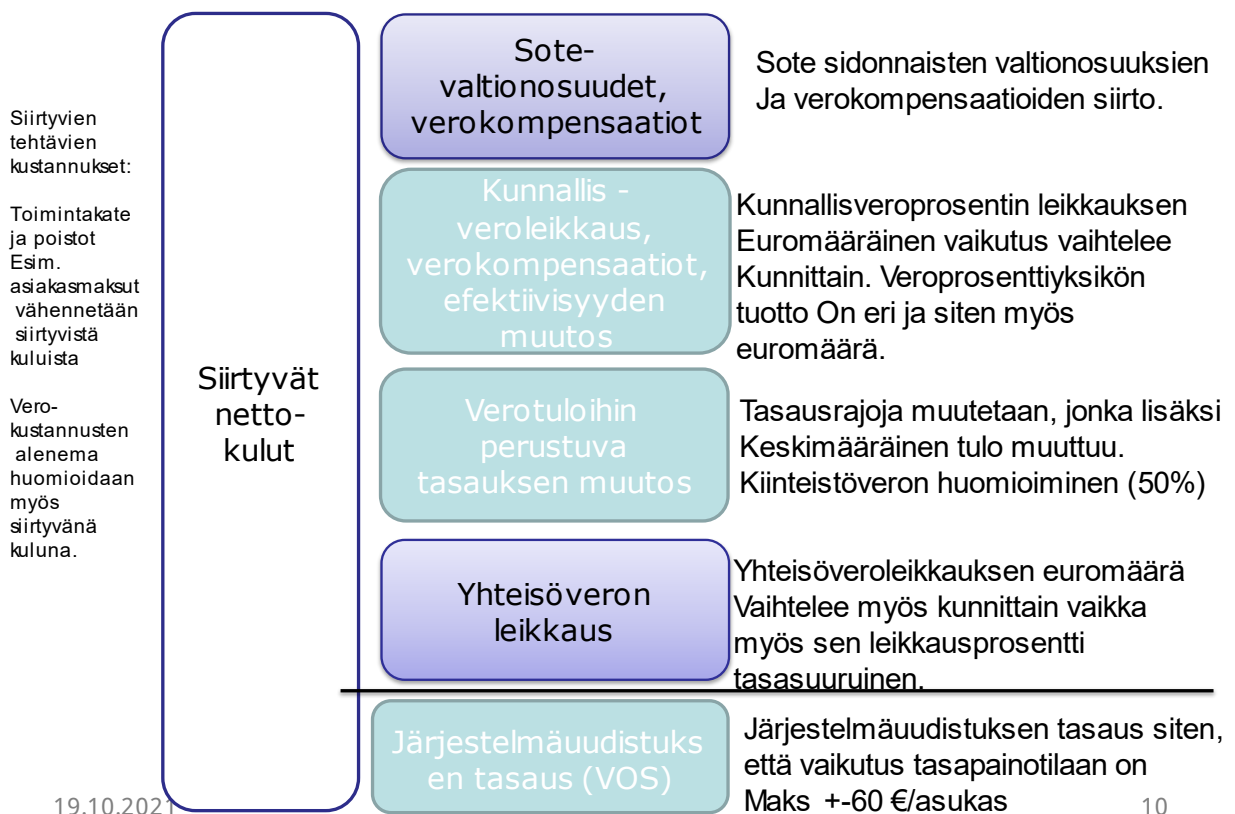
Vähennetty palo- ja pelastuslaitoksen, kuntouttavan työtoiminnan, kuraattorien ja koulupsykologien ja joitakin hallinnon kustannuksia.

Lisätty kiinteistöjen vuokratulo ulkoiseksi tuloksi. Sotepuolen ruoka- ja siivouspalveluiden sisäiset tuloja ja menoja ei ole huomioitu laskelmassa.

Tämä laskelma on siis arvio, eikä tiedossa ole esimerkiksi tukipalveluiden (ruoka- ja siivous sekä hallinnon tukipalvelut) lopullisesta siirtymisestä. Suunnitelmavuodet on laskettu lain edellyttämissä puitteissa.

Muuttuvat kulut ja tuotot

19.10.2021

10

3.4 TE-palvelujen siirto kuntiin vuonna 2024

Pääministeri Sanna Marinin hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä TE-palveluiden siirrosta paikallistasolle. Linjaus liittyy hallitusohjelman työllisyystavoitteeseen ja

kuntien vastuun vahvistamiseen työllisyyspalveluissa. TE-palvelut on tarkoitus siirtää kuntien vastuulle vuoden 2024 aikana.

TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Kunnilla on hyvät lähtökohdat tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja.

Siirron yhteydessä kunnille luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa niitä kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä.

TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2022. Palveluiden järjestämisvastuu siirtyisi vuoden 2024 aikana.

TE-palvelujen siirtoa valmistellaan yhteistyössä ministeriöiden, TE-palvelujen, ELY-keskusten, KEHA-keskuksen, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä tekee linjauksia valmistelun edetessä.

Työllisyyden edistämisen työryhmä linjasi 31.8.2021 periaatteista, jotka liittyvät palveluita järjestävien kuntien työvoimapohjaan ja kuntien väliseen yhteistoimintaan sekä henkilöstön siirtymiseen. Sen mukaan palvelut siirrettäisiin kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä.

TE-palveluiden siirtymistä kuntiin ei ole huomioitu vuoden 2024 taloussuunnitelmavuodessa.

3.5 Loimaan taloudellinen kehitys

Kaupungin tulojen riittävyyttä käyttötalousmenoihin arvioidaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Loimaan kaupungin tuloslaskelma (ulkoiset kulut) 2015-2024:

(Ei sis.vesi-liikelaitoksen kuluja)	TP 2015 (1000 €)	TP 2016 (1000 €)	TP 2017 (1000 €)	TP 2018 (1000 €)	TP 2019 (1000 €)	TP 2020 (1000 €)	TA 2021 (1000 €)	TAE 2021 (1000 €)	TA 2022 (1000 €)	Muutos % (TA2021-2022)	TA 2023 (1000 €)	TA 2024 (1000 €)
Toimintatuotot	16 402	15 314	17 862	17 939	17 587	15 329	15 945	13 912	13 819	-13,3	7 369	7 395
Myyntituotot	7 001	6 369	8 165	7 786	8 408	6 791	6 498	5 409	4 362	-32,9	1 963	1 963
Maksutuotot	5 493	5 505	5 834	5 637	5 269	5 214	5 471	4 587	5 856	7,0	1 318	1 318
Tuet ja avustukset	1 405	1 297	1 705	1 703	1 916	1 445	1 970	1 970	1 751	-11,1	951	977
Muut toimintatuotot	2 503	2 143	2 158	2 813	1 994	1 879	2 006	1 946	1 850	-7,8	3 137	3 137
Valmistus omaan käyttöön	11	8										
Toimintakulut	-106 301	-107 773	-111 065	-113 392	-112 356	-106 859	-111 794	-111 608	-116 031	3,8	-39 446	-39 474
Henkilöstökulut	-48 728	-47 822	-46 092	-46 195	-45 605	-43 042	-44 489	-45 120	-46 685	4,9	-21 480	-21 498
Palvelujen ostot	-44 822	-46 919	-51 566	-53 592	-53 429	-50 398	-54 466	-53 305	-56 078	3,0	-10 800	-10 808
Aineet ja tarvikkeet	-6 596	-6 331	-6 944	-7 208	-6 651	-6 440	-6 876	-7 073	-6 764	-1,6	-4 236	-4 238
Avustukset	-5 108	-5 433	-4 789	-4 657	-4 539	-4 909	-4 182	-4 332	-4 472	6,9	-2 098	-2 098
Muut toimintakulut	-1 047	-1 268	-1 674	-1 740	-2 132	-2 070	-1 781	-1 778	-2 032	14,1	-832	-832
Toimintakate	-89 888	-92 451	-93 203	-95 453	-94 769	-91 530	-95 849	-97 696	-102 212	6,6	-32 077	-32 079
Verotulot	53 364	52 844	53 515	53 277	54 383	55 915	56 011	58 669	58 031	3,6	30 945	30 045
Valtionosuudet	41 833	42 129	42 353	40 940	40 946	47 464	44 976	44 890	47 813	6,3	8 479	7 484
Rahoitustuotot ja -kulut	-267	-219	-78	-20	0	111	-1	-1	-1	0,0	-1	-1
Vuosikate	5 042	2 303	2 587	-1 256	560	11 960	5 137	5 862	3 631	-29,3	7 346	5 449
Poistot ja arvon alenemiset	-3 153	-3 080	-3 350	-4 038	-3 382	-4 509	-4 060	-3 800	-3 452	-15,0	-3 452	-3 452
Satunnaiset tuotot												
Satunnaiset kulut					-808			-321	-217			
Tilikauden tulos	1 889	-777	-763	-5 294	-3 630	7 451	1 077	1 741	-38	-102,2	3 894	1 997
Poistoeron lis./väh.+	41	39	36		34	34	38	38	38	0,0	38	38
TILIK. YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 930	-738	-727	-5 294	-3 596	7 485	1 115	1 779	0	100,0	3 932	2 035
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT												
Asukasluku	16 468	16 273	16 160	16 032	15 875	15 770	15 875	15 679	15 770		15 663	15 553
Vuosikate/poistot, %	160	75	78	31	17	265	127	168	105		213	158
Vuosikate, €/asukas	306	142	160	-78	4	758	324	374	230		469	350
Toimintatuotot/toimintamenot, %	15	14	16	16	16	14	14	12	12		19	19

TULOSLASKELMAN PERUSTELUT

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Kaupungin tuloslaskelmassa esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2022 talousarvion mukainen toimintakate on -102 212 449 euroa

Vuosikate

Kaupungin tuloslaskelmassa esitettävä vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Talouden tasapainon vähimmäisvaatimus on se, että vuosikatteen tulee olla vähintään poistojen suuruinen, jotta kunnan tulorahoitus olisi riittävä. Loimaan kaupungin vuosikate vuonna 2022 on 3 630 800 euroa. Vuosikate on 178 600 euroa suurempi kuin poistot.

Vuosikate/poistot, %

Tunnusluku ”vuosikate/poistot, %” kertoo tulorahoituksen riittävyyden käyttöomaisuuden kulumista vastaavien investointien rahoittamiseen. Vuosikatteen olisi ehdottomasti pysyttävä positiivisena ja katettava poistot, tällöin tulorahoitus mahdollistaisi poistotason suuruutta vastaavat vuotuiset korjausinvestoinnit ilman lisälainoitusta. Vuosikate/poistot% vuonna 2022 on 105 prosenttia.

Suunnitelman mukaiset poistot

Poistoina esitetään kaikki suunnitelman mukaiset poistot pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista. Poistojen määrä on vuoden 2022 talousarvioissa 3 452 200 euroa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Vuoden 2022 tilikauden tulos on nolla (0) euroa. Kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen tulos on 4 900 euroa.

3.6 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelmalla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutoksen rahavirta. Näiden kahden nettomäärän erotus on sama kuin kaupungin kassavarojen muutos tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset 1000 €)	TP 2016 (1000 €)	TP 2017 (1000 €)	TP 2018 (1000 €)	TP 2019 (1000 €)	TP 2020 (1000 €)	TA 2021 (1000 €)	TPE 2021 (1000 €)	TA 2022 (1000 €)	Muutos % 2021/TA2020	TA 2023 (1000 €)	TA 2024 (1000 €)
Kaupunki (ei Vesil.)											
Toiminnot ja investoinnit											
Toiminnan rahavirta	1 194	2 341	-2 211	-435	11 769	4 888	5 613	3 164	-35,3	7 196	5 299
Vuosikate	1 887	2 587	-1 256	559	11 961	5 138	5 863	3 631	-29,3	7 346	5 449
Satunnaiset erät				-808				-217			
Tulorahoituksen korjaukset	-693	-246	-955	-186	-192	-250	-250	-250	0,0	-150	-150
Investointien rahavirta	-1 768	-2 786	-1 246	-2 863	-2 612	-4 152	-2 842	-3 925	-5,5	-4 992	-4 232
Investointimenot	-2 666	-3 142	-2 623	-3 182	-2 875	-4 552	-3 242	-4 325		-5 192	-4 432
Rahoitusosuudet invest.menoihin	12	35	266								
Pydyvien vast. hyöd. luovutustulot	886	321	1 111	319	263	400	400	400		200	200
Toiminnan ja investointien rahavirta	-574	-445	-3 457	-3 298	9 157	736	2 771	-761	-203,4	2 204	1 067
Rahoituksen rahavirta											
Antolainauksen muutokset	-18	-22	-55	83	4	20	-154	214	970,0	20	20
Antolainasaamisten lisäykset	-18	-22	-65	-34	0	-20	-194	-20	0,0	-20	-20
Antolainasaamisten vähennykset			10	117	4	40	40	234	485,0	40	40
Lainakannan muutokset	-1 150	1 392	225	5 955	-2 585	-1 410	-10 150	-1 100	-22,0	-2 000	-1 591
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		6 000	5 000	10 000	5 000	4 000	3 000	4 000		3 000	3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 850	-4 543	-4 985	-4 685	-7 435	-5 410	-5 150	-5 100		-5 000	-4 591
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 700	-65	210	640	-150		-8 000	0			
Oman pääoman muutokset											
Muut maksuvalmiuden muutokset	-381	704	1 490	98	-1 853	0	0	0			
Rahoituksen rahavirta	-1 549	2 074	1 660	6 136	-4 434	-1 390	-10 304	-886	-36,3	-1 980	-1 571
Rahavarojen muutos	-2 123	1 629	-1 797	2 838	4 723	-654	-7 533	-1 647	151,8	224	-504
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT											
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-4 855	2 934	-3 707	-6 323	1 383	2 693	5 909	4 412		10 073	14 438
Investointien tulorahoitus %	71	83	53	18	416	113	181	84		141	123
Laskennallinen lainanhoitokate	0,41	0,52	-0,18	0,16	1,57	0,95	1,13	0,74		1,45	1,18
Lainamäärä (1000 €)	40 424	41 817	41 966	47 996	40 561	43 651	30 411	29 311		27 311	25 720
Kassan riittävyys, pv	8	13	10	8	34	4	10	6		16	13
Asukasmäärä	16 273	16 160	16 032	15 875	15 770	15 875	15 679	15 770		15 663	15 553
Lainat €/asukas	2 484	2 588	2 621	3 023	2 572	2 750	1 940	1 859		1 744	1 654

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta

Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä rahoituksen korjauseristä. Käyttöomaisuusinvestoinnit ovat investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenot ja tuloina rahoitusosuudet investointeihin sekä käyttöomaisuuden myyntitulot.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta

Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä kuinka paljon kunta ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Investointien tulorahoitus

Investointien tulorahoitus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella eli ns. käyttötalouden ylijäämällä, tunnusluvussa eivät ole mukana käyttöomaisuuden myynnistä kertyneet myyntivoitot, joiden kokonaismäärä saattaa vuosittain huomattavastikin vaihdella. Tunnuslukuarvo on hyvä, jos luku on yli 100 prosenttia, tyydyttävä arvon ollessa 80-100 prosenttia ja huono alle 50 prosenttia. Loimaan investointien tulorahoitus vuonna 2022 on 84 prosenttia. Tunnusluku on tyydyttävä.

Lainakannan muutokset

Lyhytaikaisten lainojen ja kuntatodistusten enimmäismäärä on 20,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista lainaa on 30.9.2021 ollut nostettuna yhteensä 8,0 milj. euroa. Vuonna 2022 pitkäaikaisia talousarviolainoja nostetaan lisää 4,0 milj.euroa. Lainoja maksetaan pois 5,1 milj. euroa, jolloin lainakannan muutos on -1,1 milj. euroa. Vuoden 2022 lopulla lainoja arvioidaan olevan 29,3 milj. euroa.

Kaupungin lainakannan kehittyminen

Tilinpäätösennusteen mukaan kaupungin lainamäärä tulee olemaan vuoden 2021 lopulla noin 30,4 milj. euroa, kun talousarviossa 2021 lainamäärä vuoden 2021 lopulla arvioitiin olevan 39,1 milj. euroa. Lainamäärän vähäisempi tarve johtuu mm siitä, että investointeja toteutuu vuonna 2021 noin 1 milj. euroa vähemmän kuin mitä talousarviossa 2021 on varattu. Loimaan Vesi-liikelaitokselta saatu laina (syyskuu 2021 yht 4,3 milj. euroa) huomioiden kaupungin kokonaislainamäärä on vuoden 2021 loppuun mennessä 34,7 milj. euroa ja vuonna 2022 yht. 33,6 milj. euroa.

Taloussuunnittelukaudella Loimaan kaupungin lainakanta arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 27,3 milj. euroa ja vuonna 2024 yhteensä 25,7 milj.euroa. Suunnitelmavuosien osalta on lainankantokyky arvioitava erikseen soten siirryttyä hyvinvointialueelle.

Taulukon laskelmissa ei ole mukana kaupungin saama lainaa Loimaan Vesi liikelaitokselta, joka syyskuussa 2021 on ollut 4,3 milj. euroa.

Vieraan pääoman määrää arvioitaessa tulee huomioida, että Loimaan kaupunki on toteuttanut kaksi merkittävää rakennushanketta leasingrahoituksella. 31.12.2020 Loimaan kaupungilla ja Vesi-liikelaitoksella on ollut yhteensä 11,6 milj. euroa leasingvastuuvelkaa. Kaupungilla leasingvastuuvelkaa on yhteensä 2,2 milj. euroa, josta Puistometsän päiväkodin osuus on 1,8 milj. euroa ja laitteiden ja kaluston osuus noin 428 000 euroa. Loimaan jätevedenpuhdistamoon liittyvää leasingvastuuvelkaa oli 31.12.2020 jäljellä n.9,4 milj.euroa.

Vuoden 2021 aikana leasingvastuita lyhennetään noin 838 000 eurolla. Leasing vastuiden määrä on vuoden 2021 lopulla arvioidaan olevan 10,8 milj. euroa ja 2022 noin 9,9 milj. euroa. Arviosta puuttuu uuden päiväkodin leasingvastuuvelka.

Loimaan kaupungin lainamäärä ja leasingvastuut yhteensä 31.12.2020 olleet 52,2 milj. euroa, vuonna 2021 yht. 41,2 milj. euroa ja vuonna 2022 yht. 39,2 milj. euroa.

3.7 Talouden ja toimintojen sopeuttaminen

Kuntalain mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulevien vuosien taloussuunnitelmien tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Arvioitaessa kuntien kykyä suoriutua velvoitteistaan ja palvelutuotannostaan otetaan jatkossa huomioon koko kuntakonsernin taloudellinen tila.

Lisäksi kuntalain 115 §:n mukaan kunnan taseen sisältäessä kattamattomia alijäämiä, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävytydestä talouden tasapainottamiseksi.

Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää. Lainsäädäntöä on tiukennettu siten, että alijäämä tulee kattaa määrääjassa, eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Erillisestä toimenpideohjelmasta on luovuttu ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Tasapainoinen talous antaa perustan kuntalaisille tuotettavien palvelujen ja lakisääteisten tehtävien toteuttamiselle. Tasapainoinen talous mahdollistaa alueen elinvoimaa lisäävien toimenpiteiden ja investointien toteuttamisen.

Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi -liikelaitoksen vuoden 2020 tulos oli 7,7 milj. euroa ylijäämäinen ja taseen ylijäämä 136 122 euroa. Vuoden 2021 tilinpäätösennusteen mukaan Loimaan Vesi-liikelaitoksen tulosennuste huomioiden kaupungin tulos tulee olemaan syyskuun arvion mukaan noin 1,8 milj. euroa ylijäämäinen. Tulosennuste kuitenkin sisältää vielä joitakin riskejä ja näin ollen lopullista tulosta on vaikeaa arvioida.

Tilinpäätöksen ja taloussuunnitelmakauden puitteissa Loimaan kaupungille muodostui tarve kuntalain 110 §:ssä tarkoitetun toimenpideohjelman laatimiseen vuoden 2018 tilinpäätöksen jälkeen.

Ensimmäiset talouden sopeuttamistoimenpiteet hyväksyttiin valtuustossa 15.4.2019. Tämän jälkeen sopeuttamistoimenpiteiden työstämistä jatkettiin ja sopeuttamistoimenpiteitä hyväksyttiin vuoden 2020 ja 2021 talousarviossa. Koska vuoden 2020 tulos oli positiivinen ja taseen alijäämä kääntyi ylijäämäksi, poistui myös lain asettama velvoite kriisikuntamenettelystä.

Vuoden 2020 positiiviseen tulokseen vaikutti olennaisesti alkupuolella Suomeen ja koko maailmaa mullistanut koronaepidemia ja sen aiheuttamaan taloustilanteen heikkenemiseen valtion myöntämät lisätuet. Vuosi 2020 oli hyvin poikkeava. Korona vaikutti niin käyttötaloustuloihin kuin menoihin. Samalla tehtiin myös omia tervehdyttämistoimenpiteitä. Näistä olennaisin oli 1,5 milj. euron henkilöstösäästöt, jotka aikaansaatiiin lomautuksilla ja muilla henkilöstökulun säästöinä.

Palvelujen tehostamisen ja sopeuttamistyön laadintaa ja talouden seurantaan varten on 17.12.2018 asetettu taloustyöryhmä. Sen tehtävänä on tarkemmin seurata taloudellista tilannetta ja antaa suosituksia kehittämistoimenpiteiden valmisteluun. Taloustyöryhmä jatkaa toimintaa vuonna 2022.

Koska tase on juuri ja juuri ylijäämäinen, tulee taseen ylijäämää kasvattaa, jotta kaupunki kestää tulevien vuosien haasteet. Näyttää siltä, että vuoden 2021 tulos tulee vahvistamaan tasetta entisestään mutta ei välttämättä tarpeeksi. Tulevana vuotena 2022 on olemassa yhä edelleen epävarmuus koronapandemian etenemisestä ja sen vaikutuksesta talouteen ja toimintaan. Sen lisäksi sosiaali- ja terveystalouden siirtymisen lopullisista vaikutuksista hyvinvointialueille ei ole tarkkaa tietoa. Nämä seikat tulevat asettamaan omat haasteensa ja epävarmuutensa taloudelliseen ja toiminnalliseen tilanteeseen.

Taloudellisen tilanteen epävarmuuden vuoksi tulevana vuonna on talouden tilannetta seurattava ja tarvittaessa muutettava vuoden 2022 talousarviota heti kun tarve vaatii.

Kaupungin taseen kertyneet ali-/ylijäämät vuodesta 2016:

Vuosi	Kaupunki	Vesi	Yhteensä	TA -vuosi	Taseen kertynyt ali-/ylijäämä kaupunki	Veden kertynyt ali- ylijäämä	Kaupunki ja Vesi Yhteensä
2016	-1 226 439	-238 771	-1 465 210	TP2016/alijäämä	-6 577 865	8 014 487	1 410 339
2017	-727 064	-48 951	-776 015	TP2017/alijäämä	-7 304 929	7 965 536	627 892
2018	-5 259 175	239 282	-5 019 893	TP2018/alijäämä	-12 564 104	8 204 818	-4 392 001
2019	-3 597 700	403 419	-3 194 281	TP2019/alijäämä	-16 161 804	8 608 237	-7 586 282
2020	7 485 178	237 226	7 722 404	TP 2020/ ylijäämä	-8 676 626	8 845 463	136 121
2021	1 116 000	76 300	1 192 300	TA 2021	-7 560 626	8 921 763	1 361 137
TAE2021	1 800 000	76 300	1 876 300	TAE 2021	-6 876 626	8 921 763	2 045 137
2022	0	4 900	4 900	TA2022/tulos	-6 876 626	8 926 663	2 050 037
*2023	3 932 000	1 800	3 933 800	TS2023/tulos	-2 944 626	8 928 463	5 983 837
*2024	2 035 000	7 000	2 042 000	TS2024/ tulos	-909 626	8 935 463	8 025 837
	-3 962 378	514 279	-3 448 099				

*Suunnitelmavuosien tilikausien tulos näyttää suotuisalta. Tulokset eivät kuitenkaan ole lopullisia ja kyseiset 2023 ja 2024 vuosien ylijäämien toteutuminen sisältää erittäin suuren riskin. 20-30 prosentin todennäköisyydellä suunnitelmavuosien tulokset tulevat olemaan esitetyn kaltaiset. Siksi tulossennuste päivityksiä tulee tehdä heti lukujen muuttuessa.

Taseen ylijäämäkehityksessä on myös huomioitava Loimaan Vesi-liikelaitoksen kaavailemat tulevaisuudessa tehtävät vesi- ja viemäriputkistoinvestoinnit, jotka aiotaan rahoittaa yhtiön taseen ylijäämällä. Kyseiset investoinnit tulee kuitenkin suunnitella huolella, ettei ne vaaranna kummankaan niin Loimaan kaupungin tai Loimaan Vesi-liikelaitoksen taloutta.

Keväällä 2021 vuoden 2022 kehystä valmisteltaessa talouden tilanteen elpymistä koronasta ei kunnolla osattu arvioida. Tämä näkyi niin omissa ennusteissa kuin alkuvuoden Kuntaliiton ja verottajan antamissa verotuloennusteissa.

Kehyksen tuloksen tavoitteeksi annettiin 500 000 euron ylijäämä. Pohjakehys oli otettu talousarvion 2021 käyttösuunnitelmavuodesta 2022. Lähtökehys sisälsi mm prosentin korotukset toimintatuottoihin, kahden prosentin korotukset palkkoihin, 2,5 prosentin korotukset ostopalvelumenoihin. Lisäksi kehys sisälsi talousarviossa 2021 hyväksyttyjä tasapainottamistoimenpiteitä. Näitä toimenpiteitä käytiin lävitse ja tarkistettiin nykytasolle. Kehykseen tehtiin seuraavat tarkistukset palvelualoittain:

Hyvinvointipalvelut:

Terveys- ja hoivapalveluissa vähennetty sotaveteraanituloa 490 000 euroa ja lisätty menoihin hoidollisen ja lakisääteisen hoitajamitoituksen vuoksi menoa 350 000 euroa.

Sivistyspalvelut:

Varhaiskasvatuksessa vähennetty tuloa 200 000 euroa johtuen varhaiskasvatuksen maksuperusteen muutoksesta.

Perusopetuksessa vähennettiin kotikuntakorvausten osalta tuloa 300 000 euroa. Vastaavasti 26 oppilaasta aiheutuu menoakin. Sitä ei tässä kohdin huomioitu.

Vapaa-aikapalveluissa vähennettiin talousarvion 2021 lisätty sopeuttamistoimenpide kirjastoverkon ja muusta vapaa-aikapuolen säästötavoitteesta 200 000 euroa.

Elinympäristöpalvelut:

Elinympäristöpalveluiden osalta lisättiin kulua lakisääteisen hoitajamitoitusmuutoksen vuoksi 125 000 euroa ja poistettiin tasapainottamistoimenpiteistä 80 000 euron säästötavoite kirjastoverkon osalta

Konsernijohto:

Vähennettiin Aho-kodin myyntitulo 288 000 euroa, lisättiin professuurin lahjoitusrahastomenoa 10 000 euroa, lisättiin lisenseihin ja IT-varmistukseen 20 000 euroa ja yhden palkkasihteerin meno 30 000 euroa.

Elinvoima:

Lisättiin hankerahan omarahoitussuus 50 000 euroa ja tuloihin 117 000 euroa.

Nämä vähensivät toimintatuloja yhteensä noin 1,2 milj. euroa ja lisäsivät toimintamenoja noin 865 000 euroa.

Muut toimenpiteet:

Samalla keskusteltiin valmisteilla olevien erilaisten lakiesitysten vaikutuksesta talouteen mutta todettiin, että esitysten lopullista vaikutusta käyttötalousmenoihin oli vaikeaa lähteä ennustamaan siinä vaiheessa.

Valtionosuudet kehykseen oli otettu syksyllä 2020 laaditusta valtionosuusennusteesta ja verotulot tammikuussa 2021 julkaistun Kuntaliiton ennusteen mukaan.

Uudet laskelmat valtionosuuksista saatiin vasta 30.6.2021 kaupunginhallituksen kehyksen käsittelyn jälkeen. Kyseisiin valtionosuuslaskelmiin oli laskettu alustava arvio valtion vuodelle 2022 lisäämien tehtävien kustannuksista. Valtionosuuden määrä oli 2,4

milj.euroa parempi kuin kehyksessä. Seuraavat päivitettyt verotulolaskelmat saatiin elokuussa 2021. Elokuun veroennusteen mukaan vuonna 2022 verotilityksiä tultaisiin saamaan noin 1,6 milj.euroa enemmän.

Alustavat toimielinten talousarvioesitykset esiteltiin kaupunginhallituksessa 6.9.2021. Samalla päivitettiin kesäkuussa hyväksyttyä kehystä. Vaikka esityksen yhteydessä valtionosuuksiin ja verotuloihin tehtiin korjauksia, lautakuntien esityksien jälkeen tulos oli noin -3,3 milj.euroa alijäämäinen.

Tulos jäi kesäkuussa kaupunginhallituksen hyväksymästä kehyksestä noin 3,8 milj.euroa ja toimintakate jäi tavoitteesta noin 7,7 milj. euroa.

Toimielinten toimintakatteen muutos verrattuna kehykseen toteutui seuraavasti:

Toimielin	Vaikutus toimintakatteeseen
Hyvinvointilautakunta	+5,8 milj.euroa
Sivistyslautakunta	+ 818 000 euroa
Elinympäristölautakunta	+ 668 000 euroa
Kaupunginhallitus	+ 389 000 euroa
yht.	+ 7,7 milj. euroa

Kaupunginjohtajan esitykseen tulostavoitteeksi asetettiin nolla (0) euroa.

Talousarvioesitystä käsiteltiin kaupunginhallituksen jälkeen valtuustoseminaarissa 27.9.2021, taloustyöryhmässä 15.9.2021 ja 11.10.2021, ja sen lisäksi alustavaa luonnosta esiteltiin osallistuvan budjetoinnin asukasillassa 12.10.2021.

Toimielinten talousarvioesitysten jälkeen toimielinten neuvottelujen pohjalta talousarviota tarkastettiin ja laskelmiin tehtiin päivityksiä. Tehtyjen toimenpiteiden vaikutus toimintakatteeseen oli yhteensä 2,1 milj. euroa.

Käyttötalouteen tehdyt toimenpiteet olivat seuraavat:

Henkilösivukulujen maksujen tarkistus + 60 000 euroa

Henkilösivukulujen uusi päivitys

Teleoperaattorin vaihto -40 000 euroa

Muita teknisiä korjauksia -27 500 euroa

Hyvinvointilautakunta

Palkkakulujen tarkistus noin -600 000 euroa

Palvelujen ostot -260 800 euroa

Erikoissairaanhoidopiirin TA-esityksestä vähennettiin -700 000 euroa (riskillinen vähennys mutta vähennys perustuu viime vuosien eshp:n esityksen toteutuman alittumiseen)

Ravitsemusterapeutin tehtävän poistaminen -38 700 euroa

RAI-järjestelmän käyttöönotto -90 000 euroa

Muut toimintakulut -9 000 euroa

Yhteensä 1,7 milj. euroa

Sivistyslautakunta

Varhaiskasvatusohjelman käyttöönottokustannus -30 000 euroa

Muut vähennykset vapa-aikapuolella (liikuntapalvelut -6 000 euroa, työväenopisto -6 000 euroa ja musiikkiopisto -8000 euroa) yhteensä -20 000 euroa

Opetuksen hanketulon lisäys +50 000 euroa

Yhteensä vaikutus 100 000 euroa

Elinympäristölautakunta

Ostopalvelumenot (purkukustannus -100 000 euroa ja muut kiinteistöjen korjausmenot -100 000 euroa) -200 000 euroa

Koneiden ja laitteiden kunnossapito -20 000 euroa

Huoltomekaanikko noin -39 000 euroa

Kosmeettiset palkkakorjaukset -20 000 euroa

Muut budjettikorjaukset noin -125 000 euroa, jotka tehty vähentämällä yhden palvelusihteerin ja ruokapalveluiden menoja ensimmäisen lautakunnan käsittelyn jälkeen.

yhteensä 404 000 euroa

Kaupunginhallitus

Elinvoima:

Lisättiin puuttuva palkkakulu noin + 38 000 euroa

Lisättiin rempparyhmään yksi palkkakulu +38 000 euroa

Vähennettiin kuntaosuusmaksua -30 000 euroa

lisättiin markkinointirahaa ja sponsorirahaa +39 000 euroa

Lisättiin hankerahaa (Ketterä osaaminen ja SEUTUrekry) +20 000 euroa

yhteensä nettolisäys 105 000 euroa

Sen lisäksi tarkistuksia tehtiin seuraaviin tuloslaskelman eriin:

Verotulot +247 000 euroa

Valtionosuudet +294 000 euroa

Rahoitustuotot ja -kulut netto -35 000 euroa

Poistot -348 000 euroa

Arvon alentumiset -300 000 euroa

Yhteensä vaikutus noin 1,2 milj. euroa

Kaupunginjohtajan esityksen vaikutus toimintakatteeseen löytyy taulukosta toimintakatteiden kehitys toimielimittäin.

Toimintakatteiden kehitys talousarvion 2022 aikana toimielimittäin:

	TP 2019	TP2020	TA2021	TAE2021	Toimielim. 2022	TA2022	TA22- TAE21	KEHYS	ERO KEHYS TAE2022
KAUPUNGINVALTUUSTO	-61	-51	-50	-50	-50	-50	0,00	-51	-1
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	15	-2	-25	-25	-2	-2	-92,00	0	2
TARKASTULAUTAKUNTA	-24	-24	-32	-32	-33	-33	3,13	-33	0
KAUPUNGINHALLITUS	-6 626	-6 536	-6 285	-6 565	-6 642	-6 784	3,34	-6 253	531
Konsernijohto	-4 411	-4 437	-4 130	-4 340	-4 472	-4 479	3,20	-4 209	270
Elinvoima	-2 215	-2 099	-2 155	-2 225	-2 170	-2 305	3,60	-2 044	261
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	-58 890	-57 811	-60 511	-60 882	-66 723	-65 003	6,77	-60 864	4 139
Hyvinvointipalveluiden hallinto	-523	-549	-549	-549	-607	-608	10,75	-557	51
Sosiaalityö	-12 031	-11 974	-12 159	-12 841	-12 461	-12 456	-3,00	-12 227	229
Terveys- ja hoivapalvelut	-46 336	-45 288	-47 803	-47 492	-53 655	-51 939	9,36	-48 080	3 859
, josta erikoissairaanhoido	-23 099	-21 043	-23 611	-22 311	-24 062	-23 362	4,71	-23 176	186
SIVISTYSLAUTAKUNTA	-20 521	-19 201	-19 499	-20 379	-20 970	-20 852	2,32	-20 152	700
Hallintopalvelut					-245	-246		0	246
Varhaiskasvatus	-6 935	-6 483	-6 762	-6 842	-7 076	-7 041	2,91	-7 052	-11
Perusopetus ja keskiasteen koulutus	-11 289	-10 589	-10 643	-11 223	-11 177	-11 117	-0,94	-10 985	132
Vapaa-aikapalvelut	-2 297	-2 129	-2 094	-2 314	-2 472	-2 448	5,79	-2 115	333
ELINympäristöLAUTAKUNTA	-8 664	-7 554	-9 447	-9 347	-9 908	-9 490	1,53	-9 240	250
Tekniikka ja ympäristöpalvelut	-8 664	-7 554	-9 447	-9 347	-9 908	-9 490	1,53	-9 240	250
Korona (osa koronaan liittyvistä menoista)		-356		-403	0	0	-100,00	0	0
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	-94 771	-91 535	-95 849	-97 683	-104 328	-102 214	4,64	-96 593	5 621

Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle ja sen vaikutukset ovat tulevana vuonna 2022 iso tekijä talouden näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintakate on esityksen mukaan kasvamassa vuoden 2021 talousarvioennusteeseen nähden 4,3 milj.euroa. Mitä enemmän tulevan vuoden sosiaali- ja terveysmenot kasvavat tai toimintakate heikkenee, sitä enemmän se on pois jäljelle jäävän kunnan valtionosuuksista tulevana seitsemänä vuotena. Soten siirtymisen taloudellisia vaikutuksia tulee tarkasti seurata jo alkuvuodesta.

Ehdotuksena on ainakin seuraavien menokohtien tarkastelu:

-niiden tehtävien, jotka eivät täytä lainvelvoitetta, ei täytetä heti alkuvuodesta tai kokonaan täyttämättä jättäminen tai täyttäminen loppuvuodesta

- jätetään lastensuojeluyksikkö toteuttamatta tai toteutetaan vasta loppuvuodesta

-ostopalvelumenojen hillitseminen

-kaikki hankinnat jäihin tai hankinta vasta loppuvuodesta, jos hankinta tehdään leasing -rahoituksella (uusi auto, puheentunnistin, lääkkeenjako-robotti, aistipuutarha)

-Muut mahdolliset toimenpiteet

Muiden toimialojen tehostamistavoitteet:

Sivistyspalvelut

-Uudet vakanssit tarpeellisuuden tarkastelu

-Eläköitymisten hyödyntämiset

Elinympäristöpalvelut

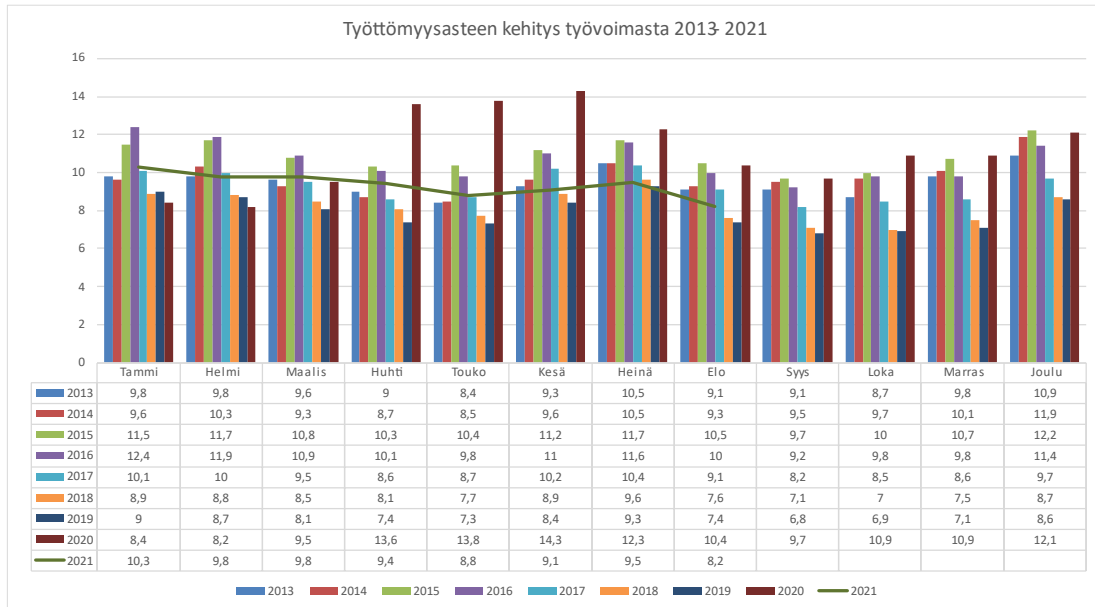
-käyttötalouden ostopalvelumenojen tarkistaminen todelliselle tasolle kiinteistöjen korjausmenojen osalta

-täyttämättä olevien tehtävien tarkastelu ja uudelleenorganisointi

3.8 Työllisyys

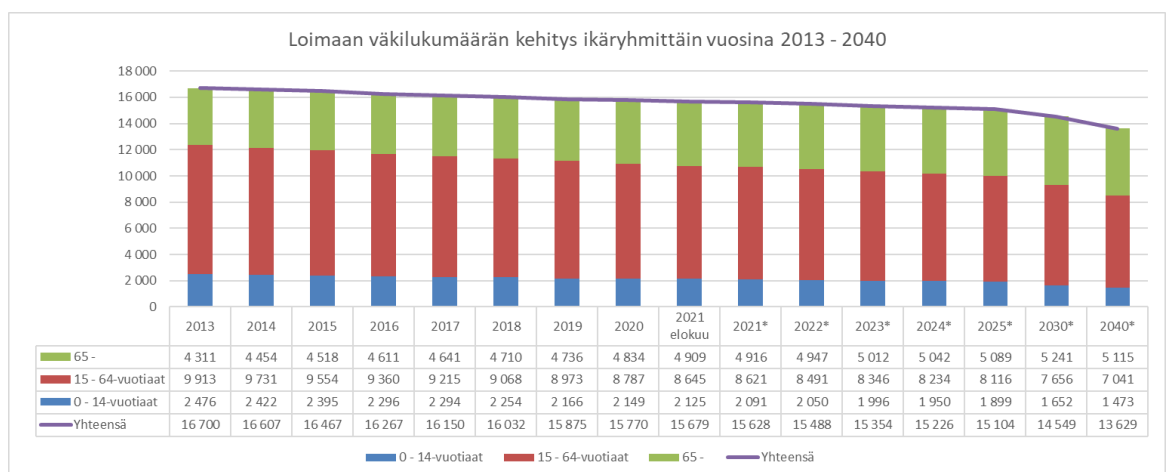
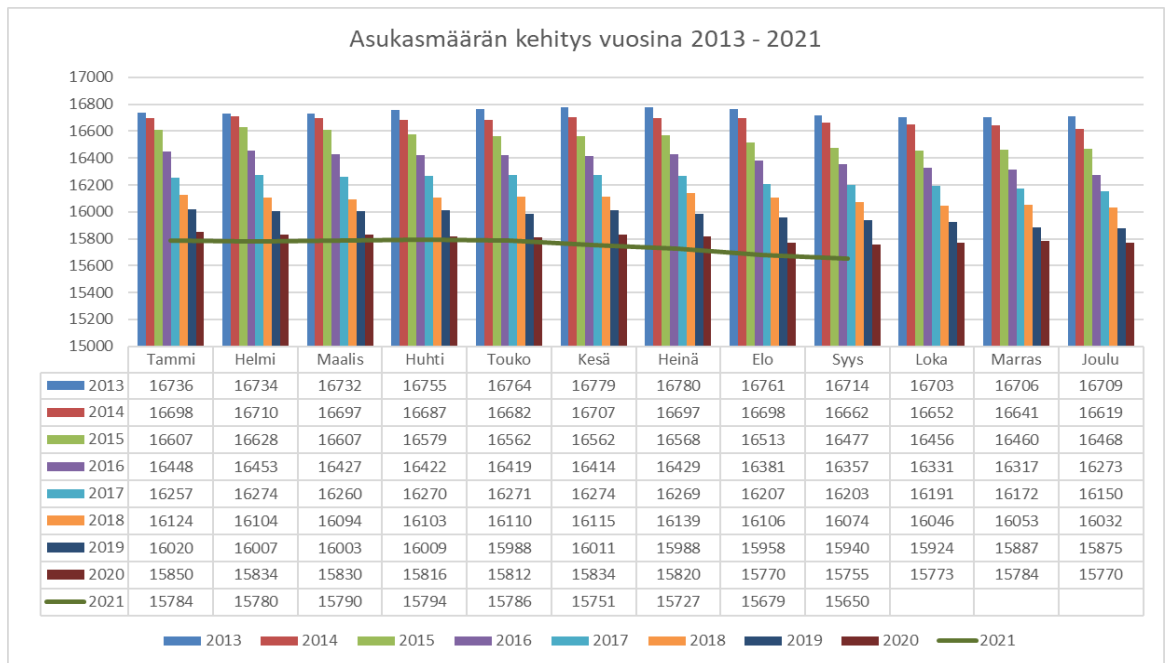
Loimaan kaupungin työttömyysaste oli 31.12.2020 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen mukaan 12,1 prosenttia.

Elokuun 2021 ennakkotilaston mukaan Loimaan työttömyysaste on ollut 8,2 prosenttia. Työttömyysaste on laskenut 3,9 prosenttia vuodenvaihteesta. Verrattaessa koko maan työttömyysasteeseen (elokuu 2021 yht.10,7 prosenttia) Loimaan työttömyysaste on 2,5 prosenttia alhaisempi ja Varsinais- Suomen (elokuu 2021 yht. 9,9 prosenttia) työttömyysastetta 1,7 prosenttia alhaisempi.

3.9 Väestö

Loimaan kaupungin asukasmäärä oli 31.12.2020 Tilastokeskuksen mukaan 15 770. Väkiluku on laskenut vuoden takaisesta syyskuun 2021 ennakkoarvion mukaan 120 hengellä. Tilastokeskuksen laatiman ennusteen (30.9.2021) mukaan Loimaan kaupungin väkiluku tulisi olemaan 13 629 henkilöä vuoteen 2040 mennessä.

Lähde: Tilastokeskus

4 TALOUSARVIOESITYS

Vuoden 2022 ja taloussuunnitelmavuosien 2023 -2024 talousarvioesitys pitää sisällään paljon erilaisia lakisääteisiä muutoksia. Suurin osa muutoksista kohdistuu sosiaali- ja terveyspuolelle. Muutoksilla on merkittävä taloudellisesti heikentävä vaikutus kunnan talouteen tulevana vuonna 2022. Samaan aikaan kuitenkin pitäisi soteuudistuksen vuoksi erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden menokehitys pitää kurissa. Valtio on luvannut korvata nämä lakisäätisetkustannukset valtionosuuksien lisäyksinä mutta ainakaan Loimaalla korvaus ei täysimääräisesti selkeästikään toteudu.

4.1 Talousarviorakenne ja sitovuustasot

Talousarvion osat

Talousarviosta ja – suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säädökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja –suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolain säädöksiä. Sitovia ohjeita ja lausuntoja kuntien kirjanpitoon antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Talousarvion sisältö on laadittu huomioiden soveltuvien osin edellä mainitut säännökset ja ohjeet. Talousarvion esitystavassa on noudatettu uusinta JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma -käsikirjaa. Talousarviossa on seuraavat osat: yleisperustelut, käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa, investointiosa, rahoitusosa ja konsernitavoitteet.

Sitovuustasot

Talousarviorakenne on laadittu siten, että organisaatorakenne ja osasto- ja kustannuspaikkakartta vastaavat toisiaan.

Valtuuston nähden sitovia ovat seuraavat tasot:

Käyttötalous

Kaupunginvaltuusto

Tarkastuslautakunta

Keskusvaalilautakunta

Kaupunginhallitus

Konsernijohto

Elinvoima

Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointipalvelujen hallinto

Sosiaalityö

Terveys- ja hoivapalvelut

Sivistyslautakunta

Varhaiskasvatus

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vapaa-aikapalvelut

Elinympäristölautakunta

Tekniikka ja ympäristöpalvelut

Sekä seuraava liikelaitos:

Loimaan Vesi-liikelaitos

Investoinnit (toimielimittäin sekä hankkeittain, että hankeryhmittäin)

Tuloslaskelma

verotulot ja valtionosuudet

rahoitustuotot ja rahoituskulut

satunnaiset tuotot ja kulut

Rahoituslaskelma

Antolainasaamisten muutos

Pitkä- /lyhytaikaisten lainojen muutos

Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Loimaan Vesi-liikelaitos on kohderahoitteinen ja muut yksiköt ovat budjettirahoitteisia.

Sisäiset ja ulkoiset erät esitetään erikseen. Määrärahat esitetään ilman arvonlisäveroa lukuun ottamatta vähennysrajoitteisia toimintoja, joiden osalta arvonlisävero sisällytetään menoihin.

Investointeihin on varattu määrärahat (alv 0%) hankekohtaisina tai hankeryhmäkohtaisina investoinnin kokonaiskustannusarvion (alv 0%) mukaan. Investointiosan sitovuus esitetään tarkemmin Investointiosion alussa kappaleessa 8.

Rahatoimen hoitaminen

Kunnan rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää:

- kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
- lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista sekä
- talousarvion hyväksymisen yhteydessä antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Muilta osin kunnan rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus. (Ote hallintosääntö 27.9.2021 90 §)

Tavoitteet

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteita on asetettu taloudellisuudelle, tuottavuudelle, vaikuttavuudelle, kehittämiselle ja riskienhallinnalle. Tavoitteet tukevat kaupungin strategisten päämäärien saavuttamista.

Sisäiset erät

Sisäinen laskutus on palveluyksiköiden ja tukipalveluyksiköiden järjestelmä, jossa sisäisistä palveluista laskutetaan etukäteen määriteltyjen kiinteiden hintojen perusteella tai automatisoivissa olevien kustannustenjakoperiaatteiden mukaan. Sisäiset erät tulee talousarviovaiheessa erottaa ulkoisista tapahtumista, jotta ulkoinen tuloslaskelma voidaan esittää.

Toukokuun lopulla 2021 vuoden 2022 talousarvio-ohjeistuksen yhteydessä pidettiin toimielinten kanssa sisäisten erien laskentaan liittyvä palaveri. Sen pohjalta tarkistettiin mm. sisäisten erien käsittelyohjetta.

Sisäiset eli kaupungin usean yksikön yhteiset erät voidaan käsitellä:

- menonsiirtokirjauksina
- vyörytyksenä
- sisäisinä laskutuksina

Konsernihallinnon keskitetyt palvelut vyörytetään palvelualueille. Konsernin vyörytettävät palvelut ovat:

- keskitetyt toimistopalvelut (yleishallinnon palvelut, kuten puhelinkeskus, talous- ja palkka- sekä henkilöstöhallinto)
- Keskitetyt IT-palvelut

Kyseisissä palveluissa vyörytysperusteena on budjetoitu palkka kustannuspaikoittain.

Elinympäristölautakunta vyöryttää ja laskuttaa omilla perusteillaan seuraavia palveluita:

- kiinteistöhuolto
- siivous
- ruokahuolto

- kuljetukset
- toimitilojen sisäiset vuokrat

Palvelualat maksavat käytössään olevista toimitiloistaan sisäistä vuokraa.

Kiinteistöhuollon hallinnon kustannukset vyörytetään ennen laskutusta kiinteistöjen kustannuspaikoille ja sen jälkeen **vuokrakustannus** lasketaan käytössä olevien neliöiden mukaan. Laitosmiesten tunnit on jaettu eri kiinteistöille kiinteistöhuollon mitoituksen mukaan käyttäen laitosmiehestä 24 euron keskituntihintaa ja muut kustannukset aiheuttamisperiaatteen mukaan. Vuokrakustannuksessa on huomioitu poistot.

HUOM! Sisäinen vuokrakustannus ei ole vertailukelpoinen ulkopuolisten toimijoiden kanssa, koska vuokrasta puuttuu pääomavuokrakustannukseen kuuluva korjauskustannus.

Ruokahuollon kustannukset vyörytetään kustannuspaikoille suoriteperusteisesti sovittujen suoritelmien mukaan. Ruokahuollon kustannuksissa ei ole mukana keittiön vuokrakustannus. Kyseinen kustannus on kohdennettu suoraan palvelualueiden kustannuspaikoille ja löytyy kiinteistöjen vuokramenosta.

Siivouspalveluiden palkkakulut kirjataan työaikajaon ja muut kustannukset tiliöidään aiheutumisperusteen mukaan suoraan siivottavien tilojen kustannuspaikoille ja sieltä ne vyörytetään siivottavien neliöiden mukaan tilojen käyttäjien kustannuspaikoille

Sisäiset menot ja sisäiset tulot ovat aina käyttötalospuolella yhtä suuret, tulosvaikutusta niillä ei ole.

4.2 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntakonsernin johtamisjärjestelmää, jolla varmistetaan, että johtaminen, suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon ja varmistetaan se, että toiminta jatkuu keskeytyksittä ja häiriöttä laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on kaupunginhallituksella. Kaupunginhallitus vastaa, että kaupungin johtamis- ja hallintojärjestelmä on kokonaisuutena asianmukainen ja toimielintyöskentely hyvän hallintotavan mukaista ja tehokasta.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin valtuustossa 27.9.2021 §88. Loimaan kaupunginvaltuuston 27.9.2021 hyväksymän hallintosäännön 9. luvussa on vahvistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tullaan esimiehille järjestämään koulutusta.

Uuden ohjeen myötä uudistettiin riskienhallinnan käsittelyprosessia.

Talousarviolaadinnan yhteydessä arvioitiin kaikkien toimielinten ja tytäryhtiöiden riskejä ja ne kirjattiin sille varattuun ohjelmaan. Talousarvioesityksen käyttötalousoisio 2022 pitää sisällään toimialoittain olennaisimmat riskit. Sen lisäksi tehdyn kartoituksen jälkeen kaupungin riskienhallinnan johtoryhmä käy kirjatut riskit lävitse ja sen jälkeen raportoi vielä erikseen kaupunginhallitusta olennaisimmista kaupungin riskeistä. Seuraavan kerran riskikatselmus ja päivitys tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkoitus on jatkossa kehittää sisäisen valvonnan arviointia.

4.3 Tuloperusteet

Verotulot

Talousarvio on laadittu seuraavilla veroprosenteilla:

		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnallisvero-%		20,50	21,00	21,00	21,00	21,00	8,61	8,61
Kiinteistövero-%	Vaihteluvälit							
Yleinen	0,93-2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vakituinen asunto	0,41-1,00	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu asuinrakennus	0,93-2,00	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05
Rakentamaton asuinpaikka	2,00-6,00	-	-	-	-	-	-	-
Voimalaitos	0,93- 3,10	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on verotulot arvioitu Kuntaliiton (28.9.2021) toimittaman viimeisimmän ennusteen mukaan. budjettiriihessä linjatut verotuloihin kohdistuvat muutokset (28.9.2021). Se perustuu pääosin syksyn Kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Kunnallisverotuottojen laskennassa on asukasmäärälukuna käytetty 15 504 henkilöä. Lisäksi arvioinnissa on huomioitu Loimaan kaupungin todellinen viimeaikainen verotulojen kehitys.

Verotuloja yhteensä arvioidaan vuonna 2022 kertyvän vuoden 2021 tilinpäätösennusteeseen nähden noin 638 000 euroa eli 1,1 prosenttia vähemmän ja alkuperäiseen talousarvioon 2021 nähden noin 2,0 milj.euroa eli 3,6 prosenttia enemmän. Verotuloja ennustetaan vuonna 2022 kertyvän yhteensä 58,0 milj. euroa.

Kunnallisvero

Vuonna 2022 kunnallisverotuottoja arvioidaan kertyvän 50,3 milj. euroa, joka on tilinpäätösennusteeseen nähden noin 431 000 euroa eli 0,9 prosenttia enemmän. Alkuperäiseen talousarvioon 2021 nähden verotuloja ennustetaan kertyvän 2,8 milj. euroa eli 6,0 prosenttia enemmän.

Vuosi 2022 sekä suunnitelmavuodet 2023 – 2024 eivät sisällä kunnallisveroprosentin korotuksia. Kunnallisveroprosentti talousarvioesityksessä on 21,00. Huomioitava on, että kunnallisveroa ei voi korottaa vuonna 2022.

Noususuhdanne näkyy vahvasti verotulojen kehitysarviossa 2021. Kunnallisverotilitykset ovat kasvamassa huomattavasti alkuperäisestä ennusteesta. Myös vuodelle 2022 ennustetaan hyvää kasvua, joka muun muassa näkyy palkkasumman sekä ennakkoveroien suotuisissa kehitysarvioissa. Veroperustemuutokset kuitenkin alentavat kunnallisveron tuottoa koko Suomen tasolla arviolta 229 miljoonalla eurolla. Summasta 209 milj. euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista. Arvioidut verotulomenetykset huomioidaan verotulojen menetyksien korvauksina valtionosuudessa.

Vuosien 2023-2024 veroennusteessa on huomioitu soteuudistuksen arvioituja vaikutuksia kunnallisverotuloihin. Ansiotulot eivät muutu kunnallisveron myötä, vaan kunnallisveron vähennyksiin on tulossa merkittäviä muutoksia.

Valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat yhdistetään uudistuksessa siten, että tuloksesta tehtävät vähennykset myönnettäisiin samoin perustein ja samansuuruisena sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa. Uudistus koskee kunnallisverotuksen

perusvähennystä, ansiotulovähennystä ja opintorahavähennystä. Eläketulovähennys myönnettäisiin myös samoin perustein. Verotuslaskenta tapahtuisi kuitenkin edelleen erikseen valtionverotuksen ja kunnallisverotuksen osalta.

Tuloveroprosentin leikkaus verovuodelle 2023 (% -yksikköä) vuoden 2022 tasosta tehdään samansuuruisesti kaikilta Manner-Suomen kunnilta. Ennusteessa on huomioitu toukokuun siirtolaskelmassa sovellettavaa leikkausta -12,39 % -yksikköä joka valmistelun edetessä tulee muuttumaan. Nykyistä suurempi osuus verosta tehtävistä vähennyksistä siirtyy valtion verosta tehtäviksi. Tästä johtuen kunnallisverosta vähennettävä osuus pienenee huomattavasti ja samalla kunnallisveron efektiivisyys myös paranee (nimellisen ja efektiivisen veroasteen erotus).

Kunnallisveron tilityksissä kalenterivuosina 2023-2024 on syytä huomioida ennen verovuotta 2023 maksuunpannut kunnallisverot. Ne kertyvät vanhoilla veroperusteilla ja korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja nostavat näin ollen veroennusteen tasoa väliaikaisesti, erityisesti muutosvuosina 2023 ja 2024.

Osuus yhteisöveron tuotosta

Vuonna 2022 yhteisövero arvioidaan kertyvän 3,7 milj. euroa, joka on noin miljoona euroa eli 21,6 prosenttia vähemmän kuin talousarvioennusteessa 2021.

Noususuhdanne näkyy selvästi valtion pääomatuloverojen kehitysarviossa vuonna 2021. Osa vuoden 2021 yhteisöveron suotuisasta kehityksestä selittyy yhteisöveron jako-osuuden korotuksella. Tämä korotus poistuu vuoden 2021 maksettavasta yhteisöverosta. Näin ollen vuonna 2022 tuleva yhteisöveron kertymä tulee olemaan pienempi, vaikka vuoden 2021 ennakkoverot ovat olleet vahvassa kasvussa.

Sote-uudistusvuosina 2023 ja 2024 maksettava yhteisövero on kasvussa. Kuntaryhmän osuutta leikataan uudistuksen myötä kolmanneksella ja näin ollen kuntien osuus yhteisöverosta putoaa melkein 30 % verovuonna 2023. Myös yhteisöverotilityksissä kalenterivuosina 2023 ja 2024 on syytä huomioida ennen verovuotta 2023 tilitettävät yhteisöverot

Kiinteistövero

Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelma ei sisällä korotuksia kiinteistöveroprosentteihin. Yhteensä kiinteistövero arvioidaan kertyvän 4,0 milj. euroa, joka on 350 000 euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa 2021. Tilinpäätösennusteen 2021 verrattaessa kiinteistöveroja tullaan vuonna 2022 saamaan vuonna 2022 suurin piirtein yhtä paljon.

Kiinteistöverotuksessa siirryttiin vuoden 2020 aikana ns. joustavaan valmistumiseen. Samaan aikaan kiinteistöverotuksessa on siirrytty käyttämään uutta tietojärjestelmää. Uudistus vaikuttaa kiinteistöverojen tilityksen rytmiiin. Alkuvuodesta 2021 verohallinto arvioi, että noin 5 prosenttia verovuoden 2021 maksettavasta kiinteistöverosta kertyisi ensi vuoden alussa mutta tämä tieto ei pidä paikkansa. Syyskuun lopun arvion mukaan noin 190 milj.euroa eli vajaa 10 prosenttia erääntyy maksuun vasta tammi- ja helmikuussa.

Verotulojen kehitys 2018-2024:

TILIVUOSI	TP 2018	osuus %	TP 2019	osuus %	TP 2020	osuus %	TA 2021	osuus %	TAE 2021	osuus %	TA 2022	osuus %	TS 2023	osuus %	TS 2024	osuus %
Verolaji/VERO %	20,5		21,0		21,0		21,0		21,0		21,0		21,0		21,0	
Kunnallisvero	45 813	86,0	46 828	86,1	48 377	86,5	47 488	84,8	49 900	85,1	50 331	86,7	24 200	78,2	23 300	77,6
Muutos%	0,1		2,2		3,3		-1,8		5,1		0,9		-51,9		-3,86	
Yhteisövero	3 300	6,0	3 347	6,2	3 724	6,7	4 173	7,5	4 721	8,0	3 700	6,4	2 700	8,7	2 700	9,0
Muutos %	-8,9		1,4		11,3		12,1		13,1		-21,6		-27,0		0,00	
Kiinteistövero	4 163	8,0	4 208	7,7	3 814	6,8	4 350	7,8	4 048	6,9	4 000	6,9	4 045	13,1	4 045	13,5
Muutos %	0,3		1,1		-9,4		14,1		-6,9		-1,2		0,0		0,00	
VEROTULOKSI KIRJATTU	53 276	100	54 383	100,0	55 915	100	56 011	100	58 669	100	58 031	100	30 945	100	30 045	100
Muutos %	-0,4		1,1		2,8		0,2		4,7		-1,1		-46,7		-2,91	
Efektiiivin veroaste %	13,54		13,93		13,94		14,02		14,02		14,09		6,25		6,26	

Vuoden 2021 lopulla ollaan käynnistämässä kiinteistötietokantapäivityksen esiselvitys. Selvityksellä on tavoitteena päivittää maapohjan ja rakennusten arvot vastaamaan nykytilannetta.

Valtionosuudet

Valtionosuus maksetaan valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin laskennallisiin kustannuksiin. Yleinen valtionosuus koostuu peruspalvelujen valtionosuudesta, verotulotasauksesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta valtionosuudesta.

Valtionvarainministeriö julkaisi Kuntatalousohjelman 27.9.2021 vuodelle 2022 ja ennakkolliset peruspalveluiden valtionosuuslaskelmat 5.10.2021. Laskelmassa on huomioitu valtion vuoden 2022 talousarvioesityksen mukaiset päätökset kuntien uusista ja laajenevista tehtävistä sekä verotulomenetysten kompensatiosta.

Päivitetyssä laskelmassa on otettu huomioon tiedossa olevat uusimmat määrätymistekijätiedot ja muut kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin vaikuttavat taustatiedot. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasauslaskelma on laskettu Verohallinnon vuoden 2020 ennakkollisen, syyskuussa 2021 julkaistun maksuunpanotiedon perusteella.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelmavuodet on laskettu VM:n ennakkoesityksen mukaisesti. Valtionosuuslaskelman mukaan peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee vuodesta 2021 noin 2,1 prosenttia sen ollessa vuonna 2022 yhteensä 23,59 prosenttia. Valtionosuusprosenttiin kohdistuu seuraavat muutokset:

- Uusien ja laajenevien tehtävien korvaus: +0,30 prosenttiyksikköä
- Kuntien ja valtion välisen vuoden 2022 kustannustenjaon tarkistuksen leikkaus: -1,87 prosenttiyksikköä
- Valtionosuuden korotus 246 milj. eurolla: +0,80 prosenttiyksikköä
- Vuosien 2016, 2018 ja 2019 indeksileikkaukset: -0,55 prosenttiyksikköä
- Kilpailukyky sopimukseen liittyvän vähennyksen muuttaminen pysyväksi vähennykseksi: -0,76 prosenttiyksikköä

Yli puolet muutoksesta on momentin sisäistä teknistä muutosta, joka ei vähennä kuntien saamaa valtionosuuden määrää.

Peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2022 on 7 985 milj. euroa, opetuksen laskennallinen osuus 1 115 milj.euroa ja verotulomenetysten kompensatiot 2 652 milj.euroa. Verrattuna vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon peruspalvelujen valtionosuudet kasvavat noin 290 milj.eurolla ja verotulomenetysten korvaus 292 milj.euroa. Verrattuna vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon valtionosuudet kasvavat vuonna 2022 noin 290 milj.eurolla.

Valtionosuuden kasvua vuonna 2022 selittävät hallituksen kevään kehysriihessä päättämä 246 milj.euron erillinen valtionosuuksien korotus sekä vuoden 2022 indeksikorotus 2,5 prosenttia. Kuntien uudet ja laajenevat tehtävät lisäävät valtionosuutta noin 116 milj.eurolla. Valtionosuuden taso laskee vuonna 2022 koronapandemian vuoksi vuonna 2021 maksettujen noin 300 milj.euron kertaluonteisten lisäysten poistumisen vuoksi.

Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus on noin 564 milj. euroa. Kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutusta ei kuitenkaan huomioida, vaan valtionosuuteen tehdään kustannustenjaon tarkistuksen vaikutusta vastaava vähennys. Tämä johtuu siitä, että kuntataloutta on tuettu voimakkaasti vuonna 2020 ja koronasta aiheutuvat välittömät kustannukset kompensoidaan kunnille myös vuonna 2021. Valtionosuutta korotetaan kuitenkin edellä mainitulla erillisellä 245,7 milj. euron lisäyksellä. Vastaavasti valtionosuutta vähentää 10 milj. euron siirto kuntien yhdistymisavustuksiin. Lisäksi kuntien harkinnanvaraiseen valtionosuuden korotukseen on varattu 10 milj. euroa.

Valtion yleiset kuntapäätökset 2022

- Peruspalvelujen valtionosuus
 - Kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutus, +564 milj. euroa, leikataan.
 - Valtionosuuksien määrää nostetaan erillisellä päätöksellä 246 milj. euroa.
 - Indeksikorotus +188 milj. euroa.
 - Kiky-vähennys -234 milj. euroa jää pysyväksi
 - Laajenevat tehtävät rahoitetaan +120 milj. euroa
- OKM-rahoitus
 - Kustannustenjaon tarkistus +12 milj. euroa
 - Indeksikorotus +29 milj. euroa
- Kuntien verotulomenetyksen kompensatiot yht. +2,6 mrd. euroa.

13 Valtiovarainministeriö, Kuntaliitto

KUNTA
LIITTO

Peruspalvelujen valtionosuuteen vuonna 2022 vaikuttavat uudet ja laajenevat tehtävät:

- Vanhuspalvelulain muutos (hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus); 43,7 milj. euroa (kokonaistaso 96,5 milj. euroa)
- Asiakasmaksulain uudistus; 28,0 milj. euroa (kokonaistaso 45,0 milj. euroa)
- Lastensuojelun jälkihuollon laajennus; 12,0 milj. euroa (kokonaistaso 36,0 milj. euroa)
- Seulontaohjelman laajennus; 10,0 milj. euroa (uusi toimenpide)
- Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen (kuraattorien vähimmäismitoitus); 8,4 milj. euroa (uusi toimenpide)
- Varhaiskasvatuksen tuki; 6,25 milj. euroa (uusi toimenpide)
- Lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoitus (sosiaalityöntekijät); 4,8 milj. euroa (uusi toimenpide)
- Oppivelvollisuuden laajentaminen; 2,8 milj. euroa (kokonaistaso 9,7 milj. euroa)
- Sairausvakuutuslain muutos (kuntoutustarpeen arvioinnin kehittäminen), 1,0 milj. euroa (uusi toimenpide)

Talousarvioesitykseen sisältyy lisäksi ehdotus 2 milj. euroa kertaluonteisesta valtionosuuden lisäyksestä liittyen kuntien velvollisuuteen osallistua soteuudistuksen valmisteluun.

Kuntien valtionavut hallinnonaloittain:

Milj. euroa	TA 2020	TA + LTA:t 2020	TA 2021	TAE 2022	Muutos % TA 2021-TAE 2022
Laskennalliset valtionosuudet	8 106	9 701	8 755	9 100	3,9 %
VM	7 074	8 652	7 698	7 985	3,7 %
OKM¹⁾	1 032	1 049	1 057	1 115	5,5 %
josta kuntayhtymien osuus	1 041	1 478	1 522	1 544	1,4 %
Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä	2 269	2 383	2 360	2 652	12,4 %
Valtionavustukset					
OM yhteensä	0	0	0	11	100,0 %
SM yhteensä	0	0	0	0	0,0 %
VM yhteensä	40	420	20	30	50,0 %
OKM yhteensä	238	382	286	264	-7,7 %
MMM yhteensä	4	6	4	4	0,0 %
LVM yhteensä	42	208	42	45	7,1 %
TEM yhteensä	196	230	247	211	-14,6 %
STM yhteensä	517	900	2 229	690	-74,6 %
YM yhteensä	61	97	61	57	-6,6 %
Valtionavustukset yhteensä, milj. euroa	1 099	2 243	2 889	1 313	-54,5 %
Valtionavut yhteensä, milj. euroa	11 474	14 326	14 004	13 065	-6,7 %

1) Kuntien laskennallinen osuus on arvioitu OKM:n hallinnonalan (ml. yksityiset) kokonaisuudesta.

Vuonna 2022 Loimaan valtionosuuden määrä 47,8 milj. euroa (5.10.2021 valtionosuuden ennakkoarvio) nousee alkuperäiseen talousarvioon 2020 nähden 2,8 milj. euroa eli 6,3 prosenttia.

Valtionosuuksien määrä ja jakautuminen vuosina 2015 – 2024 (14.10.2021 Kuntaliiton jakoavain):

TILIVUOSI	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TAE2021	TA 2022	TS 2023*	TS2024*
Peruspalvelujen valtionosuus	33 092	34 885	33 891	32 389	32 057	29 176	27 282	27 141	29 336	6 432	6 727
Muutos %	-10	5,4	-2,8	-4,6	-1,04	-9,87	-6,94	-0,52	7,48	-356,09	4,39
Verontasaus	10 200	10 669	10 669	10 633	10 135	10 779	10 779	11 102	10 919	1 948	1 693
Muutos %	36,3	4,6	0	-0,3	-4,9	5,97	0,00	2,91	-1,68	-460,52	-15,06
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 563	-1 416	-2 207	-2 082	-2 195	-2 280	-2 195	-2 247	-2 247	-2 247	-2 247
Muutos %	-26,2	9,4	55,9	6,00	-5,15	-3,73	3,87	-2,31	0,00	0,00	0,00
YHTEENSÄ	41 729	44 138	42 353	40 940	39 997	37 675	35 866	35 996	38 008	6 133	6 173
Muutos %	-0,9	5,8	-4	-3,5	-2,36	-6,16	-5,04	0,36	5,29	-519,73	0,65
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					950	1000					
Veromenetysten komepnsaatio						8 789	9 110	9 104	9 870	2 842	2 842
Verotulojen maksun lykkäysmenettely, kompensatio								-210	-65		
sote -siirron muutosrajoitin										-234	-234
siirtymätasaus										-263	-91
YHTEENSÄ					40 947	47 464	44 976	44 890	47 813	8 478	8 690
Muutos %					0,02	13,73	-5,53	-0,19	6,11	-463,97	2,44

*Vuosien 2023-2024 valtionosuudet on laskettu Kuntaliiton jakoavainta hyväksikäyttäen.

Valtionosuudet vuosina 2023-2024 tulevat laskemaan sote-uudistuksen myötä huomattavasti. Lopulliset valtionosuudet saadaan tietää vasta kun tilinpäätökset 2021 ja 2022 vuodelta on tehty. Tiedossa on, että sosiaali- ja terveystalouden toimintakatteen heikkeneminen heikentää jäljelle jäävän kunnan valtionosuutta. Viimeisimmän laskelman mukaan siirtyvät sotemenot ovat suuremmat kuin siirtyvät tulot. Siitä syystä kaupunki joutuisi maksamaan sote-siirron muutosrajoitin maksua ja siirtymätasausmaksua tulevina vuosina.

Toimintatuotot

Vuoden 2022 ulkoiset toimintatuotot laskevat vuoden 2021 talousarvioon nähden 2,1 milj. euroa eli 13,3 prosenttia ja tilinpäätösennusteeseen nähden noin 93 000 euroa eli 0,7 prosenttia. Toimintatuotot yhteensä vuonna 2022 ovat 13,8 milj. euroa.

Toimintatuottojen muutokset vuonna 2022 tilinpäätösennusteeseen nähden muodostuvat myyntituottojen 1,0 milj.euroa eli 19,4 prosentin ja tukien ja avustusten 219 000 euroa eli 11,1 prosentin vähenemisestä. Vastaavasti maksutuottoja ollaan saamassa 1,3 milj. euroa eli 27,7 prosenttia enemmän kuin tilinpäätösennusteessa 2021. Alkuperäiseen talousarvioon 2021 nähden maksutuottoja saadaan 2,1 milj. euroa, tukia ja avustuksia 219 000 euroa ja muita toimintatuottoja 156 000 euroa vähemmän.

Myyntituottojen ryhmässä kotikuntakorvaukset laskevat noin 308 000 euroa, korvaukset kuntayhtymiltä 482 000 euroa ja ateriamaksut, jotka on lisätty ikäihmisten hoitopäivämaksujen maksutuottoihin, vähenee noin 833 000 euroa.

Maksutuottojen ryhmässä on edellä mainitun nousun lisäksi seuraavia muutoksia: hammashoidon maksut alenevat 210 000 euroa, hoitopäivämaksut nousevat 272 000 euroa, sosiaalitoimen maksut alenevat 493 000 euroa ja rakennusvalvonnan ja tarkastuksen maksut nousevat 32 600 euroa.

Tukien ja avustusten ryhmässä arvioidaan valtionavustuksia saatavan 280 000 vähemmän kun taas muita tukia ja avustuksia saataisiin noin 61 000 euroa enemmän.

Taloussuunnitelmavuosien 2023 - 2024 toimintatuotoissa on huomioitu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja muiden palveluiden siirtyminen hyvinvointialueille siinä määrin kuin mitä tässä vaiheessa pystytään arvioimaan.

4.4 Menoperusteet

Toimintakulut

Vuoden 2022 ulkoiset toimintakulut, yhteensä 116,0 milj. euroa, nousevat talousarvioon 2021 nähden 4,2 milj. euroa eli 3,8 prosenttia ja tilinpäätösennusteeseen 2021 nähden toimintakulut nousevat 4,4 milj. euroa eli 4,0 prosenttia.

Taloussuunnitelmavuosien 2023 - 2024 toimintakuluissa on huomioitu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja muiden palveluiden siirtyminen hyvinvointialueille. Laskelmat ovat kuitenkin tässä vaiheessa arvioita. Tarkempia laskentatietoja saadaan vasta vuoden 2022 aikana.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut on arvioitu nykyisen vakanssirakenteen mukaisesti huomioiden eläköitymisten, tehtävien uudelleen järjestelyjen ja palvelualojen välisten siirtojen vaikutukset. Henkilöstövähennykset tulee pääsääntöisesti toteuttaa niin, että syntyvää säästöä ei käytetä korvaaviin ostopalveluihin.

Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 1.4.2020 – 28.2.2022. Uudesta sopimuksesta ei ole vielä tietoa.

Vuoden 2022 palkkojen sivukuluprosentit ovat (Kuntaliiton ennakkotieto kesäkuu 2021):

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	ta-tili	Lähde
Palkkaperusteinen KuEL-maksu, %	17,10	17,05	16,75	17,25	16,85	16,82	17,2	4100	Kuntaliitto
VaEL-maksu (opettajat), %	18,34	16,97	16,78	16,76	16,25	16,22	16,65	4100	Kuntaliitto
Sairasvakuutusmaksu, %	2,12	1,08	0,87	0,77	1,34	1,53	1,35	4150	Kuntaliitto
Työttömyysvakuutusmaksu, %	3,85	3,25	2,60	2,05	1,70	1,9	2,05	4160	Kuntaliitto
Tapaturmavakuutusmaksu, %	0,36	0,45	0,45	0,45	1,09	1,09	1,09	4170	Kuntaliitto
Taloudellinen tuki, %	0,05	0,04	0,04	0,04				4170	Kuntaliitto
Yhteensä / Kuel -palkat	23,48	21,87	20,71	20,56	20,98	21,34	21,69	Muutos	0,42
Yhteensä / Vael palkat, %	24,72	21,79	20,74	20,07	20,38	20,74	21,14	Muutos	0,31

Eläkemenoperusteiset – ja varhe -maksut kohdennetaan aiheuttamisperiaatteella suoraan kustannuspaikoille keskitetysti. Varhe -maksujen ennakkotieto ei ole mukana vuoden 2021 talousarvioesityksessä. Kustannukset on kirjattu vuoden 2021 mukaisesti.

Henkilöstökulut (46,7 milj. euroa) yhteensä nousevat alkuperäiseen talousarvioon 2021 nähden 2,2 milj.euroa eli 4,9 prosenttia ja tilinpäätösennusteeseen nähden 1,6 milj. euroa eli 3,5 prosenttia.

Talousarviota laadittaessa annettiin ohje nostaa palkkakuluja kaksi (2) prosenttia. Sen vaikutus henkilöstökuluihin on noin 890 000 euroa. Sen lisäksi henkilöstökuluja lisää toimialoilla esitetyt henkilölisäykset mm lakisääteiseen varhaiskasvatuksen muutoksiin ja terveyspuolella hoitajamitoituksiin perustuvat muutokset. Toki joitakin lautakuntien vakanssiesityksiä ehdotuksessa jätetään täyttämättä.

Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen henkilöstömäärä:

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	ERO TA20 -TA21	Muutos %
KOKONAISMÄÄRÄ	1029,09	995,19	1000,12	985,99	967,00	955,39	975,82	920,84	902,65	929,38	26,73	2,96
Kaupunginhallitus	32,50	33,35	29,50	31,50	31,00	39,00	37,00	36,50	36,00	38,50	2,50	6,94
Konsernihallinto	32,50	33,35	29,50	31,50	31,00	22,00	19,00	18,00	16,50	18,00	1,50	9,09
Elinvoima						17,00	18,00	18,50	19,50	20,50	1,00	5,13
Hyvinvointivaliokunta	459,50	433,25	444,25	441,25	432,00	415,50	428,00	421,00	407,00	422,00	15,00	3,69
Soten hallinto	12,00	11,00	9,00	9,00	9,00	9,00	8,50	10,00	10,00	11,00	1,00	10,00
Sosiaalityö	16,00	16,00	24,00	27,00	27,00	20,00	22,00	20,00	21,00	21,00	0,00	0,00
Perheneuvola 1.1.2018 sos.työ						4,00	4,00	3,00	3,00	4,00	1,00	33,33
Perhetukikeskus	8,00	7,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vammaispalvelut	39,50	38,50	36,50	36,50	36,50	36,50	33,50	34,50	34,50	34,50	0,00	0,00
Lastensuojeluyksikkö									7,00	7,00	0,00	0,00
Terveys- ja hoivapalvelut **	4,00	4,00	2,50	2,50	2,50	2,50	2,00	1,50	1,50	1,50	0,00	0,00
Avoterveydenhuolto	47,00	49,00	48,00	47,00	46,00	46,00	46,00	50,00	50,00	52,00	2,00	4,00
Terapiapalvelut	8,25	8,25	7,25	7,25	8,00	9,00	11,00	11,00	11,00	10,00	-1,00	-9,09
Suun terveydenhuolto	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	25,00	-1,00	-3,85
Erityispalveluyksikkö	12,00	12,00	14,00	15,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mielenterveys-/päihderiippuvuus ja					11,00	11,00	11,00	10,00	10,00	10,00	0,00	0,00
Perheneuvola 31.12.2017 asti					4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Akuutti vuodeosasto	57,50	56,50	115,50	96,00	86,00	82,00	81,60	80,60	55,60	55,60	0,00	0,00
Avosairaalaa									3,00	4,00	1,00	33,33
Kotihoito	85,00	86,00	80,00	80,00	83,00	84,00	102,00	105,00	105,00	112,00	7,00	6,67
Kuntouttava päivätoiminta						4,50	6,40	6,40	6,40	7,40	1,00	15,63
Omaishoito Tammikoti (Pikkukoti)	18,50	15,50	14,50	14,50	14,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ikäihmisten omaishoito						2,50	3,50	3,50	3,00	3,00	0,00	0,00
Omaishoidettavien intervallihoidot									5,50	5,50	0,00	0,00
vanhustyön ohjaaja								0,50	0,50	0,50	0,00	0,00
Palveluasuminen (KAPU+ILO)	48,50	37,50	49,50	63,00	61,00	61,00	70,50	59,00	54,00	58,00	4,00	7,41
Vanhainkodit / laitokset	51,50	38,50	17,50	17,50	17,50	17,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työkymppi	25,75	27,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sivistysvaliokunta	392,50	401,00	397,00	388,00	370,00	370,80	373,70	354,80	345,80	351,60	5,80	1,68
Varhaiskasvatus	134,00	138,00	136,00	123,00	115,00	113,50	108,00	102,00	101,00	102,00	1,00	0,99
Perusopetus ja lukiokoulutus	201,60	196,50	195,10	198,50	187,50	190,50	198,50	195,00	188,00	188,00	0,00	0,00
Vapaa-aikapalvelut*	56,90	66,50	65,90	66,50	67,50	66,80	67,20	57,80	56,80	61,60	4,80	8,45
Elinympäristövaliokunta	131,59	114,59	116,37	112,24	120,00	117,09	123,45	95,54	99,85	103,78	3,93	3,94
Elinympäristövaliokunta **	124,59	108,59	110,37	106,24	114,84	117,09	123,45	95,54	99,85	103,78	3,93	3,94
Ympäristölautekunta 30.6.2017	7,00	6,00	6,00	6,00	5,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Loimaan Vesi-liikelaitos	13,00	13,00	13,00	13,00	14,00	13,00	13,67	13,00	14,00	13,50	-0,50	-3,57

Henkilömäärä on henkilötyövuosina.

Henkilötyövuosi lasketaan siten, että henkilön työaika muutetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön vuoden työpanokseksi.

*vapaa-aika palvelualueella on mukana laskuissa kansalaisopiston ja musiikkiopiston henkilömäärä vuodesta 2018.

*Vuonna 2022 luvut ovat työpanoksen (htv) mukaan. Tilastoinnin mukaan työväenopiston opettajien määrä vuonna 2022 olisi 72 ja musiikkiopiston 13).

Erityisesti muutokset näkyvät opistojen st. tuntiopettajien tilastoinnissa (aiemman

Vuoden 2022 talousarvio sisältää seuraavat henkilöstöratkaisut:

Kaupunginhallitus:

Palkkasihteeri +1 henkilö (täyttölupa myönnetty keväällä 2021)
Palvelusihteeri, taloustiimi +0,5 henkilöä

Elinvoima

0,5 sihteerin siirtyminen sivistyksestä elinvoiman palvelualueelle
1 määräaikainen työtoiminnan ohjaaja

Hyvinvointilautakunta:

1 sovellusasiantuntija. Siirtyy hallintoon terveys- ja hoivapalveluiden alueelta
7 erilaista tehtävää lastensuojeluyksikköön (sosionomi vastaava 1, sosionomit 3, lähihoitajia 3) Kyseiset vakanssit olivat auki edellisenä vuona mutta ei saatu täytettyä.
Laitetaan auki vasta loppuvuodesta.
1 avosairaanhoitaja (ei lakisääteinen)
2 apulaisosaston hoitajaa (ei lakisääteinen)

1 sosionomi (ei lakisääteinen) (täyttölupa 2021)
 4 lähihoitajan vakinaistaminen (ei lakisääteinen)
 1 lähihoitaja -varahenkilö päiväkuntoutukseen ja intervalliyksikköön (ei lakisääteinen)
 2 lähihoitajaa Kartanonpuisto
 2 lähihoitajaa Ilolakodit
 Resurssipooli (1 sairaanhoitaja, 2 50% sairaanhoitajaa, 1 60% lähihoitaja, 1 50%
 lähihoitaja ja 1 100 % lähihoitaja (ei lakisääteinen)
 1 sairaanhoitaja varahenkilö avosairaala
 1 psykiatrinen sairaanhoitaja (ennaltaehkäisevä kouluterveydenhuolto)

Sivistyslautakunta:

Varhaiskasvatus

1 erityisopettaja varhaiskasvatus, uusi tehtävä
 2 perhepäivähoitajaa ryhmiksessä poistuu
 1 perhepäivähoitajan vähennys
 4 varhaiskasvatuksen erityisopettajan lisäys
 2 varhaiskasvatuksen lastenhoitajan lisäys
 1 ryhmäavustajan vähennys

Perusopetus

1 luokanopettajan vähennys
 4 tuntiopettajan vähennys
 1 esikoulun opettajan vähennys
 2 erityisluokanopettajan lisäys
 4 koulunkäyntiohjaajan lisäys

Vapaa-aikapalvelut

1 kirjastovirkailijan lisäys (tulee takaisin vuorotteluvapaalta)
 0,5 musiikinohjaajan vähennys
 0,5 tilapäistyöntekijän lisäys
 0,3 nuorisotilan ohjaajan lisäys
 0,5 palvelusihteerin lisäys

Elinympäristölautakunta

0,8 palvelusihteerin vähennys
 1 huoltomekaanikko jätetään täyttämättä
 1 kiinteistörekisterin hoitajan tehtävä (ennen täyttöluvan saantia tehtävä
 ostopalveluselvitys ja asia tuotava henkilöstön ohjausryhmään)
 1 ruokapalveluesimehen vähennys
 1 ruokapalvelutyöntekijä lisää

Tarkemmat selvitykset henkilöstömuutoksista ja vakansseista löytyvät kunkin palvelualueen käyttötaloussuunnitelmaosiosta.

Vuonna 2022 henkilöstöpolitiikassa on noudatettava seuraavia toimenpiteitä:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 -2024.

- täyttölupamenettelyn noudattaminen
- sijaistenkäytön rajoittaminen
- palkattomien virka- ja työvapaiden suosiminen, silloin kun henkilöllä ei ole säästövapaakertymää ja vapaa voidaan myöntää lisäkustannuksitta.
- hyödynnetään eläköitymiset ja työpaikan vaihdokset työnjakoa suunnitellessa

Talousarviovuoden 2022 aikana jatkaa avoimeksi tulevien vakanssien ja eläköityvien uudelleen täyttämisen tarkastelua henkilöstön ohjausryhmä. Ryhmän tarkoitus on tarkastella avoimeksi tulevien virkojen ja tehtävien täyttämisen tarpeellisuutta.

Kuntapalvelujen järjestäminen on pitkälti osaavan henkilöstön ja hyvän johtamisen varassa. Onnistuneella henkilöstöjohtamisella voidaan vaikuttaa työn tuloksellisuuteen ja työelämän laatuun. Tuottavuuden ja työssä jaksamisen kehittämisellä saadaan pitkällä tähtäimellä työvoima riittämään ja henkilöstökustannukset kuriin.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot (56,1 milj.euroa) nousevat vuonna 2022 yhteensä noin 1,6 milj. euroa eli 1,6 prosenttia alkuperäiseen talousarvioon 2021 nähden ja tilinpäätösennusteeseen nähden nousevat 2,7 milj.euroa eli 5,2 prosenttia.

Palvelujen ostojen nousu vuonna 2022 verrattaessa vuoden 2021 talousarvioon kohdistuvat lähinnä terveys- ja hoivapalvelujen ja palveluiden ostojen nousuun yhteensä noin 1,4 milj. euroa, jotka muodostuvat seuraavasti: asiakaspalveluiden ostot muilta 1,3 milj.euroa, asiakaspalvelujen ostoista 997 000 euroa ja ateriapalvelujen ostot 200 000 euroa. Vastaavasti palvelujen ostot laskevat sosiaali- ja terveyspalveluissa erikoissairaanhoidon maksun osalta noin 300 000 euroa ja saman verran sosiaalityössä. Kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelujen ostot nousevat talousarvioon 2021 nähden 1,1 milj. euroa.

Huomioitavaa on, että erikoissairaanhoidon (23,1 milj. euroa) maksua on alennettu 700 000 eurolla.

Sivistyspalveluiden palvelujen ostot nousevat 285 000 euroa, joka muodostuu opetuksen mm asiakaspalvelujen ostojen ja kuljetuskustannusten noususta.

Elinympäristöpalveluiden palvelujen ostot alittuvat talousarvioon 2021 nähden vuonna 2022 noin 108 000 euroa.

Kaupunginhallituksen palvelujen ostot nousevat vuonna 2022 talousarvioon 2021 nähden noin 260 000 euroa. Nousu muodostuu mm yhteistoimintaosuuksien maksun noususta, verokustannuksen osuuden korotuksesta ja ATK-lisenssien maksujen noususta.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Vuonna 2022 aineet, tarvikkeet ja tavaramenot (6,8 milj. euroa) vähenevät talousarvioon 2021 nähden noin 112 000 euroa eli 1,6 prosenttia ja tilinpäätösennusteeseen 2020 nähden laskevat noin 309 000 euroa eli 4,3 prosenttia.

Avustukset

Avustuskulut (4,5 milj. euroa) nousevat talousarvioon 2021 nähden 290 000 euroa eli 6,9 prosenttia ja tilinpäätösennusteeseen nähden nousevat noin 140 000 euroa eli 3,2 prosenttia. Avustuskulujen nousu muodostuu suurimmaksi osaksi avustuksista kotitalouksille.

Konsernijohtoon palvelualueelle on lisätty avustuskuluihin osallistuvaan budjetointiin 10 000 euron suuruinen määräraha vuodelle 2022. Summa on sama kuin vuoden 2021 talousarviossa.

Muut toimintakulut

Muut toimintakulut nousevat vuonna 2022 talousarvioon 2021 nähden 250 000 euroa eli 14,1 prosenttia ja tilinpäätösennusteeseen nähden saman verran. Muiden toimintakulujen nousu muodostuu rakennusten huoneistojen vuokratilustannusten arvioidusta noususta sosiaali- ja terveystalveluissa.

Investoinnit

Vuoden 2022 nettoinvestointimenot ovat 4,2 milj. euroa, joista talonrakennusinvestoinnit ovat 1,0 milj.euroa, julkiset käyttöomaisuusinvestoinnit 2,9 milj. euroa ja irtaimen käyttöomaisuusinvestoinnit 233 000 euroa.

Poistot

Poistojen (3,5 milj. euroa) arvioidaan laskevan talousarvioon 2021 verrattaessa 608 000 euroa eli 15,0 prosenttia ja tilinpäätösennusteeseen 2021 nähden 348 000 euroa vähemmän. Vuonna 2020 tehdyt noin 1 milj. euron arvonalentumiskirjaukset vaikuttavat poistojen alenemiseen merkittävästi. Sen lisäksi alhainen investointimäärä vaikuttaa poistojen määrään. Poistojen ryhmä ei sisällä alkuperäisessä kehityksessä ollutta arvonalentumiskirjausta 300 000 euroa.

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

5.1 Kaupunginvaltuusto

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Valtuusto vastaa kaupungin strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Loimaan kaupunginvaltuusto päätti 16.11.2020, että valtuutettujen lukumäärä uudella valtuustokaudella 2021 - 2021 on 37 valtuutettua.

Uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021.

KAUPUNGINVALTUUSTO	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-50 901	-49 600	-49 600	-53 730	-53 730	-53 730
TOIMINTAKATE (netto)	-50 901	-49 600	-49 600	-53 730	-53 730	-53 730
Sisäiset						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-29 603	-22 225		-3 000	-3 000	-3 000
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot						
Vyörytyserät, menot				-3 277	-3 277	-3 277
Poistot ja arvonalentumiset						

5.2 Tarkastuslautakunta

Toimielin: Tarkastuslautakunta**Toiminnan kuvaus**

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta.

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-24 051	-32 000	-32 000	-34 043	-34 043	-34 043
TOIMINTAKATE (netto)	-24 051	-32 000	-32 000	-34 043	-34 043	-34 043
Sisäiset						
Toimintatuotot	24 051	32 000				
Toimintakulut						
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot						
Vyörytyserät, menot						
Poistot ja arvonalentumiset						

5.3 Keskusvaalilautakunta

Toimielin: Kaupunginvaltuusto**Toiminnan kuvaus**

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä.

Toimintaympäristön muutos

Vuonna 2022 järjestetään aluevaalit.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot				26 450	26 450	52 900
Toimintakulut	-1 832	-25 080	-25 080	-27 846	-27 846	-55 692
TOIMINTAKATE (netto)	-1 832	25 080	25 080	-1 396	-1 396	-2 792
Sisäiset						
Toimintatuotot						
Toimintakulut						
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot						
Vyörytyserät, menot						
Poistot ja arvonalentumiset						

5.4 Kaupunginhallitus

KAUPUNGINHALLITUS	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	700 707	860 614	810 614	819 994	819 994	819 994
Toimintakulut	-7 236 093	-7 146 222	-7 396 222	-7 604 737	-6 142 262	-6 142 262
TOIMINTAKATE (netto)	-6 535 386	-6 285 608	-6 585 608	-6 784 743	-5 322 268	-5 322 268
Sisäiset						
Toimintatuotot	2 145 030	860 614				
Toimintakulut	-247 111	-220 530		-88 800	-88 800	-88 800
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				2 286 853	2 286 853	2 286 853
Vyörytyserät, menot				-103 778	-103 778	-103 778
Poistot ja arvonalentumiset	-44 101	-49 800		-28 400		

Konsernijohto

Toimiala: Konsernijohto

Toimielin Kaupunginhallitus

Palveluala: Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus

Konsernijohto -toimiala sisältää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toiminnan sekä hallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja johtaa hallituksen alaisena hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta hallituksen käsiteltäväksi (Hallintosääntö 2§).

Hallintopalvelut -palveluala vastaa konsernijohtoon palvelujen, hallinnon ja muiden tehtävien järjestämisestä sekä palvelualansa kehittämisestä ja henkilöstön työnjaon yhteensovittamisesta.

Palveluala vastaa keskitetyistä hallinto-, henkilöstö-, talous- ja it-palveluista.

- *Hallintopalvelut –palvelualalla on seuraavat palveluyksiköt esimiehineen (sijaisineen):*
- *Talous- ja it-palvelut; talousjohtaja (taloussihteeri),*
- *Henkilöstöpalvelut; henkilöstöjohtaja (henkilöstösihteeri),*
- *Yleishallinto; hallintosihteeri (henkilöstöjohtaja).*

Palvelualaan sisältyy joukkoliikenne, verotuskustannukset, henkilöstön työterveyspalvelut sekä alueellisten palo- ja pelastuspalveluiden kulut. Varsinais-Suomen liiton, Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksuosuudet.

Toimintaympäristön muutos

Kuntavaalit järjestettiin kesäkuussa 2021 ja vaaleissa valittu valtuusto sekä valtuuston valitsevat toimielimet aloittivat toimintansa elokuussa 2021.

Valtuuston tammikuussa 2019 hyväksymässä Loimaa-strategiassa 2019 - 2021 "Loimaalla kasvamme yhdessä - kasva kanssamme" asetetut tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita. Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Strategia päivitetään tai uudistetaan elokuussa 2021 alkaneella valtuustokaudella.

Eduskunta hyväksyi vuoden 2023 alusta voimaan tulevan sote-palveluiden ja pelastustoimen järjestämistä koskevan lain kesäkuussa 2021. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen väliaikainen toimielin aloitti toimintansa elokuussa 2021. Se johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti. Aluevaalit järjestetään 23.1.2022.

Julkiset palvelut ovat hallitusohjelman mukaan digitaalisesti kansalaisten ja yritysten saatavilla vuoteen 2023 mennessä. Julkisen sektorin datan avaamista ja hyödynnettävyyttä laajennetaan ja edistetään reaaliaikataloutta rakenteisten sähköisten laskujen ja kuittien laajalla käyttöön otolla. Digipalveluilla (1.4.2019) edistetään digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita. Viranomaisen on suunniteltava ja ylläpidettävä digitaaliset palvelunsa siten, että niiden tietoturvallisuus, tietosuoja, löydettävyys ja helppokäyttöisyys on varmistettu.

Tiedolla johtamisen tarpeiden ja menettelytapojen uudistamisessa otetaan huomioon hyvinvointialueiden uudistuksen 2023 muutostarpeet.

Korona-epidemia laajeni alkuvuodesta ja kevään 2020 aikana Suomessa oltiin valmiuslain mukaisissa poikkeusoloissa. Vaikutukset ovat olleet ennakoimattomat ja veloitteet ja rajoitukset ovat vaikuttaneet ja vaikeuttaneet toimintaan ja palveluihin. Tartunnat pystyttiin alkuvuoden 2020 aikana pitämään hallinnassa. Valmiuslain soveltaminen päättyi kesäkuussa 2020. Tilanne oli uudelleen syksyllä 2020 epävakaa, joten rajoitteita ja erityistoimenpiteitä jouduttiin ottamaan käyttöön elo-syyskuussa 2020 varauduttaessa epidemian toiseen vaiheeseen. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi 20.9.2021 uudistetun hybridistrategian toimintasuunnitelman. Se on voimassa toistaiseksi. Ministeriö on 23.9.2021 ohjannut alueita luopumaan epidemian alueellisiin vaihekuvauksiin liitetystä valtakunnallisista toimenpidesuosituksista sekä mahdollisista voimassa olevista erillissuosituksista tai rajoituksista, jotka kohdistuvat tilaisuuksiin ja toimintaan, joissa on vähäinen tartunnan ja taudin leviämisen riski. Rokotusten kohdeväestöstä on lokakuun 2021 alussa saanut vähintään yhden rokoteannoksen 84 % ja 73,7 % kaksi rokoteannosta 74 %. Uusien koronavirustartuntojen määrä on kuitenkin kääntynyt huolestuttavaan kasvuun ja painottuu rokottamattomaan väestöön.

Paikallisen tai alueellisen epidemiatilanteen heikentyessä tartuntojen leviämistä ja sen aiheuttamia haitallisia vaikutuksia estetään ottamalla oikea-aikaisesti käyttöön tarvittavia toimenpiteitä alueellisesti tai kuntakohtaisesti.

Kaupunginhallituksen nimeämä työryhmä valmisti syksyn 2020 aikana erityisesti asumiseen, yleiseen työelämään, väestömuutokseen ja palvelutarpeisiin kohdistuvien muutosten edellyttämiä toimenpiteitä. Työryhmä esitti tammikuussa 2021 esitellyssä raportissa asumiseen, koulutukseen ja osaavaan työvoimaa sekä ennakoitiin painottuvia toimenpiteitä.

Maan hallituksen puoliväli – ja kehysriihen (29.4.2021) linjauksiin sisältyy TE-palveluiden siirto kuntiin. Uudistuksella tavoitellaan 7000 – 10.000 henkilön työllisyysvaikutusta. Uudistuksen sekä keväällä 2021 käynnistyneiden työllisyyden kuntakokeilujen tavoitteena on työllisyyspalvelujen vaikuttavuuden lisääminen.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat aiempaa merkittävämpi. Tietoon perustuva päätöksenteko edellyttää riittävästi tietoa toimenpiteiden päästövaikutuksista, kustannuksista sekä oheisvaikutuksista. Ilmastovaikutukset on aiempaan kattavammin syytä ottaa huomioon maankäyttöä, liikennettä, rakentamista, energia- ja jätehuoltoa sekä palveluiden järjestämistä koskevassa päätöksenteossa. Ratkaisut kytkeytyvät yhteiskunnan rakenteisiin, talouteen, teknologiaan sekä elämäntapoihin. Muutokseen tähtäävät ratkaisut ovat monitasoisia ja ne muodostuvat tekojen, toimijoiden ja ympäristötekijöiden verkostoissa ja yhteisvaikutuksesta. Tämänhetkinen tieto monista ratkaisuista ei vielä riitä ennakoimaan niitä vaikutuksia, joita ratkaisujen käyttöönotto laajemmin aiheuttaa. Ilmastovaikutusten toimeenpanon seuranta on mahdollista kytkeä muuhun talouden- ja toiminnan seurantaan. Asetettavien tavoitteiden toteutumista voidaan seurata päästölaskennalla.

Hyvinvointialue uudistuksen 2023 sekä mm. valmisteilla olevan TE-palvelujen uudistuksen 2024 vuoksi kaupungin palvelut, toiminnot, hallinto ja henkilöstö ovat vuosina 2022 – 2024 suuressa muutostilanteessa.

Talouden ja toiminnan arviointiin kytkeytyy monia epävarmuustekijöitä, jotka ovat lokakuussa 2021 ensi vuoden talousarviota ja vuosien 2023 – 2024 taloussuunnitelmaan valmisteltaessa avoimia. Talousarvioita ja taloussuunnitelmaa varaudutaan tarkistamaan ja muuttamaan alkuvuoden 2022 aikana.

Toimintaympäristön muutos

Strategian uudistamisen / päivittämisen yhteydessä päätettävillä strategisilla tavoitteilla ohjataan suunnitelmavuosien 2023 – 2024 toimintaa ja taloutta.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A1.1. Huolehdimme sujuvista palveluista	Yritys- ja asukaskysely / Toimialojen sisäinen arviointi.	Palvelujen ja toiminnan arviointi tehdään osana kk- ja vuosiraportointia. Toteutetaan tarvittaessa erilliset asukaskyselyt.	
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asioinnin palvelujen määrä Yritys- ja asukaskyselyt	Sähköistä palvelua lisätään sähköisten lomakkeiden käyttöönnotolla.	
B3.2. Kehitämme toimintatapoja ja viestintää tiedonkulun parantamiseksi ja yhteistyön tukemiseksi.	Sisäinen itsearviointi	Sisäisessä viestinnässä hyödynnetään kattavasti vuonna 2021 päivitettyä viestintäohjetta. Lisäksi laaditaan viestinnän modernisoimiseksi ns sähköisten työkalujen pelikirja.	
B3.2. Kehitämme toimintatapoja ja viestintää tiedonkulun parantamiseksi ja yhteistyön tukemiseksi.	Sisäinen itsearviointi	Tiedolla johtamisen hankkeen käynnistäminen Oikean ja tarvittavan tiedon saannin turvaaminen sekä sähköistäminen	
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi, Talouden tunnusluvut.	Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuositarkastusta ja toimintakertomusta. Palvelujen jatkuva suunnitelmallinen ja vaikuttava uudistaminen.	
C2.1. Turvaamme peruspalvelut	Palvelutarjonnan, -tason ja alueellisen tarjonnan - vertailut.	Palvelujen suunnitelmallisen ja vaikuttavan uudistamisen seuranta ja toimenpiteet.	Raportointi osana talous- ja toimintaraportointia, osavuositarkastuksia ja tilinpäätösraportointia.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Hyvinvointikertomuksen 2017- 2020 (KV 11.6.2018 §39) tietojen säännöllinen seuranta ja arviointi sekä niiden mukaiset toimenpiteet. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2017 - 2021 (KV 5.3.2018 § 12) säännöllinen seuranta ja arviointi sekä toimenpiteet.

Hyvinvointikertomuksen uudistaminen 2022 – 2023 osana asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä sekä hyvinvointialue-uudistusta.

Ikääntymissuunnitelman 2021–2024 (KV 21.6.2021) linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet otetaan huomioon palvelujen ja toimintojen suunnittelussa ja valmistelussa.

Korona-epidemian vaikutusten arviointi asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä palvelutarpeisiin.

Koronakriisin jälkihoito ja taloudellinen taantuma lisää sosiaalisten ongelmien riskiä ja painetta hyvinvointi-palvelujen järjestämiseen.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Kuntalakiin sekä ja kaupungin omiin toimintatapoihin perustuvat osallistamista, osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat menettelytavat.

-Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuosisikatsauksia ja toimintakertomusta.

-Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyitä.

Vuoden 2022 aikana järjestetään osallistamistilaisuuksia mm.:

- Hyvinvointialueiden uudistuksen 2023 valmistelu.

- Talousarvion 2023 valmistelu

-Palvelualojen merkittäviin palveluiden muutos- ja kehittämistoimienpiteisiin sekä niiden valmisteluun liittyvät osallistamistilaisuudet.

Yritys- ja asukaskyselyt vuosina 2022 - 2023

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Kuntien päätösten ennakoarviointimenettelyssä (EVA) arvioidaan valmisteltavan päätöksen vaikutuksia ennalta. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen.

- *Kuntalaisvaikutuksilla* eli ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksissa tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä sekä niiden jakaantumista.
- *Ympäristövaikutukset* kohdistuvat ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen, maaperään, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, maisemaan, kaupunkikuvaan tai kulttuuriperintöön.
- *Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset* kohdistuvat eri organisaatioiden välisiin suhteisiin, organisaation tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamuselinten toimintaan, henkilöstöön tai hallintoon.
- *Taloudelliset vaikutukset* kohdistuvat kunnan tuloihin tai menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä.
- *Yritys- ja elinkeinovaikutukset*
- Taloudellisiin vaikutuksiin kuuluvat myös yritysvaikutukset, eli se miten kunta mahdollistaa alueellaan yritystoimintaa.
- Vaikutuksia tulee arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä. Ennakoarvioinnissa tulee pääsääntöisesti keskittyä arvioimaan ennalta sellaisia päätöksiä, joilla on merkittäviä vaikutuksia.

Kuntaliiton suositus (2011) kunnissa sovellettavasta menettelystä. Erityislainsäädäntö velvoittaa kuntia erikseen arvioimaan päätösten vaikutuksia.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Loimaan ilmasto- ja energiaohjelman (Kv 8.12.2014 § 54) mukaan kaupunki pyrkii vähentämään kasvihuonepäästöjä omassa toiminnassaan. Loimaa on ollut vuoden 2016 alusta mukana CO2-raportissa, josta saadaan säännöllisesti tietoa ja raportti kasvihuonepäästöistä.

CO2-raportin vuosiraportti, Loimaa	2017	2018	2019*
Kasvihuonekaasujen päästöt ilman teollisuutta (kt CO2-ekv)	175,3	179,7	167,6
kuluttajien sähkönkulutuksesta (kt CO2-ekv)	8,4	9,7	8,2
kuluttajien sähkölämmityksestä (kt CO2-ekv)	5,4	6,4	5,4
kuluttajien kaukolämmityksestä (kt CO2-ekv)	0,3	0,3	0,3
kuluttajien erillislämmityksestä (kt CO2-ekv)	29,3	29,2	28,5
Tieliikenteen päästöt (kt CO2-ekv)	48,9	49,8	47,7
Maatalouden päästöt (kt CO2-ekv)	79,9	81,2	74,5
Jätehuollon päästöt (kt CO2-ekv)	2,9	2,9	2,9
Kuluttajien päästöt asukasta kohden (t CO2-ekv/asukas)	10,9	11,2	10,5
Teollisuuden sähkönkulutuksen päästöt (kt CO2-ekv)	2,4	2,7	

* Vuoden 2019 ennakkotiedot

(Hiilidioksidi-ekvivalentti (CO₂-ekv) kuvaa ihmisen tuottamien [kasvihuonekaasujen](#) ilmastovaikutusta)

Lähde: Loimaan kasvihuonepäästöt 2014 – 2018 / ennakkotieto 2019; CO2-raportti Benviroc Oy

Kuntien kasvihuonepäästöt vuosille 2005 – 2020 (Suomen ympäristökeskus SYKE): https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Kuntien_ja_alueiden_kasvihuonekaasupaastot

Loimaan kaupunki on liittynyt Hinku-kuntiin vuonna 2017 (Kv 14.11.2016 § 56). Hinku-kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä. Vähennys lasketaan vuoden 2007 tasosta. Kunnat pyrkivät vähentämään ilmastopäästöjään lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla energiatehokkuutta. Kunnat kannustavat myös paikallisia yrityksiä ja asukkaita ilmastotekoihin.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Hyvinvointialueiden perustamiseen ja liikkeenluovutukseen liittyvien henkilöstömuutosten valmistelu ja toteutus vuosina 2021 – 2022.

Sähköisten palvelujen suunnitelma ja toimenpiteet sähköisten palvelujen laajentamiseksi vuosina 2021 – 2023.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupunginjohtaja	1	1	1
Hallintosihteeri	1	1	1
Henkilöstöjohtaja	1	1	1
Henkilöstösihteeri	1	1	1
Talousjohtaja	1	1	1
Taloussihteeri	1	1	1
Arkistosihteeri	1	1	1
Laskentasihteeri	2	2	2
Palkkasihteerit	4	3	4
Palvelusihteerit	2	1,5	2
It-päällikkö / Digipalvelupäällikkö (8/2020 alkaen)	1	1	1
It-asiantuntija	2	2	2
Henkilöstömäärä yhteensä	18	16,5	18

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset Konsernijohtoon toimitiloina ovat kevästä 2020 alkaen väistötiloina Ylistaronkatu 36 sekä Alastaron entisen kunnantalon tilat. Kauppалankatu 3 –tiloissa on edelleen keskusarkisto. Kauppалankatu 3 (kaupungintalo) jatkokäyttö ja toimenpiteet. Kiinteistöjen ylläpito-ohjelman käsittely ja päätökset.
Palvelujen ostot	Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset Aluepelastuslaitos /Turun kaupunki, It-palvelut (palvelimet, koneiden ja laitteiden leasing - sopimukset, ohjelmistolisenssit), työterveyshuolto sekä verotuspalvelut.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Valtuusto päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (Kuntalaki 14 §). Se määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut, toimintatavat sekä raportointivelvoitteet. Talousarviossa valtuusto asettaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, joiden toteutumista sen tulee valvoa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimintana kytkeytyvät siten talousarvioprosessiin ja kattaa kunnan koko tehtäväkentän. Hallintosäännön 9. luvussa on määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupungin riskienhallintapolitiikka on vahvistettu valtuustossa 21.3.2011 ja uudistettu 27.9.2021. Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat, valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja sekä palvelualajohtajat ja johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja palvelualallaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä (Hallintosääntö 78 -82 §).

Muut olennaiset perustelutiedot	
	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta seurataan säännöllisesti kuukausiraportoinnissa ja osavuosisikatsauksissa. Johtoryhmä käsittelee säännöllisesti riskienhallintaa mm. palvelujen jatkuvuuden turvaamisen sekä turvallisuuden riskienhallinnan näkökulmasta. Palvelualoja ohjeistetaan ylläpitämään ja päivittämään omien toimialojensa riskienhallintaan ja palvelujen jatkuvuuden hallintaan liittyvät suunnitelmat (mm. pelastussuunnitelmat sekä vesihuollon toimivuuteen liittyvät suunnitelmat). Sopimusten hallinta ja valvonta on keskeinen osa riskienhallintaa. Osallistuminen ”Turvallinen ja kriisinkestävä kunta” –asiantuntijaverkostoon. Vuonna 2018 perustetun verkoston tavoitteena on kuntien turvallisuus-, varautumis- ja riskienhallinnan yhteistyö. Toimenpiteinä on seminaareja, työpajoja, koulutuksia sekä monipuolista viestintää. Viestintä ja tiedon jakaminen muodostavatkin keskeisen perustan verkoston toiminnalle. Talousarvion käyttösuunnitelmien valmistelussa, kehityskeskusteluissa ja palvelualojen toiminnan ohjauksessa ja menettelytavoissa painotetaan ennakoivaa riskien hallintaa – riskien tunnistamista ja vaikutusten arviointia. Kaupunginhallituksen tunnistamat olennaisimmat konsernia ja koko kaupunkia koskevat riskit ovat: Strateginen riski: Asukasmäärän lasku ja ikärakenteen muutoksen tuomat haasteet Taloudelliset riskit: Verotulojen ja valtionosuuksien äkilliset muutokset Toiminnallinen riski: Soten siirtymisen vaikutus jäljellä olevan kunnan toimintojen ja rahoituksen turvaamisen kannalta. Valtionosuuksien muutokset lakiperusteisuuteen liittyen ja niiden kompensointi täysimääräisesti.
Muut perustelutiedot	Hyvinvointialueiden vaalit järjestetään tammikuussa 2022. Pohjoismaiden ystävyyskunta -konferenssi järjestetään vuonna 2022 Norjan Skienissä.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
Vuosi 2022 Vuosi 2023 Puhelinvaihteen tarve ja vaihtoehtoiset järjestämistavat arvioidaan mm. osana hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvää palvelu- ja tukipalveluselvitystä. Tavoitteena on ollut vuositasolla noin 30.000 euron kustannusvähennys.

KONSERNIJOHTO	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	261 550	339 090	289 090	293 570	293 570	293 570
Toimintakulut	-4 698 134	-4 469 307	-4 649 307	-4 773 460	-3 451 985	-3 451 985
TOIMINTAKATE (netto)	-4 436 584	-4 130 217	-4 360 217	-4 479 890	-3 158 415	-3 158 415
Sisäiset						
Toimintatuotot	2 145 685	1 915 821				
Toimintakulut	-108 931	-89 882		-46 100	-46 100	-46 100
Vyörytyserät, tulot				2 286 853	2 286 853	2 286 853
Vyörytyserät, menot				-10 211	-10 211	-10 211
Poistot ja arvonalentumiset	-35 721	-42 600		-22 000		

Elinvoima

Toimiala: Elinvoima

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluala: Elinkeino- ja kaupunkikehitys

Vastuuhenkilö: Kehittämisjohtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluala vastaa kaavoituksen, yrityspalvelujen, maaseutupalvelujen, työllisyyspalvelujen ja markkinoinnin toteuttamisesta sekä vuorovaikutuksesta kylien kanssa.

Toiminta-ajatus on Loimaan elinvoiman vahvistaminen.

Palvelualla toimivat kaavatoimikunta, elinvoimatoimikunta ja kylien neuvottelukunta.

Toimintaympäristön muutos

Koronakriisi on vaikuttanut monin tavoin niin yksittäisiin yrityksiin kun yrityselämän toimintaan yleisemmin. Osa aloista on palautunut nopeasti mutta osalla aloista palautuminen vie pitkään. Toisaalta korona-rajotusten purkaminen on laukaissut nopean kysynnän ja kasvun, jonka kesto on hyvin epävarma ja sitä rajoittaa materiaalipula. Työllisyyden hoidossa seuraukset saattavat näkyä pitkäänkin, kun pitkäaikesen ja nuorisotyöttämyyden määrä on lisääntynyt.

Kuntien toiminta tulee muuttumaan merkittävästi soteuudistuksen ja TE-palvelujen uudistuksen 2024 myötä. Uudistusten lopulliset vaikutukset tarkentuvat uudistusten edetessä mutta kaupungin työllisyyspalvelujen toimintaan ja kehittämiseen ne tulevat vaikuttamaan jo 2022.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A2. Loimaa on yritysmyönteinen.	Uusien yritysten ja työpaikkojen määrä. Paikallisten yritysten kasvu, työpaikat ja liikevaihto	Yritysneuvonta, kontaktit ja tapahtumat lkm Uudistettu yritysvaikutusten arviointi juurrutetaan	300
A2. Loimaa on yritysmyönteinen.	Yritysalueiden ja tonttien määrä	Kaavoitusohjelma lähivuosille tarkistetaan vuosittain	Hyväksytyt asemakaavat ja asemakaavamuutokset lkm ja ha

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
	Toteutetaan yrityslähtöiset asemakaavamuutokset Maapoliittinen ohjelma	Vastataan esille tulleisiin tarpeisiin omana työnä Ohjelma hyväksytty 2022 aikana	
A3.1. Markkinoimme aktiivisesti Loimaata turvallisena asuinpaikkana ja hyvänä kasvupaikkana yrityksille.	Näkyvyyden toteuttaminen kh:n vuosittain hyväksymän suunnitelman mukaisesti	Kaupungin brändiuudistus toteutetaan 2022 aikana. Markkinointisuunnitelma käsitellään elinvoimatoimikunnassa ja hallituksessa.	Brändiuudistuksen läpivieminen Asuinpaikka Loimaa -teeman pitkäjänteinen toteutus
C3.1. Kehitämme syrjäytymisen syiden tunnistamista ja panostamme oikea-aikaiseen tukemiseen.		Asiakkaiden ohjaaminen kohti työmarkkinoita, koulutukseen tai polku kohti eläkettä TE-palvelujen uudistamiseen 2024 valmistautuminen	Työmarkkinatuen kuntalista <200 henkilöä keskimäärin Nuorten työttömien lukumäärä < 100 henkilöä keskimäärin Aktivointitoimenpiteissä olevien henkilöiden lukumäärä keskiarvo/kk

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Työllisyyspalveluiden toiminta tukee monin tavoin kaupunkilaisia. Työn ja terveyden yhteys on tutkittu tosiasia. Heikoimmassa asemassa oleville on tarjolla toimintatila Wirikkeen kautta tukea ja toimintaa. Työllisyyspalvelut vetävät kaupungin sisällä moniammatillista toimintaa (TYP), jonka kautta ohjataan edelleen asiakkaita. Toiminnassa korostuu henkilökohtainen ohjaus.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Työllisyyspalvelut toteuttavat asiakastytyväisyyskyselyjä säännöllisesti.

Yrityksiä ja laajemminkin asukkaita tullaan osallistamaan avoimeen vuoropuheluun mm. E&K-aamukahveilla.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Yritysvaikutusten arviointimenettely on uudistettu ja siihen liittyvät toimintatavat juurrutettu käyttöön.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

EU:n elpymisrahoituksen hyödyntämien jo aiemmin valmistellun biokaasun osalta siten, että luodaan edellytykset yksityisten toimijoiden jatkoinvestoinneille. Edelleen saman ohjelman yrityksille tarjoamien mahdollisuuksien käytön edistäminen oman tiedotuksen keinoin.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

TE-palveluiden uudistus 2024 tulee vaikuttamaan työllisyyspalvelujen toimintaan jo 2022 ja 2023. Kaupungin työllisyyspalveluja kehitetään vastaamaan tulevan uudistuksen tarpeita mahdollisimman proaktiivisesti yhdessä kumppanitahojen kanssa.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Työllisyyspalvelujen "rempparyhmää" kehitetään toisella määräaikaikaisella työnohjaajalla vuodelle 2022. Näin ryhmä toimintaa voidaan laajentaa kuntouttavassa työtoiminnassa olevista henkilöistä myös palkatuella työskenteleviin.

Kuntouttava työtoiminta tulee siirtymään sote-uusituksen myötä hyvinvointialueille ja tällä on henkilöstövaikutuksia työllisyyspalveluihin. Siirtoa valmistellaan 2022 aikana.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kehittämiskoordinaattori	1	1	1
Kaavoittaja	1	1	1
Yritysneuvoja	2	2	2
Markkinointisihteeri	1	1	1
Johtava maaseutuasiamies	1	1	1
Maaseutuasiamies	4	4	4
Työllisyyspäällikkö	1	1	1
Palvelusihteeri	1,5	1,5	1,5
Palveluohjaaja	2	2	2
Työtoiminnan ohjaaja	4	2	3
Yksilövalmentaja		3	3
Yhteensä	18,5	19,5	20,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Maaseutupalvelut siirtyivät 01/2021 Palinkadulle muusta käytöstä vapautuneisiin tiloihin. Työllisyyspalveluilla kiinteä toimipaikka Ahonkadulla 2.krs, jossa samassa yhteydessä yrityspalvelut. Lapidushallissa nuorten työpaja, liikkuvan ryhmän tukikohta ja kummankin ostopalvelukumppanin toimitilat. Lapidushallille tehtiin kuntoarvio 2021 ja kartoitettiin korvaavaa tilaa. Kuntokartoituksessa ei ilmennyt akuuttia tarvetta siirtyä toisiin tiloihin ja korvaavaa tilaa kaikille palveluille ei löytynyt. Toimintojen jatkoa tai siirtymistä Lapidus-hallista päätettiin arvioida TE-palveluiden 2024 uudistuksen edettyä ja kuntiin jäävien palvelujen varmistuttua.
Palvelujen ostot	Kuntouttavan työtoiminnan ja yksilövalmentajan palveluja tuottavat Loimaan seudun työtoiminnan tuki r.y. ja Loimaan seudun työttömät r.y.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Itse tuotettujen ja ostettujen työllisyyspalveluiden toimitilat
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Työttömyyden kuntaosuusmaksuun on vuonna 2022 varattu yhteensä 920 000 euroa. Markkinointibudjetti vuodelle 2022 on 90 000 euroa.
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	KELA:lle maksettava työmarkkinatuen kuntaosuus maksut ovat olleet koronatilanteen myötä kohonneita 2021. On epävarmaa jääkö tason kohoaminen väliaikaiseksi.
Muut perustelutiedot	Yrityselämän edellytysten pitkäjänteinen kehittäminen ja turvaaminen maankäytön suunnittelun kautta.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
- LEADER toimintaryhmä V-S Jokivarsikumppanit r.y. jäsenyydestä tehdään erillinen päätös. Myös rahoituksesta tehdään erillinen päätös. - Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 -2023.

ELINVOIMA	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	439 157	521 524	521 524	526 424	526 424	526 424
Toimintakulut	-2 537 959	-2 676 915	-2 746 915	-2 831 277	-2 690 277	-2 690 277
TOIMINTAKATE (netto)	-2 098 802	-2 155 391	-2 225 391	-2 304 853	-2 163 853	-2 163 853
Sisäiset						
Toimintatuotot	-655					
Toimintakulut	-138 180	-130 648		-42 700	-42 700	-42 700
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot						
Vyörytyserät, menot				-93 567	-93 567	-93 567
Poistot ja arvonalentumiset	-8 380	-7 200		-6 400		

5.5. Hyvinvointilautakunta

HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	9 643 666	9 812 280	8 393 146	8 196 500		
Toimintakulut	-67 448 642	-70 322 990	-69 274 240	-73 198 860		
TOIMINTAKATE (netto)	-57 804 976	-60 510 710	-60 881 094	-65 002 360	0	0
Sisäiset						
Toimintatuotot	2 260 924	2 348 848				
Toimintakulut	-6 519 500	-6 464 496		-1 724 900		
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				1 526 707		
Vyörytyserät, menot				-4 202 183		
Poistot ja arvonalentumiset	-29 301	-29 600		-22 800		

Hyvinvointipalveluiden hallinto

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointilautakunta

Palveluala: Hyvinvointipalvelujen hallinto

Vastuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Toimiala vastaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä kaupungin asukkaille ja kiireellisissä tilanteissa kaupungissa oleskeleville henkilöille.

Toimintaympäristön muutos

Hyvinvointialueet tullaan perustamaan 1.1.2023 maakunnallisina. Vuoden 2022 aikana valmistellaan tosiasiallista siirtymistä hyvinvointialueelle. Varsinais-Suomen aiempi järjestämissuunnitelma toimii valmistelun pohjana. Korona-virus tulee todennäköisesti vaikuttamaan palvelujen tarpeeseen ja toimintatapoihin vielä vuoden 2022 aikana.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.	Asiakaskysely.	Kuntalaiset kokevat saavansa palvelut ilman aiheutonta viivytystä.	Vertailu vuoden 2021 tasoon.
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.	Suunnitelmien määrä ja laatu.	Hyvinvointialueen valmistelun yhdessä on tehty seutukuntaa koskevat palveluiden suunnitelmat.	Valmiit suunnitelmat.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Seurataan hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL, Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunnitteluun

Merkittävien muutosten osalta selvitetään kuntalaisten mielipiteitä erityisesti kunkin palvelun asiakasryhmän osalta.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Hyvinvointilautakunnan ostot ovat yhteensä 43 miljoonaa euroa, joista 23 miljoonaa euroa ostoja kunnilta ja kuntayhtymiltä. Hallinnon ostoista suurin osa on posti- ja kuriiripalveluita. Sosiaali- ja terveysjohtaja vastaa suurten hankintojen kilpailutuksista. Palvelualueella ei ole vuodelle 2022 tulossa suuria kilpailutuksia.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kokoukset pyritään järjestämään siten, että turhaa moottoriajoneuvojen käyttöä voidaan välttää.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Hyvinvointialueiden käynnistyminen vaikuttaa vuoden 2022 aikana siten, että Loimaan kaupungin tulee suunnitella palvelujen seudullisia toteuttamistapoja yhdessä alueen muiden kuntien kanssa.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstön osalta tulee tehdä suunnitelma hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyvästä henkilöstöstä.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Sosiaali- ja terveysjohtaja	1	1	1
Laskentasihteeri	1	1	1
Palvelusihteeri	8	8	8
Sovellusasiantuntija*	0	0	1
YHTEENSÄ	10	10	11

*siirretty terveys- ja hoivapalvelujen alueelta

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Toimitilat pääterveysaseman yhteydessä.
Palvelujen ostot	Palvelujen ostoista posti- ja kuriiripalvelut suurin yksittäinen osto. Merkittäviä muutoksia ei ole tulossa.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Ikäihmisten palvelurakenteen uudistamiseen haetaan ulkopuolista rahoitusta, mikäli rahoituksia avautuu. Sovellusasiantuntija siirrettiin terveys- ja hoivapalveluista hallinnon palvelualueelle.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Kulujen seuranta kuukausittain.
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Osaamisen keskittyminen yksittäisille henkilöille. Riskiä on pyrittävä hallitsemaan opettamalla työtehtävät usemmalle kuin yhdelle.
Muut perustelutiedot	Hallinnon työpanosta ohjautuu sote- ja maakuntauudistukseen liittyviin hankkeisiin.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Hallinnon osalta seurattava henkilöstön resursointia.

HYVINVOINTIPALVELUIDEN HALLINTO	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	124					
Toimintakulut	-548 520	-549 100	-549 100	-607 925		
TOIMINTAKATE (netto)	-548 396	-549 100	-549 100	-607 925	0	0
Sisäiset						
Toimintatuotot	587 113	587 396				
Toimintakulut	-53 301	-55 901		-27 700		
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				638 932		
Vyörytyserät, menot				-8 807		
Poistot ja arvonalentumiset						

Sosiaalityö

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointilautakunta

Palveluala: Sosiaalityö

Vastuuhenkilö: Aikuis- ja vammaispalvelun päällikkö ja perhekeskuksen päällikkö

Toiminnan kuvaus

Palvelualue sisältää aikuissosiaalityön, ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen, päihdepalvelut, vammaispalvelulain mukaiset palvelut, kehitysvammopalvelut, lastensuojelun, perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelut, lastenvalvojan palvelut, Ankkuri-toiminnan, sosiaalipäivystyksen, perheneuvolan, maahanmuuttotoiminnan ja alle 65-vuotiaiden omaishoidon.

Toimintaympäristön muutos

Hyvinvointialueiden käynnistyminen 1.1.2023 on merkittävin toimintaympäristön muutos. Loimaan kaupungin ja Oripään yhteistoiminnan laajentaminen sosiaalityön perhepalveluihin toteutuu vuoden 2022 aikana.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakoivasti	Huostaanotettujen osuus % 0-17-vuotiaista.	Huostaanotettujen osuus enintään 0,2% yli Varsinais-Suomen keskiarvon.	1,3%
B4.5. Parannamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.	Henkilöstön vaihtuminen, pysyvyys ja työtyytyväisyys.	Hyvällä johtamisella ja henkilöstöpolitiikalla parannetaan työn houkuttelevuutta ja henkilöstön tyytyväisyyttä.	Lähtövaihtuvuus pienenee.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Seurataan hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL, Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot**- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet****- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun**

Merkittävässä palveluiden muutoksissa selvitetään asukkaiden mielipiteitä palvelualan asiakasryhmien osalta esimerkiksi vammaisneuvoston kokouksissa.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Sosiaalityön palvelualan ostot ovat yhteensä 9,6 miljoonaa euroa vuodessa. Julkisen hankintamenettelyn vaatimissa hankinnoissa kuullaan palveluntarjoajia. Vuoden 2022 aikana ei ole tulossa merkittäviä palveluhankintoja.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kaikessa toiminnassa pyritään välttämään tarpeetonta henkilöautoilla liikkumista. Toimipisteissä lajitellaan jätteet.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Hyvinvointialueen valmistelu 2022 ja käynnistyminen 1.1.2023 vaikuttaa siten, että palveluita tulee suunnitella seutukunnallisesti yhdessä alueen muiden kuntien ja sairaanhoitopiirin kanssa. Loimaan ja Oripään yhteistoiminnan laajentuminen sekä Ankkuri-toiminnan siirtyminen Oripään vastuulle vaikuttavat vuoden 2022 aikana.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstön tilapäinen tarve saattaa lisääntyä hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Sosiaalityö/lastensuojelu			
Sosiaalityön johtaja	0	1	0
Aikuis- ja vammaispalvelupäällikö	0		1
Sosiaalityöntekijä	6	6	6
Sosiaaliohjaaja	5	5	5
Perhepalvelujen vastaava ohjaaja	1	1	1
Perheohjaaja	4	4	4
Perhetyöntekijä	2	2	2
Lapsiperheiden lähihoitajat	2	2	2
Yhteensä	20,0	21,0	21
Perheneuvola			
Psykologi	1	1	2
Perheneuvoja	1	1	1
Perhe- ja pariterapeutti	1	1	1

Yhteensä	3,0	3,0	4,0
Vammaispalvelut			
Johtava ohjaaja	1	1	0
Vastaava ohjaaja	2	2	2
Ohjaaja	5	5	6
Asumisen ohjaaja	1	1	1
Sairaanhoitaja	1	1	1
Hoitaja	23,5	23,5	23,5
Hoitaja varahenkilö	1	1	1
Yhteensä	34,5	34,5	34,5
Lastensuojeluyksikkö			
Sosionomi (vastaava)		1	1
Sosionomi		3	3
Lähihoitaja		3	3
Yhteensä		7	7
Sosiaalityö yhteensä	57,5	65,5	65,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Sosiaalitoimisto, vammaispalvelutoimisto, hallinto ja perheneuvola: Vareliuksenkatu 1. Loimaan toimintakeskus: Kisällinkatu 4. Päivätoiminta: Telkätie 5. Alastaron työtupa: Vänniläntie 10. Tammikoti: Nahkurintie 3. Ruusurinne: Vänniläntie 12. Perhepalvelut: Ahonkatu 1. Lastensuojeluyksikölle valmistellaan toimitilaa seitsemän lapsen yksikköä varten entiseen Hanhenpuiston kiinteistöön. Työ- ja päivätoiminnan toimitilojen yhdistämisellä pyritään tehostamaan toimintaa. Perhekeskuksen toiminnan suunnittelu toteutetaan uudelleen seutukunnallisena yhdessä alueen kuntien ja sairaanhoitopiirin kanssa.
Palvelujen ostot	Merkittävimmät palveluostot ovat lastensuojelun sijaishuollon palvelut sekä kuljetuspalvelut. Lastensuojelun ostopalveluita pyritään vähentämään oman yksikön perustamisella vuoden 2022 aikana noin 240 000 eurolla.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Lastensuojeluyksikön toiminnan käynnistämiskuluihin on varattava noin 50 000 euroa. Henkilöstömenoihin on varattava 178 300 euroa. Oripään kunnan kanssa on sovittu, että Oripään sosiaalihoitaja toimii yhteistoiminta-alueen perhekeskuksen päällikkönä. Loimaan kaupunki maksaa Oripään kunnalle korvauksen aiheutuneiden kustannusten mukaan.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Sotkanetin tilasto- ja indikaattoripankin tietoja voidaan vertailla. Käytettävissä on kuntien, sairaanhoitopiirien alueiden ja koko maan tiedot nettokäyttökustannuksista €/asukas eri sosiaali- ja terveyspalveluissa. Ongelmana on, että valtakunnalliset vertailutiedot tulevat käyttöön viiveellä. Käytettävissä on nyt vuoden 2019 tietoja. Sosiaalityön eri osa-alueiden käsittelyaikoja seurataan säännöllisesti. Lastensuojeluilmoitusten määrän sekä perhehoidon ja laitoshoidon sijoitusten määrän kehittymistä seurataan.

Muut olennaiset perustelutiedot	
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Pätevän henkilöstön saatavuuden vaikuettavat aiheuttavat merkittävimmän riskin toiminnalle. Riskiä yritetään hallita pitämällä työn kuorma kohtuullisena. Toiminnan luonteeseen liittyvät ennakoimattomat muutoksen asiakkaiden tarpeissa.
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
Talouden tasapainotus Vuosi 2022 Lastensuojelu yksikön vaikutus ostopalveluihin vähentävästi 200 000 euroa. Vuosi 2023 Palvelut siirtyneet hyvinvointialueelle.

SOSIAALITYÖ	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	1 304 349	1 764 200	1 334 266	1 556 200		
Toimintakulut	-13 277 994	-13 922 850	-14 154 850	-14 011 665		
TOIMINTAKATE (netto)	-11 973 645	-12 158 650	-12 820 584	-12 455 465	0	0
Sisäiset						
Toimintatuotot	885 685	903 301				
Toimintakulut	-1 699 790	-1 683 133		-318 400		
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				13 657		
Vyörytyserät, menot				-664 717		
Poistot ja arvonalentumiset	-2 051					

Terveys- ja hoivapalvelut

Toimiala: Sosiaali- ja terveys
Toimielin: Hyvinvointilautakunta
Palveluala: Terveys- ja hoivapalvelut
Vastuhenkilö: Johtava ylilääkäri

Toiminnan kuvaus
Palvelualue sisältää 1) avoterveydenhuollon palvelut, joihin sisältyvät avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelut, terapiapalvelut, sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden vastaanottopalvelut, 2) mielenterveyskuntoutujien päivätoiminnan, 3) suun terveydenhuollon palvelut, 4) akuutin vuodeosastohoidon ja avosairaaloiminnan, 5) ikäihmisten palvelut, joihin sisältyvät asumispalvelut sekä kotiin annettavat ja kotona selviytymistä tukevat palvelut ja 6) rintamaveteraanien ja sotainvalidien palvelut.

Palvelualueeseen sisältyvät lisäksi erikoissairaanhoito, terveysvalvonta, eläinlääkintähuolto sekä 65 vuotta täyttäneiden kuntalaisten omaishoidon tuki ja palvelusetelit.

Toimintaympäristön muutos

Maassa on 23.6.2021 päätetty toteuttaa sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus, joka antaa sosiaali- ja terveyspalvelut perustettavien hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Viimeiset asiaa ohjaavat lait tulevat voimaan vuoden 2023 alusta lukien.

Loimaan sosiaali- ja terveyspalvelut, mukaan lukien terveys- ja hoivapalvelut, osallistuu maakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen valmisteluun sopivaksi katsotulla tavalla.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.	Lääkäreiden vastaanottoaikojen T3 mediaani.	Mediaani 14 vrk.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa. 2020: tammikuu 24 vrk, toukokuu 14 vrk, syyskuu 24 vrk. 2021: tammikuu 23 vrk, toukokuu 30 vrk.
	Hoitajien vastaanottoaikojen T3 mediaani.	Mediaani 4 vrk.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa. 2020: tammikuu 5 vrk, toukokuu 8 vrk, syyskuu 10 vrk. 2021: tammikuu 9 vrk, toukokuu 4 vrk.
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.	Odotusaika hammaslääkärin kolmannelle vapaalle, rajoittamattomalle vastaanottoajalle (vähintään 30 min).	3 kuukautta.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa. 2020: tammikuu 35 vrk, toukokuu 52 vrk, syyskuu 87 vrk. 2021: tammikuu 42 vrk, toukokuu 62 vr.
	Odotusaika suuhygienistin kolmannella vapaalle vastaanottoajalle (vähintään 30 min).	3 kuukautta.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa. 2020: tammikuu 56 vrk, toukokuu 52 vrk, syyskuu 49 vrk. 2021: tammikuu 49 vrk, toukokuu 53 vrk.
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisistä kuntalaisista.	91- 92 %.	% / viimeinen käytettävissä oleva vertailu, Loimaa ja koko maa. 2019: Loimaa 93,4 %, koko maa 91,9 %.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
B2. Loimaa on turvallinen asuinympäristö.	Ikäihmisten sote-palveluiden järjestämisstrategian mukaisesti toteutetaan ikääntyville suunnattu asumiskokonaisuus, jossa on toimintakykyä ylläpitävä/edesauttava ympäristö markkinaehtoisine palveluineen, kotihoidon toimisto ja mahdollisuus lisätä palveluita aina palveluasumiseen saakka.	Toteuttaminen aloitettu.	Aloitettu / ei aloitettu.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Seurataan hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL, Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia järjestetään tarvittaessa valmisteltaessa merkittäviä muutoksia.

Viranhaltijat vierailevat pyydettyä vanhusneuvoston tai yhdistysten tilaisuuksissa kertomassa ajankohtaisista asioista.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Terveys- ja hoivapalveluissa asiakaspalveluiden ostoihin varataan 29,3 miljoonaa euroa. Näistä 22,7 miljoonaa euroa on ostoja kunnilta ja kuntayhtymiltä. Muut ostot ovat sellaisia, joissa yksityinen yritys, säätiö tai yhdistys on palvelun toimittajana.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kokoukset järjestetään niin, että osallistumiseen joudutaan käyttämään mahdollisimman vähän moottoriajoneuvoja.

Toimipisteissä lajitellaan jätteet ja käytetään materiaaleja, tarvikkeita ja aineita taloudellisesti.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Vuoden 2022 talous- ja toimintasuunnitelmaan vaikuttavat muutokset lainsäädännössä:

Vanhuspalvelulain muutos edellyttää ikäihmisten palveluasumisyksiköiden henkilöstömitoitusten lisäämistä merkittävällä tavalla. Lisäksi edellytetään RAI-toimintakykymittarin käyttöönottoa.

Muutos sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa pienentää tuntuvasti asiakasmaksutuloja terveys- ja hoivapalveluissa. Asiakasmaksutulot pienenevät niin avosairaanhoidossa, suun terveydenhuollossa, kotihoidossa kuin ikäihmisten palveluasumisyksiköissäkin. Muutosten määrää on vaikea arvioida, sillä maksujen suuruuksiin vaikuttavat asiakkaiden todelliset tulot ja menot.

Vuoden 2022 budjetti on laadittu ajatuksella, että Oripään terveysasemalla tuotettavat palvelut on ulkoistettu yksityiselle palveluiden tuottajalle.

Terveys- ja hoivapalveluiden hallinnosta on siirretty Pegasos-pääkäyttäjä sosiaali- ja terveyspalveluiden hallintoon sovellusasiiantuntija-nimikkeellä. Sovellusasiiantuntija toimii niin Pegasos- kuin Titania -ympäristöjen asiantuntijana.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon on valtuuston vuonna 2021 tekemän päätöksen mukaisesti lisätty uusi psykiatrinen sairaanhoitaja kouluterveydenhuoltoon. Neuvolan perhetyöntekijän työpanosta on aiemmasta poiketen budjetoitu Loimaan ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon 50 %. Perhetyöntekijän vakanssi on sosiaalityön perhetyössä.

Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon budjetti on laadittu toiminnallisesti vain Loimaan ennaltaehkäisevälle terveydenhuollolle. Oripään ennaltaehkäisevän terveydenhuollon budjetti ilmaistaan vain ulkoistettuna läpilaskutuksena.

Terveysasemaverkkoselvityksen perusteella ja tiimityön kehittämiseksi on avosairaanhoidon budjetoitu uusi sairaanhoitajan toimi.

Avosairaanhoidon budjetti on laadittu toiminnallisesti vain Loimaan avosairaanhoidolle. Oripään avosairaanhoidon budjetti ilmaistaan vain ulkoistettuna läpilaskutuksena.

Asiakasmaksulain muutoksen vuoksi avosairaanhoitoon ei kerry asiakasmaksutuloja hoitajakäynneistä, mikä vähentää maksutuloja.

Avosairaanhoitoon on budjetoitu puheentunnistuksen käyttö.

Terapiapalveluissa on budjetoitu kuntahoitajan toimen muuttaminen fysioterapeutin toimeksi. Kuntahoitajan toimi on vapautunut aiemmin eläköitymisen vuoksi. Fysioterapeutti on hoitanut kuntahoitajalta vapautuneita apuvälinepalveluita. On havaittu, että fysioterapeutin työpanosta kuluu niin paljon apuvälinepalveluihin, etteivät avoterveydenhuollon fysioterapeuttien voimavarat riitä varsinaiseen kuntouttavaan asiakastyöhön.

Suun terveydenhuollon budjetti on laadittu toiminnallisesti vain Loimaan suun terveydenhuollolle ja välinehuollolle. Oripään suun terveydenhuollon budjetti ilmaistaan vain ulkoistettuna läpilaskutuksena.

Vuoden 2022 alusta alkaen suun terveydenhuoltoa koskee maksukatto. Tämän vaikutusta asiakasmaksutuloihin on vaikea arvioida. Arviota asiakasmaksutuloista on pienennetty 25 %.

Kotihoidossa on tarpeen täyttää 2 uutta apulaisosastonhoitajan virkaa lähiesimiestyön turvaamiseksi. Vuonna 2021 päätetyn mukaisesti kotihoitoon on budjetoitu 1 uusi sosionomin virka.

Vuodelle 2021 kotihoitoon määräaikaisina myönnetty 4 lähihoitajan tointa on syytä vakinaistaa vakituksiksi lähihoitajan toimiksi. Ellei näitä toimia täytettäisi pysyvästi, ei kotihoidon työvuorosuunnittelu riittävällä henkilöstöresurssilla onnistuisi – optimointi on käytössä.

Kotihoidon asiakasmaksutuloja (muut kodinhoitoapumaksut) on vähennetty 5 % asiakasmaksulain muutoksen vuoksi.

Kotihoitoon on budjetoitu yksi uusi leasing-auto kotikuntoutuksen ja yöpartion yhteiseksi. Ennestään kotihoidossa on 12 omaa ja 1 leasing-auto.

Kotihoitoon on budjetoitu lääkkeenjakorobotti-pilotointiin 12 000 €.

Päiväkuntoutuksen fysioterapeutista aletaan osoittaa 40 % Intervallihoitoyksikköön ja 20 % 65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tukeen. Päiväkuntoutukseen jää 40 % fysioterapeutin työpanoksesta.

Päiväkuntoutukseen palkataan 1 uusi lähihoitaja- varahenkilö yhteiseksi päiväkuntoutuksen ja intervallihoitoyksikön kesken.

Maassa on säädetty ikäihmisten palveluasumisyksikköihin minimihenkilöstömitoitukset. 1.1.2021 minimimitoitus on 0,55, 1.1.2022 0,6 ja 1.4.2023 0,7. Nyt on arvioitu hoitohenkilökunnan tukitehtäviin kuluva työaika niin, että vain hoitotyöhön osoitettava työaika huomioidaan henkilöstökertoimia laskettaessa. Teknisen ja ympäristöpalvelukeskuksen kanssa on neuvoteltu asioiden järjestämisestä ja he huolehtivat jatkossa tukitehtävistä kokonaisuudessaan. He joutuvat lisäämään henkilökuntaansa, joten palveluasumisyksiköiden tekniselle ja ympäristöpalvelukeskukselle maksamat sisäiset erät ruoka- ja siivouspalveluiden osalta kasvavat.

Kartanonpuistoon pitää palkata kaksi uutta lähihoitajaa vanhuspalvelulain uudistuksen vuoksi.

Ilolakoteihin pitää palkata kaksi uutta lähihoitajaa vanhuspalvelulain uudistuksen vuoksi.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Teknisen ja ympäristöpalvelukeskuksen on tarkoitus ulkoistaa Iloakotien ateriapalvelut, mikä lisää Iloakotien ulkoisten ateriapalveluiden kustannuksia noin 200 000 €.

Palveluasumisyksiköiden asiakasmaksutuloja on vähennetty 3,7 % asiakasmaksulain muutoksen vuoksi.

Uudistettu vanhuspalvelulaki edellyttää myös RAI-toimintakykyarvioinnin käyttöönottoa niin, että se on oltava käytössä 1.4.2023.

Päiväkuntoutukseen ja intervallihoitoyksikköön oli budjetoitu vuodelle 2022 aistipuutarhan lopputoteutusta (aloitettu 2021) varten 2 x 10 000 euroa.

65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tuessa on tarpeen muuttaa lähihoitajan nimike omaishoidon ohjaajaksi.

Ikäihmisten ostettuun tehostettuun palveluasumiseen on budjetoitu yhteensä 143 hoitopaikkaa, joista 23 65-74 -vuotiaalle. Asiakaspalveluiden ostoon on budjetoitu tuo hoitopäivämäärä keskimääräiseen hintaan 130 €/hvp. Vanhuspalvelulaki koskee myös yksityisiä tehostetun palveluasumisen palveluntuottajia. Nähtäväksi jää, millaiset hoitopäivähinnat ovat voimassa vuonna 2022. Asiakasmaksutuloista on vähennetty asiakasmaksulain muutoksen vuoksi 3,7 %.

Akuuteilla kuntoutusosastoilla B1 ja B2 on edelleen vuonna 2022 kummallakin 24 potilaspaikkaa. Osastolla B1 toimii avosairaala, jossa on 5 virtuaalisairaansijaa. Näitä varten on varattu 1 sairaansija osastolta. Osastolla B2 varaudutaan hoitamaan 5 sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon potilasta.

Akuuteilla kuntoutusosastoilla on henkilöstötaulukon tietojen lisäksi kolmannen vuodeosaston ajoilta resurssipooli, jossa on 1 sh tehtävä, josta hoidetaan 50 % työajalla lähihoitajan tehtävää, kaksi 50-prosenttista lähihoitajan tehtävää ja kolme lh tehtävää, joista yhtä hoidetaan 60-prosenttisella työajalla ja yhtä 50-prosenttisellä työajalla. Näissä tehtävissä olevia henkilöitä ei lasketa mitoituksiin, vaan heitä käytetään varahenkilöiden tapaan korvaamaan poissaolijoita.

Avosairaalaan on budjetoitu uusi sairaanhoitaja -varahenkilö.

Akuuteilla kuntoutusosastoilla säilytetään tässä vaiheessa sosiaalityöntekijän ostokustannukset.

Vanhan akuutin kuntoutusosaston 2 vuokrasopimus irtisanotaan niin, että vuokratkustannuksia jää vuodelle 2022 132 800 €.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Pegasos-pääkäyttäjä on siirretty terveys- ja hoivapalveluista sosiaali- ja terveydenhuollon hallintoon sovellusasiantuntija-nimikkeellä.

Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon on lisätty kouluterveydenhuollon psykiatrinen sairaanhoitaja. Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon osoitetaan aiemmasta poiketen perhetyön neuvolan perhetyöntekijän työpanosta ja henkilöstökustannuksia 50 % työntekijän henkilöstökustannuksista.

Avosairaanhoitoon on lisätty terveysasemaverkkoselvityksen mukaisesti yksi sairaanhoitajan toimi.

Terapiapalveluissa muutetaan kuntohoitajan toimi fysioterapeutin toimeksi.

Suun terveydenhuollossa yhden hammaslääkärin toimen väheneminen Oripään terveysaseman palveluiden ulkoistuksen vuoksi.

Kotihoitoon kaksi uutta apulaisosastonhoitajan virkaa lähiesimiestyön turvaamiseksi. Vuonna 2021 tehdyn päätöksen mukaisesti kotihoitoon uusi sosionomin virka. Vuodelle 2021 määräaikaisina myönnettyjen kotihoidon neljän lähihoitajien vakinaistaminen. Ilman näitä neljää lähiohoitajan tointa ei kotihoidon työvuorosuunnittelu riittävällä henkilöstöllä ole mahdollista - optimointi on käytössä.

Päiväkuntoutuksen fysioterapeutin työpanosta osoitetaan 40 % omaishoidon intervallihoitoyksikköön ja 20 % 65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tukeen. Päiväkuntoutukseen jää 40 % fysioterapeutin työpanoksesta. Päiväkuntoutukseen ja intervallihoitoyksikköön palkataan yksi yhteinen lähihoitaja-varahenkilö.

Kartanonpuistoon palkataan kaksi uutta lähihoitajaa vanhuspalvelulain edellyttämän henkilöstömitoituksen takaamiseksi.

Iloakoteihin palkataan kaksi uutta lähihoitajaa vanhuspalvelulain edellyttämän henkilöstömitoituksen takaamiseksi.

65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tuessa muutetaan lähihoitajan nimike omaishoidon ohjaajaksi.

Avosairaalaan palkataan yksi sairaanhoitaja-varahenkilö.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Hallinto			
Johtava ylilääkäri	1	1	1
Johtava hoitaja	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	1,5	1,5	1,5
Avohoito			
Ylilääkäri	1	1	1
Terveyskeskuslääkäri	14	14	14
Johtava hoitaja/osastonhoitaja	1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	1	1	1
Psykologi (siirto Mielenterveys- ja päihdetyöryhmästä)	1	1	1
Terveystenhoitaja	17	17	17
Sairaanhoitaja	12	12	15
Terveyskeskusavustaja	1	1	0
Tekstinkäsittelijä /osastonsihtööri	2	2	2
Yhteensä	50	50	52
Terapiapalvelut			
Fysioterapeutti	5	5	6
Kuntohoitaja	1	1	0
Puheterapeutti	2	2	2
Jalkaterapeutti	1	1	1
Ravitsemusterapeutti	1	1	1
Toimintaterapeutti	1	1	1
Yhteensä	11	11	11
Mielenterveys- ja päihdetyöryhmä			
Psykologi	1	1	1
Sairaanhoitaja	7	7	7
Mielenterveyskuntoutujien yksikkö			
Sairaanhoitaja	2	2	2
Yhteensä	10	10	10
Suun terveydenhuolto			
Johtava hammaslääkäri	1	1	1
Erikoishammaslääkäri	1	1	1

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Terveyskeskushammaslääkäri	7	7	6
Vastaava suuhygienisti	1	1	1
Suuhygienisti	3	3	3
Hammashoitaja	11	11	11
Hammashoitaja, varahenkilö	1	1	1
Välinehuoltaja	1	1	1
Yhteensä	26	26	25
Akuutti vuodeosasto			
Apulaisylilääkäri (aiemmin ylilääkäri)	1	1	1
Terveyskeskuslääkäri	2	2	2
Hallinnollinen osastonhoitaja	1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	3	2	2
Sairaanhoitaja	33	22	22
Sairaanhoitaja, varahenkilö	9	6	6
Lähihoitaja	21	14	14
Lähihoitaja, varahenkilö	3	2	2
Fysioterapeutti	4	3	3
Toimintaterapeutti	0,6	0,6	0,4
Osastonsihteeri	3	2	2
Yhteensä	80,6	55,6	55,4
Avosairaala			
Sairaanhoitaja		3	3
Sairaanhoitaja varahenkilö		0	1
yhteensä		3	4
Osastot yhteensä	80,6	58,6	59,4
Kotihoito			
Hallinnollinen osastonhoitaja	1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	2	2	4
Sairaanhoitaja	12	12	12
Sairaanhoitaja, varahenkilö	1	1	1
Toiminnanohjaaja	3	3	3
Lähihoitaja	69	69	73
Lähihoitaja, varahenkilö	12	12	12
Fysioterapeutti	4	4	4
Sosionomi	1	1	2
Yhteensä	105	105	112
Päiväkuntoutus			
Lähihoitaja	4	4	4
Lähihoitaja varahenkilö	0	0	1

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Fysioterapeutti	1	1	1
Koordinaattori	1	1	1
Toimintaterapeutti	0,4	0,4	0,6
Yhteensä	6,4	6,4	7,6
Ikäihmisten omaishoito			
Vanhustyön ohjaaja	0,5	0,5	0,5
Apulaisosastonhoitaja	0	0,5	0,5
Sairaanhoitaja	1	0	0
Omaishoidon ohjaaja	0	0	1
Lähihoitaja	2	2	1
Yhteensä	3,5	3	3
Omaishoidettavien intervallihoitoyksikkö			
Apulaisosastonhoitaja		0,5	0,5
Lähihoitaja		5	5
Yhteensä		5,5	5,5
Muut asumispalvelut/ostopalvelut			
Vanhustyön ohjaaja		0,5	0,5
Yhteensä		0,5	0,5
Palveluasuminen Kartanonpuisto			
Osastonhoitaja	1	1	1
Sairaanhoitaja	2	3	3
Lähihoitaja	15	25	27
Lähihoitaja, varahenkilö	2	5	5
Yhteensä	20	34	36
Palveluasuminen			
Ilolakodit			
Osastonhoitaja		1	1
Sairaanhoitaja		2	2
Lähihoitaja		15	17
Lähihoitaja, varahenkilö		2	2
Yhteensä		20	22
palveluasuminen yhteensä	20	54	58
Terveys- ja hoivapalvelut yhteensä	353,5	331,5	345,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Avoterveydenhuollon palveluita tuotetaan pääterveysasemalla, Alastaron ja Oripään terveysasemilla sekä Tyks Loimaan sairaalan tiloissa. Mielenterveyskuntoutujien toimintayksikkö ja ikääntyvien päiväkuntoutustoiminta sijaitsevat Kartanonmäen palvelukeskuksessa. Kotihoidon toimistot ovat Vareliuksenkadulla ja Tiaisentiellä. Intensiivitiimin toimisto ja ikäihmisten neuvola sijaitsevat Kartanonmäen palvelukeskuksessa. Suun terveydenhuollon palveluita tuotetaan pääterveysasemalla, Hirvikosken, Alastaron ja Oripään terveysasemilla. Avoterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon Oripään terveysasemalla tuotettavat palvelut on ulkoistettu yksityiselle palveluntuottajalla. Akuutit kuntoutusosastot ja avosairaala sijaitsevat Tyks Loimaan sairaalan tiloissa. Ikäihmisten palveluasumisyksiköt ovat Kartanonmäen palvelukeskuksessa ja Ilolakodeissa.
Palvelujen ostot	Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omaa erikoissairaanhoitoa. Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omaa laboratoriota eikä röntgeniä. Ostetaan laboratorio- ja kuvantamispalvelut Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä, laboratoriotoimialueelta ja kuvantamisen toimialueelta. Koululaisten näöntutkimukset, ENMG-tutkimukset, EKG:n pitkäaikaisnauhoitukset sekä uniapneatutkimukset ostetaan yksityisiltä palveluiden tuottajilta. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluista on sopimus Varsinais-Suomen alueellisen apuvälinekeskuksen kanssa. Sairaanhoitopiiri laskuttaa kuntia asukaslukuperusteisesti. Lääkinnällisen kuntoutuksen terapiapalveluita ostetaan tarpeen mukaan sairaanhoitopiirin toteuttaman kilpailutuksen nojalla yksityisiltä palveluiden tuottajilta. Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omia varastoja. Lääkehuolto ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin lääkehuollon toimialueelta ja hoito- ym. tarvikkeet Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hankinta- ja logistiikkapalveluilta. Lääkintätekniisten laitteiden laiterekisteri- ja laitehuoltopalvelut ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin teknisten ja huoltopalveluiden toimialueelta. Kiinteistöt ovat omistajatahonsa mukaisesti joko Loimaan kaupungin teknisten ja ympäristöpalveluiden tai Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin teknisten ja huoltopalveluiden vastuulla. Asetusten mukaiset seulontatutkimukset ostetaan. Mammografiaseulonta ostetaan Suomen Terveystalo Oy:ltä ja kohdunkaulakanavan syövän seulonta Synlabilta. Mielenterveys- ja päihdetyöryhmän lääkäripalvelut ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta.

Muut olennaiset perustelutiedot	
	Yksityisiltä palveluntuottajilta ostetaan 65 vuotta täyttäneiden loimaalaisten tarpeisiin tehostetun palveluasumisen hoitopaikkoja noin 140 kappaletta. Jonkin verran hankitaan 65 vuotta täyttäneiden henkilöiden omaishoitajien jaksamista tukevia palveluita palveluseleillä palveluntuottajilta.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Sotkanetin tilasto- ja indikaattoripankin tietoja voidaan vertailla. Käytettävissä on kuntien, sairaanhoitopiirien alueiden ja koko maan tiedot nettokäyttökustannuksista €/asukas eri sosiaali- ja terveyspalveluissa. Ongelmana on, että valtakunnalliset vertailutiedot tulevat käyttöön viiveellä. Käytettävissä on nyt vuoden 2019 tietoja. Kuntamaiseman selvityksissä saadaan vertailutietoa Kuntamaiseman asiakaskuntien joukosta. Terveys- ja hoivapalvelut osallistuu avosairaanhoidon Tk-Forum -vertaiskehittämiseen, joka tuottaa vertailutietoja osallistuvista terveydenhuollon yksiköistä. Korkeita kustannuksia Loimaalla on joka tapauksessa erikoissairaanhoidossa, päivystyspalveluissa ja ikäihmisten palveluissa, vaikka kustannukset tarvekioidaan. Terveys- ja hoivapalvelut laatii vuodelle 2022 erillisen toimintasuunnitelman, johon sisältyy eri toimintojen tunnuslukuja, mittareita ja niiden tavoitetasoja.
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Tunnistettavia riskejä ovat: • Palvelurakenteen kehittäminen yhteistyössä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa niin, että avoterveydenhuollon palveluiden painopiste saadaan siirrettyä erikoissairaanhoidosta ja yhteispäivystyksestä perusterveydenhuoltoon. • Vuodeosastokapasiteetin suunnittelu seutukunnallisesti yhteistyössä sairaanhoitopiirin ja alueen kuntien ja terveyskeskusten kanssa. • Seutukunnallisen palvelurakenteen suunnitteleminen järkevästi hyvinvointialuetta rakennettaessa • Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta. • Ikäihmisten palveluketjun pitäminen avopalvelupainotteisena. • Rekrytointi ja osaavan henkilökunnan pitäminen ja riittävän henkilökunnan saaminen palveluita tuottamaan. • Covid19-pandemia
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut	
Talouden tasapainotus	
Vuosi 2022	
- Terveysasemaverkon muutoksen vaikutukset. Yhteensä 200 000 euroa. - Erikoissairaanhoidon vaikuttavuuden parantaminen. Yhteensä 1 000 000 euroa.	
Vuosi 2023	
Toiminnot siirtyvät hyvinvointialueelle.	

TERVEYS- JA HOIVAPALVELUT YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	8 339 193	8 048 080	7 059 080	6 640 300		
Toimintakulut	-53 622 128	-55 851 040	-54 551 040	-58 579 270		
TOIMINTAKATE (netto)	-45 282 935	-47 802 960	-47 491 960	-51 938 970	0	0
Sisäiset						
Toimintatuotot	788 126	858 151				
Toimintakulut	-4 766 409	-4 725 462		-1 378 800		
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				874 118		
Vyörytyserät, menot				-3 528 659		
Poistot ja arvonalentumiset	-27 250	-29 600		-22 800		

5.6 Sivistyslautakunta

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	2 557 837	2 937 400	2 737 400	2 505 500	2 505 500	2 505 500
Toimintakulut	-21 759 336	-22 435 560	-23 115 560	-23 351 089	-22 998 689	-22 998 689
TOIMINTAKATE (netto)	-19 201 499	-19 498 160	-20 378 160	-20 845 589	-20 493 189	-20 493 189
Sisäiset						
Toimintatuotot	326 286	164 691				
Toimintakulut	-6 607 553	-6 823 441		-3 047 236	-3 047 236	-3 047 236
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				639 119	639 119	639 119
Vyörytyserät, menot				-3 952 982	-3 952 982	-3 952 982
Poistot ja arvonalentumiset	-386			-4 600		

SIVISTYKSEN HALLINTOPALVELUT	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot				600	600	600
Toimintakulut				-247 072	-247 072	-247 072
TOIMINTAKATE (netto)	0	0	0	-246 472	-246 472	-246 472
Sisäiset						
Toimintatuotot						
Toimintakulut				-20 900	-20 900	-20 900
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				270 649	270 649	270 649
Vyörytyserät, menot				-3 277	-3 277	-3 277
Poistot ja arvonalentumiset						

Laskentateknisistä syistä esitetään sivistyksen hallinto erikseen. Tämä ei ole Palvelualue.

Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus
Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi. Loimaan kaupungissa on vuoden 2021 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 17 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotia sekä Touhula Alastaron päiväkotia. Esiopetusta järjestetään kaikissa päiväkodeissa paitsi Nappulan päiväkodissa. Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkotia (Peltinen).

Toimintaympäristön muutos
Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus). Kouluverkkoselvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon (osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulukiinteistöissä). Koulujen lakkauttamisten myötä Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi 1.8.2021. Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Henkilöstöä on sopeutettu lapsimäärään jo pitkään, ja näin tehdään edelleen. Henkilöstön määrää suhteessa lapsimäärään tarkastellaan jatkuvasti ja sitä sopeutetaan tilanteiden muuttuessa. Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Varhaiskasvatusmaksuja laskettiin 1.8.2021 alkaen. (Tulorajoja korotetaan 31 %. Toisen lapsen enimmäismaksu lasketaan 50 prosentista 40 prosenttiin. Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu ensimmäisen lapsen osalta (288 €/kk) säilyy edelleen samana). Syksyllä 2021 käynnistyi Opetushallituksen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Kokeilu kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kokeilua toteuttavat toimipaikat Loimaalla ovat Touhula Alastaro, Peltisten vuoropäiväkotia, Puistometsän päiväkotia ja Metsämaan päiväkotia. Muut toimipaikat toimivat verokiryhminä kokeilussa.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.			
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asioinnin palvelujen määrä.	Uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta/käyttöönotto. Uusi ohjelma monipuolistaa sähköistä palvelua niin	Kokemukset ohjelmasta.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
		asiakkaan kuin henkilökunnan näkökulmasta.	
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.			
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös), talouden tunnusluvut.	Alastaron alueen ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys. Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta.	Palveluverkkoselvitys. Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.) Vertailu valtakunnallisiin kustannuksiin (valtakunnallisten kustannusten taso).
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä.	Sopeutamme rakenteita ja henkilöstöä lapsimäärän muutoksien mukaan ajantasaisesti.	Henkilöstömäärän ajantasainen seuranta ja muutoksiin reagointi. Henkilöstömäärä vastaa lapsimäärää/hoidon tarvetta (varhaiskasvatuslain mitoitusten mukainen henkilöstö).
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.			
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Asiakaskyselyn toteuttaminen sekä toimintatapojen kehittäminen kyselyn tulosten perusteella.	Asiakastytytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,5-4, asteikolla 1-4).

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen, maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastytytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Eryteisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkoarviointia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa.

Päiväkotien kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Hirvikosken alueen varhaiskasvatus keskitetään yhteen yksikköön. Uuden päiväkodin toiminnan on tarkoitus käynnistyä 1.8.2022.

Alastaron alueen ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys (mm. asianmukaiset tilat, hoitopaikkojen määrä, varautuminen muutoksiin, palvelurakenne jne.)

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina panostettu erityisopetukseen lisäämällä erityisopettajien määrää.

Vuodesta 2019 alkaen varhaiskasvatuksessa on ollut perheohjaaja (vuodesta 2021 alkaen varhaiskasvatuksen kuraattori).

Uusi varhaiskasvatusohjelma mahdollistaa siirtymisen sähköiseen asiointiin kokonaisvaltaisesti sekä tehostaa raportointia/seurantaa.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän väheneminen/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän vähenemisenä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Nykyisestä henkilöstöstä 98 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 10 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Varhaiskasvatukseen perustettiin 1.8.2021 alkaen uusi erityisopettajan toimi (Sival 22.4.2021). Tehtävän painopiste on tällä hetkellä S2-opetuksessa, mutta jatkossa tehtäväkuvaa on mahdollista laajentaa myös muihin kielenkehityksen haasteisiin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

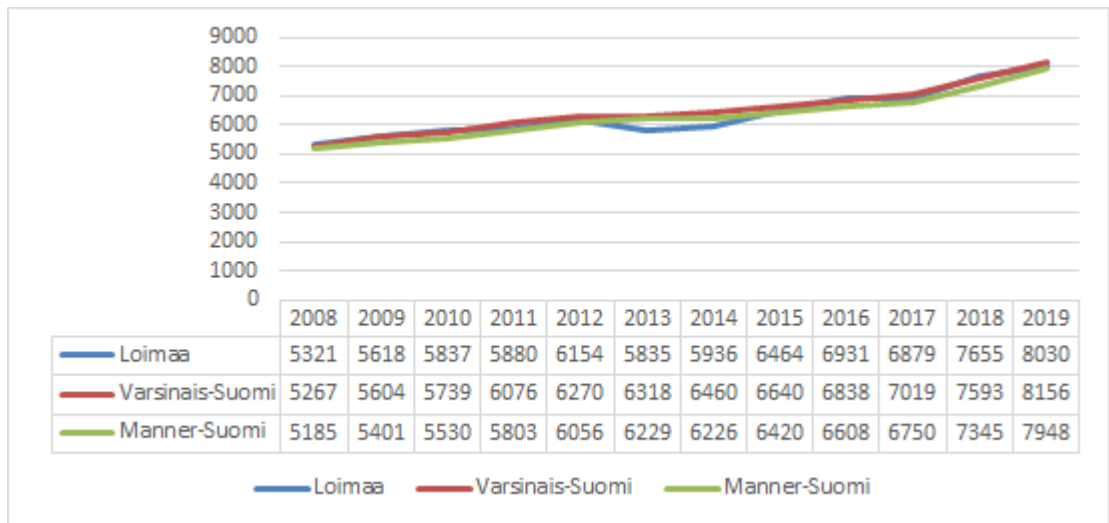
Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Perhepäivähoitaja (ryhmis)	2	2	0
Perhepäivähoitaja	19	18	17
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	4	4	5
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Päiväkodinjohtaja	7	7	7

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Varhaiskasvatuksen opettaja	21	21	24
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	38	38	40
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	5	5	3
Yhteensä	102	101	102

Muut olennaiset perustelutiedot					
Toimitilat	<i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i> Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kaksi (Puistometsä ja Peltainen) ja Hirvikoskella kaksi (Kitkonpuisto ja Mahlapuisto, joka toimii kahdessa kiinteistössä). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virttaalla. Hirvikosken alueella on suunnitelmassa keskittää varhaiskasvatus yhteen toimipaikkaan. Uuden päiväkodin toiminnan on tarkoitus käynnistyä 1.8.2022. Kojonkulman koulun toiminta päättyi 1.8.2021, jolloin myös ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi. Metsämaan ja Virttaan varhaiskasvatuksen järjestäminen (tilakysymykset) sekä keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys.				
Palvelujen ostot	<i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i> Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia.				
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i>				
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	PERUSTIEDOT OIMINNAN LAAJUUS Varhaiskasvatus	KYSYNTÄ/TARJONTA Lapsia varhaiskasvatuksessa -joista esiopetuksessa -joista päiväkodeissa -joista ryhmäperhepäiväkodeissa -joista perhepäivähoidossa Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoidossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %) Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv. Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk -lapsia tuen piirissä, keskim. kk Yksityisen hoidon kuntalaisä -kotitalouksien lukumäärä -lapsia tuen piirissä	TP 2020 572 124 505 10 57 60/40 99 157 201 4 6	TA 2021 600 120 522 8 70 60/40 400 160 220 7 10	TA 2022 600 120 520 0 80 60/40 300 160 220 7 10

Muut olennaiset perustelutiedot

Lasten päivähoidon kustannuksia 2008 - 2019 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2019 (6,6 % -> 5,4 %).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatuslain muutokset, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.

2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seurantaa ja ennakointia sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.

3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.

Muut olennaiset perustelutiedot	
	4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
Vuosi 2022 - Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024. - Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistaminen (Hirvikosken alue). Leasing-päiväkotit lisää varhaiskasvatuksen käyttömenoja varhaiskasvatuksen budjetissa, kun sisäisten vuokrakulujen tilalle tulevat ulkoiset vuokrakulut. Vaikutus vuositasolla noin 80 000 - 90 000 euroa. - Palkankorotusten vaikutus (2 %) 60 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €. - Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen väheneminen (maksuperusteiden muutos) 200 000 euroa.
Vuosi 2023

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu.	3,5-4,0	3,5-4,0
Varhaiskasvatus	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta - perhepäivähoito - ryhmäperhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)	103,0 134,0 102,0	90-95 100-105 85-90	120-125 - 120-125
Varhaiskasvatus	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	81,0	70-75	95-100

VARHAISKASVATUS	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	610 936	590 000	590 000	536 300	536 300	536 300
Toimintakulut	-7 093 689	-7 351 580	-7 431 580	-7 577 401	-7 577 401	-7 577 401
TOIMINTAKATE (netto)	-6 482 753	-6 761 580	-6 841 580	-7 041 101	-7 041 101	-7 041 101
Sisäiset						
Toimintatuotot	371 266	298 911				
Toimintakulut	-1 393 335	-1 358 200		-208 500	-208 500	-208 500
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				310 796	310 796	310 796
Vyörytyserät, menot				-1 313 459	-1 313 459	-1 313 459
Poistot ja arvonalentumiset						

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2021 – 2022 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (vaativa erityinen tuki). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaistista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus). Valtuusto on 27.4.2020 päättänyt, että Virtaan ja Kojonkulman koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2021 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoitohenkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa.

Toimintaympäristön muutos

Kouluverkkopäätöksen (27.4.2020) aiheuttamat muutokset palveluverkkoon.

Oppilasmäärän vähenemisen aiheuttamat muutokset tuntikehykseen, opetusryhmien määrään, ryhmäkokoihin ja henkilöstön määrään.

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A2. Loimaa on yritysmuotoinen.			
A2.4. Toteutamme yrittäjyyskasvatusta.	Toimialan sisäinen itsearviointi. Yrityskysely, asiakaspalaute.	Koulujen opetuksessa toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatusta (eri oppiaineiden opetuksessa, teemapäivinä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa jne.). Loimaalla laaja-alaisissa oppimiskokonaisuuksissa painotetaan kohtaa L6 (Työelämätaidot ja yrittäjyys).	Opetussuunnitelman toteutuminen. Yrittäjyyskasvatukseen liittyvät tapahtumat/toiminnot (määrä, kokemukset, merkitys).
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.			
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosikatsaukset, tilinpäätös), talouden tunnusluvut.	Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta. Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen valtuuston hyväksymän kouluverkkoselvityksen ja kouluverkkopäätöksen mukaisesti. (mm. oppimisympäristöjen kehittäminen, opetukselle tarkoitukseenmukaiset tilat).	Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.). Kouluverkkopäätöksen toteuttaminen, palvelujen kehittäminen. Vertailu valtakunnallisiin kustannuksiin (valtakunnallisten kustannusten taso).
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä.	Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähentyessä ja kouluverkon muuttuessa (ryhmien määrät, jakotunnit, ryhmäkoko) ->vaikutukset henkilöstömäärään/palkkamenoihin.	Tuntikehys (2,0-2,1 tuntia/opp.). Henkilöstömäärä (vastaa opetuksen laajuutta). Ryhmäkoot (valtakunnallisen keskiarvon tasolla).
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.			
C1.3. Kannustamme asukkaita monipuoliseen harrastustoimintaan	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä); THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärät (400-450 opp.). Myönnetty valtionavustus (noin 15 000 euroa).
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytytyväisyysarviointi/-mittaukset	Asiakaskyselyn toteuttaminen sekä toimintatapojen kehittäminen kyselyn tulosten perusteella.	Asiakastytytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,5-4, asteikolla 1-4).

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhooltotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhooltotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu esi- ja perusopetuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan (suunnitelma on päivitetty 6/2021).

Perusopetuksen 5., 8. ja 9. luokkalaisten osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollolisten yms. palvelujen suunnittelussa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Merkittävistä rakenteellisista yms. muutossuunnitelmista järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Samoin esimerkiksi opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa.

Perusopetuksen oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyväisyys- yms. kyselyjä.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkoarvio.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa (mm. oppikirja-, askartelu- ja koulutarvike- yms. hankinnat).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa.

Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävään elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävän ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävään elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Vuonna 2021 perusopetuksessa kouluverkko muuttuu, kun Kojonkulman ja Virtaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Vuonna 2022 jatketaan käynnissä olevia kehittämishankkeita ja haetaan mahdollisesti jatkorahoitusta ja uusiakin hankkeita, mikäli ne ovat palvelujen järjestämisen/kehittämisen kannalta perusteltuja.

Vuosina 2021-2022 on käynnissä mm. opetusryhmien pienentämiseen ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa tarjotaan oppilaille lisätukea opiskeluun sekä kehitetään uusiakin tukimuotoja. Loimaan kaupungille on myönnetty valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen 163 680 euroa vuosille 2021 - 2022.

Loimaan kaupunki on saanut lukuvuodelle 2020 - 2021 valtionavustusta 13 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen. Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltaapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Lisäksi **harrastamisen Suomen malliin** on myönnetty avustusta 50 000 euroa lukuvuodelle 2021-2022.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Kouluverkon muuttuminen on vaikuttanut henkilöstön määrään, mutta eläköitymisten ja määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden takia lakkautettujen yksiköiden henkilöstö on ollut mahdollista sijoittaa toisiin yksiköihin.

Oppilasmäärän väheneminen sekä tarve pienentää tuntikehystä ja vähentää opetusryhmiä vaikuttaa myös opettajamäärään ja opettajien työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa vaikutusta opettajien pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin.

Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Oppilasmäärän väheneminen, taloustilanne, palveluverkon muutokset yms. osaltaan kuormittavat henkilöstöä ja aiheuttavat myös haastetta henkilöstösuunnitteluun.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 96 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaissäessä virkai- tai työsuhteessa on noin 24 %. Määräaikaissuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Seuraavassa taulukossa olevassa henkilöstömäärässä näkyy kouluverkkomuutoksen aiheuttama vähennys opettajien määrässä. Toisaalta tarve järjestää perusopetuksen valmistavaa opetusta on edellyttänyt kahden opettajan lisäystä. Lisäksi osan opettajista palkkamenot kohdentuu erilaisiin kehittämishankkeisiin. Ohjaajaresurssin tarve vaihtelee lukuvuosittain ja lukuvuoden sisälläkin (6-7 ohjaajan palkkamenot kohdentuvat vieraskuntalaisten oppilaiden avustamiseen).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	5	5	5
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	54	53	52
Lehtori	31	30	30
Pt. tuntiopettaja	25	22	18
St. tuntiopettaja	0	0	0
Erityisluokanopettaja	11	12	14
Erityisopettaja	8	8	8
Esikoulun opettaja	2	1	0
Koulunkäynninohjaaja	44	42	46
Apip-toiminnan ohjaaja	4	4	4
Koulukuraattori	3	3	3
Koulupsykologi	3	3	3
Perusopetus (yhteensä)	195	188	188

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i> Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen. Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta. Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla toteutettiin keväällä 2021 sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki-pilotointi). Kouluverkkomuutos on edellyttänyt Puistokadun koululla jonkin verran muutostöitä (mm. kotitalousluokka, käsityötilat) ja osan nykyisten lukiotilojen (neljä luokkaa) siirtämistä Puistokadun koulun käyttöön. Kouluverkkoselvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Vuosina 2022-2023 tulisi suunnitella Hirvikosken yhtenäiskoulun korjausten (2019) jatkaminen, Puistokadun koulun käsityötilan ja piha-alueen kunnostaminen, Asemanseudun koulun vanhan osan kunnostaminen sekä Keskuskoulun ns. kakkosvaiheen toteuttaminen (liikuntatila, ruokala, apip-tilat).
Palvelujen ostot	<i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i> Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 200 000 euroa/vuosi). Näissä kustannuksissa ei ole tapahtunut viime vuosina olennaisia muutoksia. Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ kaksi optiovuotta). Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 - 600 000 euroa/vuosi).
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i>

Muut olennaiset perustelutiedot

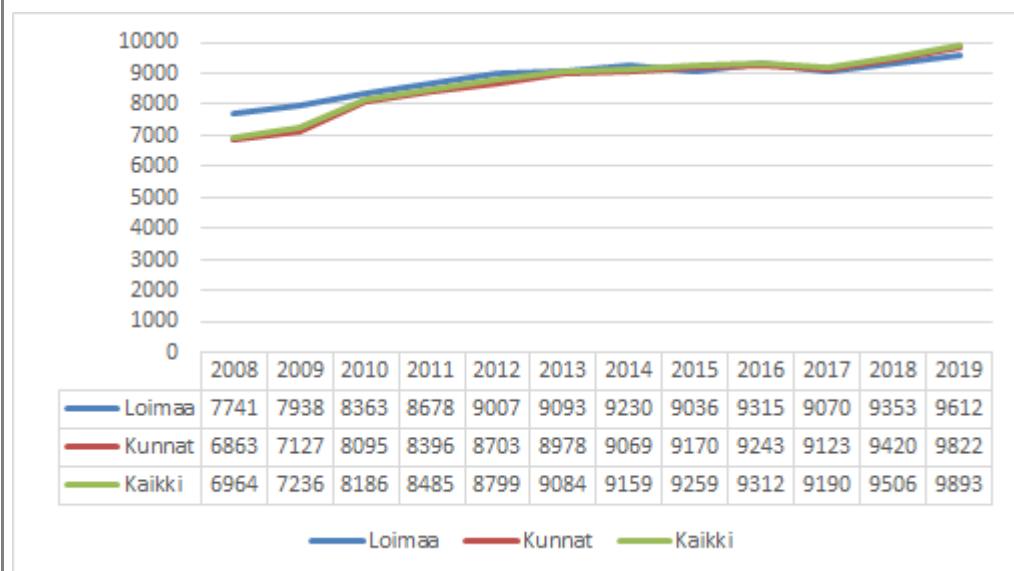
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT		TP 2020	TA 2021	TA 2022
(TA 2022 keskiarvo syksy 2021 ja arvio syksy 2022)	Oppilaat kouluittain			
	Asemanseudun koulu	57,5	64	65
	Kauhanojan koulu	63	58	54
	Keskuskoulu	387	386	372
	Kirkonkylän koulu	4+108	7+107	113
	Kojonkulman koulu	2+37	1+17*	-
	Metsämaan koulu	8+48,5	5+49	49
	Niinijoen koulu	4+38	38	39
	Virttaan koulu	14,5	7*	-
	Alastaron yläaste	102,5	42*	-
	Puistokadun koulu	250	285	320
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	398	405	415
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	18+1504	13+1458	1427
	Yleisopetus	1365	1343	1322
	Luokkamuotoinen erityisopetus	105	115	105
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	397	370 - 380	390-400
	Tehostetun tuen oppilaat	206	190 - 200	210-215
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	5,6 %	6,5 %	3,5 %
	Erityisopetus	15,1 %	18,5 %	14,5 %

* koulun toiminta päättyy 1.8.2021. Kojonkulman koululta oppilaat siirtyvän pääosin HYK:iin, Virttaalta Kirkonkylän kouluun ja Alastaron yläasteelta Puistokadun koululle.

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2019 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Muut olennaiset perustelutiedot

Vertailutietoja (v. 2019) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetustunnit/ opp	Opetus €/tunti	Kuljetusoppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 468	82	63	211	2341	2,82	10 029
Kauhajoki	1 376	70	72	495,5	1 566	3,86	9 256
Lieto	2 534,5	65	68	556	1 124	3,00	8 264
Loimaa	1 544	80	62	593,5	1 683	3,13	9 612
Naantali	1 997	68	71	379	2 040	3,43	8 855
Uusikaupunki	1 378,5	79	64	369	1 003	2,98	9 523
Kunnat yhteensä	531588,5	71	70	110 900	1 793	2,81	9 822

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2019 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon.

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.

2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

2. Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.

Muut olennaiset perustelutiedot	
	3. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
Vuosi 2022 - Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen, henkilöstömäärään). 300 000 euroa. - Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2022 - 2024. - Palkankorotusten vaikutus (2 %) 160 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 60 000 €. - Kotikuntakorvausten väheneminen (vieraskuntalaisten oppilaiden määrän väheneminen) 300 000 euroa. - Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä. Vuosi 2023 - Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen). Yhteensä 100 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,4	11,3	11,3
Perusopetus	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	188	182	180
Perusopetus	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	0 %
Perusopetus	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	8 950	8 850	9 150
Perusopetus	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu.	3,3-3,5	3,3-3,5
Perusopetus	Oppilasmäärä/opetusryhmä 1-2 lk 3-6 lk 7-9 lk	16,0 17,8 16,3	17-18 18-19 16-17	17-18 18-19 16-17
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	145	135	145
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	36	35	30
Iltapäivätoiminta	Ohjaustuntien määrä/vko	445	410	410

PERUSOPETUS JA KESKIASTEEN KOULUTUS	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022*	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	1 445 815	1 601 500	1 601 500	1 299 500	1 299 500	1 299 500
Toimintakulut	-12 035 197	-12 244 390	-12 824 150	-12 417 184	-12 064 784	-12 064 784
TOIMINTAKATE (netto)	-10 589 382	-10 642 890	-11 222 650	-11 117 684	-10 765 284	-10 765 284
Sisäiset						
Toimintatuotot	-209 252	-134 220				
Toimintakulut	-3 298 555	-3 418 817		-1 492 100	-1 492 100	-1 492 100
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot						
Vyörytyserät, menot				-1 828 327	-1 828 327	-1 828 327
Poistot ja arvonalentumiset						
*HUOM! Osa tuloista ja menoista siirretty kohtaan sivistyksen hallintopalvelut						

Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisäilytöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyillä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celia-palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla. Kouluille tarjotaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun

Toiminnan kuvaus

liittyvistä tehtävistä. Avustuskohhteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitalaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikkumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Painopisteinä ovat erityisliikunta, ikäihmiset, lapsiperheiden liikunta sekä liikuntaneuvonta. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta.

Uimahalli Vesihovi on "vauvasta vaariin" kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistykseen keidas. Vesihovin ja Hirvihovin kunto- ja voimailusalin markkinointiin ja asiakaslähtöiseen palvelujen kehittämiseen panostamalla pyritään kävijämäärän kasvamiseen.

Saviseudun kunnat järjestävät yhdessä eri vuodenaikoihin kohdistuvia "Saviseutu liikkuu" kampanjoita, joiden tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia tehostetaan, jotta se palvelisi jatkossa yhä monipuolisemmin eri käyttäjäryhmiä ympärivuotisessa ulkoilukäytössä.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta

Toiminnan kuvaus

maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää. Oppilaat oppivat musiikin ja tanssin tietoja ja taitoja. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Toimintaympäristön muutos

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Alastaron yläasteen oppilaiden siirto Puistokadun koululle syksyllä 2021 antaa päiväaikaan tilaa Alastaro-hallille, mutta ruuhkauttaa puolestaan liikuntahallin päiväkäyttöä entisestään.

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.			
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköinen asiointin palvelujen määrä.	Uuden sähköisen tilanhallintajärjestelmän hankinta ja käyttöönoton valmistelu. Opistojen oppilashallinto-ohjelman tehokkaampi hyödyntäminen. Opistojen oppimisympäristöjen digitalisoiminen.	Ohjelman hankinta ja käyttöönoton valmistelutoimenpiteet. Työtehtävien tehostaminen/asiakaspalvelun parantaminen. Opetuksen laadun parantaminen (ajanmukaistaminen, monipuolistaminen jne.).
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.			
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakoivasti	Asukas- ja asiakastytyytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Mellilänjärven kehittämissuunnitelman jatkovalmistelu ja 1. vaiheen toteutus	Valmistuneet suunnitelmat. Suunnitellut toimenpiteet ja niiden toteuttaminen.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
		Kalikan kehittäminen (palvelemaan monipuolisesti kuntalaisia). Liikuntatilojen- ja -alueiden hoitosuunnitelman laatiminen yhteistyössä teknisen palvelualan kanssa.	
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikumista.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä), THL-sairaustavuusindeksi, kouluterveyskyselyt.	Liikkumisreseptin käyttöönotto yhteistyössä terveyspalvelujen kanssa. Liikuntaneuvonnan kehittäminen. Työväenopiston ikäihmisille suunnatut liikunta- ja kehonhuoltokurssit. Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen harrastamiseen kaupungissa on tarjolla liikuntapalvelujen ja vapaan sivistystyön tarjoamat monipuoliset matalan kynnyksen ryhmät.	Toteutuneet ryhmät/asiakasmäärä. Asiakaspalaute.
C3. Loimaalla et ole yksin.			
C3.3. Kokeilemme rohkeasti uusia ja osallistavia toimintatapoja ja välineitä elämisen laadun sekä hyvinvoinnin parantamiseksi.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot, asiakastytytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Kehitämme kotona asuvien mahdollisuutta itsenäisen kuntouttavan liikunnan toteuttamiseen teknologiaa hyödyntäen. Teknologian hyödyntäminen monipuolisen liikuntamateriaalin tuottamisessa sekä tarjolla olevien kirjasto- ja kulttuuripalvelujen hyödyntämisessä.	Käyttäjämäärä (50-60). Käyttäjien testaukset ja kokemukset.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viime aikaisten tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdennetut resurssit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamispääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastytytyvääisyyskyselyjä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisoparlamentin (joka 3. vuosi) tavoitteena on kuulla nuoria oman kotiseudun palveluiden ja elinympäristöjen kehittämiseksi. Nuorisoparlamentti toimii demokratiakasvatuksen välineenä, nuorten osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen tukena.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen, sekä päättävät osaltaan nuorisotilaan suunnattujen toimintabudjetin käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisöissään.

Eryteisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkoarvioitustenarviointi.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Toimivat vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä potentiaalisille muuttajille.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Opistojen kehittämistyössä otetaan huomioon kestävän kehityksen sosiaalinen ulottuvuus.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluissa osallistutaan aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin, joilla palveluja ja toimintoja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Hankerahoituksella on merkittävä rooli toimintojen järjestämisessä.

Kulttuuripalvelujen osalta tärkeimpänä uudistuksena olisi Taidetalon aukioloaikojen laajentaminen ja museopalvelun saavutettavuuden parantaminen. Tämä edellyttäisi torivalvonnan siirtämisen pois kulttuuripalveluilta, jolloin henkilöresurssi saataisiin kohdennettua museon yleisöpalvelutehtäviin.

Kirjastopalveluselityksessä esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja palvelujen kehittäminen.

Opistojen kehittämistyössä tavoitteena on päivittää toimintatapoja, hyödyntää digitalisaatiota sekä laajentaa verkostoja paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toiminnan hyvinvointivaikutuksien vahvistamiseksi.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Työväenopiston hallinto on hankittu 1.8.2012 alkaen ostopalveluna Pöytyän kunnalta. Sopimus on irtisanottu ja 1.1.2021 alkaen musiikkiopistolle ja työväenopistolle valittiin yhteinen rehtori.

*Seuraavassa taulukossa on vuonna 2020 muutettu henkilöstön tilastointitapaa. Musiikinohjaaja on merkitty kokonaisena vakanssina, mutta työpanos on edelleen 50 %. Lisäksi liikuntapalveluissa käytetään tilapäistyöntekijöitä ja nuorisopalveluissa nuorisotilojen ohjaajia suunnilleen vastaava määrä kuin edellisinä vuosina. Vapaa-aikapalvelujen toinen palvelusihteeri siirtyy hallinnollisesti elinvoimayksikköön, mutta työpanoksesta 50 % kohdentuu sivistyspalveluihin.

Vuonna 2022 luvut ovat työpanoksen (htv) mukaan. Erityisesti muutokset näkyvät opistojen st. tuntiopettajien tilastoinnissa (aiemman tilastoinnin mukaan työväenopiston opettajien määrä vuonna 2022 olisi 72 ja musiikkiopiston 13).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2
Kirjastovirkailija	7	8	9
Kulttuurisihteeri	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1
Musiikinohjaaja	1	1*	0,5
Liikuntasihteeri	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	5
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	-	- *	0,5
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	4	4	4
Nuorisotilan ohjaaja	-	- *	0,3
Rehtori	0	1	1
Opettaja/työväenopisto	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	69	80	11
Opettaja/musiikkiopisto	4	4	5
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	13	12	5
Palvelusihteeri	1	1	1,5
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	118,0	130,0	56,8

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i> Työväenopisto toimii seuraavissa pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspisteet ovat kaupungintalo, Taidetalo, Mellilän entinen kirjasto, Lasipalatsi, Virttaan kylätalo, kaupungin liikuntahallit sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, joista merkittävimmät ovat Tanssisali ja Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii kaupungintalolla ja musiikkiopiston kiinteistössä sekä ulkopuoliselta vuokratussa Tanssisalissa. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella. Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla. Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu). Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien yhteydessä.

Muut olennaiset perustelutiedot	
	Heimolinna palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloitukselta. Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat, sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi uloskäynti ja kuuluvuudet kellarissa rajalliset. Kehittämistarpeet on todettu työpaikkaselvityksen ja palotarkastuksen yhteydessä ja ne tulee korjata työntekijöiden turvallisuuden ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja. Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi. Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Kolme liigaseuraa ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Lisätilojen suunnittelu tulee aloittaa viipymättä.
Palvelujen ostot	<i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i> Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 100 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalveluiden hankinta (noin 50 000 euroa/vuosi).
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i> Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Musiikkiopiston valtionosuutta on jo leikattu. Toiminnan volyymilla pyritään jatkossa turvaamaan valtionosuuden säilyminen. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupolitiikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus. Maksurakennetta selkiytetään ja tehdään asiakkaille nykyistä läpinäkyvämmäksi.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<i>Muut olennaiset toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot</i>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Strategiset riskit 1. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms. Taloudelliset riskit 1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta. 2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Muut olennaiset perustelutiedot	
	Toiminnalliset riskit 1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen. 2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin. 3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialttein henkilöstövaje on laitospäivien tehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitospäivien poissaolon aikana hallinnassa. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Perehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
Vuosi 2022 - Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2022 - 2024. - Palkankorotusten vaikutus (2 %) 30 000 € ja palvelujen ostojen kasvu (2,5 %) 9 000 €. - Toiminta-avustusten lisäys (yhteistyösopimukset pääsarjatason joukkueiden kanssa). 31 000 € - Musiikkiopiston toimintojen laajentaminen (musiikkileikkikoulu) ja toimintojen kehittäminen. 50 000 € - Hanketoiminta on otettu huomioon siinä laajuudessa kuin hankkeista on tällä hetkellä päätöksiä. Vuosi 2023 - Kirjastopalvelujen uudistaminen (omatoimikirjastot). Noin -50 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	12,5	14,0	14,0
	käynnit	102 556	135 000	135 000
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	940	2 000	2 000
	patsaspuisto/käyntikerrat	4 060	4 000	4 000
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	40 012	63 000	63 000
	erityisliikunnan ryhmiä	25	26	26
	-osallistujat	240	300	300
	-käyntikerrat	5 984	7 100	7 100
	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	7 638	ei arv. kohde	ei arv.kohde
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	8 631	8 500	8 600
	leiritoiminta, leiripäivät	86	150	150

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	TA 2022
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	139	350	600
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	95 (121)	90 (110)	90 (110)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	6 119 76,7 %	7 200 (> 80 %)	7 100 (> 80 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	4 070	4 500	4 200
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	2 110	2 200	2 100
	alle 16 v. opiskelijat	250	250	210
	toimipisteitä toiminta-alueella	46	40	35
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	223	230	265
	opetustunteja/ viikko ka	203	200	235
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	48,10	48,50	49,50
	käyttökustannukset /laina	3,80	3,20	3,50
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	26,35	28,50	31,50
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	104,50	118,50	109,00
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	15,70	17,00	19,50
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	26,40	23,50	27,00
	nettomenot / opetustunti €	68,00	53,00	59,00
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 645	1 710	1 750

VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	501 086	745 900	545 900	669 100	669 100	669 100
Toimintakulut	-2 630 450	-2 839 590	-2 859 830	-3 109 432	-3 109 432	-3 109 432
TOIMINTAKATE (netto)	-2 129 364	-2 093 690	-2 313 930	-2 440 332	-2 440 332	-2 440 332
Sisäiset						
Toimintatuotot	164 272					
Toimintakulut	-1 915 663	-2 046 424		-1 325 100	-1 325 100	-1 325 100
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				57 674	57 674	57 674
Vyörytyserät, menot				-807 919	-807 919	-807 919
Poistot ja arvonalentumiset	-386			-4 600		

5.7 Elinympäristölautakunta

Tekniikka ja ympäristöpalvelut

Toimiala: Tekniikka ja ympäristö

Toimielin: Elinympäristölautakunta

Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluala sisältää tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinnon, rakennuttamispalvelut, tilapalvelut, kunnallistekniikan, ruoka- ja siivouspalvelut, rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut sekä valmiussuunnittelun koordinoinnin.

Palvelualan hallinto käsittää teknisen johtajan ja elinympäristölautakunnan tehtävät sekä palvelualan palvelusihteerien tehtävät.

Rakennuttamispalvelujen palvelualue huolehtii toimitilojen ja yhdyskuntarakentamisen investointi- ja korjaushankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta, valvonnasta sekä kaupungin toimitilojen vuokrauksesta ja käyttöasteen tehostamisesta. Kaupungin metsä- ja pelto-omaisuuden hoito kuuluu myös palvelualueen tehtäviin.

Tilapalvelujen palvelualue vastaa kiinteistöjen ylläpidosta, korjauksista ja kehittämisestä. Tavoitteena on järjestää kaupungin eri toimialojen käyttöön tarkoituksenmukaiset, terveelliset ja kustannustehokkaat toimitilat.

Kunnallistekniikan palvelualue sisältää katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon, alueiden hoidon suunnittelu sekä mittauspalvelut.

Ruoka- ja siivouspalvelujen palvelualue tuottaa kaupungin omat siivous- ja ruokapalvelut ammattitaitoisesti ja kustannustehokkaasti.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin asiasta säädetään. Ympäristövalvonnan tehtävänä on huolehtia mm. kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualue huolehtii myös Loimaan kaupungin valmiussuunnittelun koordinoinnista.

Toimintaympäristön muutos

Tekniikka ja ympäristö -toimialan sisältämät, tilapalvelut, kunnallistekniikka, ruoka- ja siivouspalvelut toimivat osaltaan ns. tukipalveluina, joita tuotetaan muille palvelualueille, kuten sivistys-, sosiaali- ja terveystalustoimialoille. Tukipalveluista osa siirtyy perustettavan aluehallinnon alaisuuteen. Vuoden 2022 aikana joudutaan tekemään huomattava määrä valmistautumista ja suunnittelua liittyen tukipalveluitten siirtymiseen.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä	Sähköisten asiointin mahdollisuuksia lisätään kattamaan useampia toimialan toimintoja.	Käytössä olevien sähköisten asiointipalvelujen määrä
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Asiakaskysely Kuntalaispalaute	Ulkoalueiden hoidon parantaminen Asiakaspalautteiden käsittely	Kyselyn tulokset Palautteiden vastausaika

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
B1.2. Otamme paikalliset yritys- ja elinkeinovaikutukset huomioon palvelujamme uudistettaessa ja niitä kilpailutettaessa	Yritysvaikutusten arviointimenettely, tarjousten lukumäärä/kilpailutus, elinkeinopoliittinen mittaristo (ELIPO)	Hankintojen valmistelussa arvioidaan paikalliset yritysvaikutukset ja hyödynnetään markkinavuoropuheluita palveluiden hankinnassa.	Käytyjen markkinavuoropuhelujen määrä.
B2.4. Mahdollistamme monipuolisen tonttitarjonnan erilaisiin tarpeisiin.	Kaavoitettujen, rakennusvalmiiden ja luovutettujen tonttien määrä	Uusien kaavoitettujen alueiden luovuttaminen rakentamiseen mahdollistetaan oikea-aikaisella ja suunnitelmallisella kunnallistekniikan rakentamisella	Rakennusvalmiiden ja luovutettujen asuintonttien ja yritystonttien lukumäärät
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa	Tavoitteiden toteutumista seurataan osavuositarkastuksissa ja kuukausiraporteissa.	Raportointitiedot
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); talouden tunnusluvut	Kiinteistöjen kunnossapitotyöt suunnitellaan PTS:n mukaisesti.	Raportointitiedot
		Rakennusten sähkönkulutusta seurataan ja seurannan avulla kehitetään säästötoimenpiteitä.	Sähkönkulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus
		Rakennusten lämmitysenergian kulutusta seuraamalla pyritään kohdistamaan energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet	Lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus.
		Ateriakustannuksia seuraamalla pyritään kustannustehokkuutta edistäviin toimenpiteisiin	Kustannukset aterialla kohti 2,16 euroa. Suoritteita 944 326.
		Siivoustkustannuksia seuraamalla pyritään kustannustehokkuutta edistäviin toimenpiteisiin	Kustannukset siivottavaa lattianeliömetriä kohti 30,02 euroa. Siivottava pinta-ala yhteensä 58 164 neliötä. Ostopalvelu 17,25 euroa/neliö. Sivistys/Hallinto/tekninen 23,55 euroa / neliö. Sote ilman LAKOSia 34,01 euroa/neliö. LAKOS 203,33 euroa/neliö pitää sisällään myös muita tukipalveluita.
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstömäärä	Henkilöstömäärää sopeutetaan palvelujen kysyntää vastaamaan	Henkilöstömäärän kehitys
B4.5. Parannamme työhyvinvointia, työn	Sairauspoissaolot, työntekijöiden vaihtuvuus,	Työn tuottavuuteen kiinnitetään huomiota mm.	Sairauspoissaolojen seuranta

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2022	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot
tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.	osaamisen kehittämissuunnitelma	sairauspoissaolojen seurantaan käytettävissä olevien uusien työkalujen avulla. Ammattitaidon kehittämiseen ja ylläpitämiseen kannustetaan mm. koulutuksiin osallistumisen avulla	

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Puistojen ja ulkoilualueiden hoitoon panostamalla tavoitteena on asukkaiden ja kaupungissa vierailevien viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisääminen.

Virkistys- ja puistoalueiden kunnossapitoluokitusta tarkistetaan ja sen avulla mahdollistetaan hoitotoimenpiteiden tavoitteiden mukainen kohdistaminen.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Toimintaa kehitetään saadun kuntalaispalautteen pohjalta. Asukkaiden näkemyksiä toiminnan kehittämisestä kerätään asukaskyselyillä.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Tehtävillä ratkaisulla esim. hankinnoissa on usein suoraan tai ainakin välillisesti vaikutuksia yrityksiin ja niiden toimintaedellytyksiin. Yritysvaikutusten arviointi on keino selvittää ennalta, millaisia ja miten laajoja vaikutuksia kaupungin valmistelemilla päätöksillä on yrityksiin tai yritysten toimintaedellytyksiin. Arviointia pyritään kehittämään ja saamaan se kiinteäksi osaksi päätöksentekoa.

Kestäväan kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Päätöksenteossa ja jokapäiväisessä toiminnassa huomioidaan ne tavoitteet, joihin Loimaa Hinku-kuntana on sitoutunut. Elinympäristölautakunnan toimialalla vaikutuksia on ennen kaikkea rakennusten energiahankinnoilla ja kulutuksen vähentämisellä.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Palvelujen resursseja on suunniteltu lisäävän ulkoalueiden ja puistojen hoitoon. Tekijöitä lisäämällä mahdollistetaan myös kaupunkikuvan viihtyisyyden ja turvallisuuden lisääminen.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöresurssien kokonaismäärä pienenee vähäisesti. Kohdentamalla resursseja uudestaan luodaan mahdollisuuksia palvelujen parantamiseen.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tekniikka- ja ympäristötoimialan hallinto			
tekninen johtaja	1	1	1
palvelusihteeri	2,6	2,8	2
Rakennuttamispalvelut			
rakennuttamisinsinööri	1	1	1
katuinsinööri	-	1	1
Tilapalvelut			
työpäällikkö	0,5	0,5	0,5
laitosmies	3	3	3
vanhempi kirvesmies	2	2	2
vanhempi maalari	-	-	-
sähkömestari	1	1	1
sähkö/automaatioasentaja/putkimies	2	2	2
Kunnallistekniikka			
työpäällikkö	0,5	0,5	0,5
kartoittaja	1	1	1
kiinteistörekisterin hoitaja	-	-	1
mittamies	1	1	1
mittausteknikko	1	1	1
puutarhuri	1	1	1
vanhempi ammattimies	4	4	4
huoltomekaanikko	-	-	-
varastonhoitaja	1	1	1
liikuntapaikan hoitaja	3	3	3
liikuntapaikkamestari	1	1	1
kausityöntekijä (6 kk työsopimuksella)	-	4	10
Ruoka- ja siivouspalvelut			
ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
ruokapalveluesimies	4	4	3
kokki	6,5	7	7
vastaava ruokapalvelutyöntekijä	7,55	7,6	7,24
ruokapalvelutyöntekijä	11,5	11	12
siivouspalveluesimies	1	1	1
siivoustyönohjaaja	1	1	1
laitoshuoltaja	32,59	31,65	29,54
Rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut			
johtava rakennustarkastaja	1	1	1
rakennustarkastaja	1	1	1
ympäristötarkastaja	1	1	1

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TA 2022
palvelusihteeri	0,8	0,8	1
Elinympäristölautakunta yhteensä	95,54	99,85	103,78

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Toimitilojen käyttö mitoitetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tyhjästä rakennuksista ja tiloista pyritään luopumaan rakennusten ylläpito-ohjelman (YPO) mukaisesti joko myymällä, purkamalla tai vuokraamalla ne pitkäaikaisesti ulkopuolisille toimijoille. Kiinteistöjen purkamiseen on varattu vuodelle 2022 yhteensä 200 000 euroa. Jos kiinteistöjen purkuun tarvitaan enemmän rahaa, kompensoidaan ne tarvittaessa käyttämättömistä korjausrahoista.
Palvelujen ostot	Ostopalveluja käytetään edelleen korjausrakentamisen ja investointihankkeiden suunnittelun, valvonnan ja valmistelun osalta. Näin turvataan hankkeiden aikataulujen pitävyys ja realistiset kustannusarviot investointisuunnittelun pohjaksi.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Kausityöntekijöiden määrää nostetaan 2 htv:sta 5 htv:een. <i>Kiinteistörekisterin tehtävän mahdollisuus ulkoistaa selvitetään ennen tehtävän täyttämistä.</i> Myös sähkömestarin tehtävän tarpeellisuus tulee varmistaa.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Talousarvion toteutumisen seuraaminen palvelualoittain ja sen säännöllinen raportointi lautakunnalle. - sähkönkulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus - lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus - ruoka- ja siivouspalvelujen suoritustiedot - henkilöstömäärä vertailutietona edellisen vuoden tiedot - rakennus- ja ympäristölupien käsittelyajat
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Henkilöstömäärän oikea mitoitus ja osaavan sekä ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi.
Muut perustelutiedot	Vuoden 2022 aikana talousarvion toteutumista seurataan, raportoidaan ja muutetaan tarvittaessa vuoden aikana.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut
Vuosi 2022 - Palveluverkkomuutospäätösten tuomat säästöt ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämisessä sekä kiinteistöjen hoitokuluissa (esim. kouluverkkopäätös, varhaiskasvatuspalvelut, terveysasemaverkon järjestelyt ja kirjastopalveluiden uudistaminen) - Katuvalaistuksen uusiminen energiatehokkaimpiin valaisimiin ja liiketunnistimien hyödyntäminen - Tilojen käytön tehostaminen - Kiinteistöhuollon järjestämisvaihtoehtojen selvittäminen - Varastopalveluiden järjestämisvaihtoehtojen selvittäminen Vuosi 2023 - Palveluverkkomuutospäätösten tuomat säästöt ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämisessä sekä kiinteistön hoitokuluissa (esim. kouluverkkopäätös, varhaiskasvatuspalvelut, TK verkon järjestelyt ja kirjastopalveluiden uudistaminen) - Tilojen käytön tehostaminen - Katuvalaistuksen uusiminen energiatehokkaimpiin valaisimiin ja liiketunnistimien hyödyntäminen

ELINympäristöLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	2 427 679	2 335 100	2 335 100	2 270 500	5 589 804	5 589 804
Toimintakulut	-9 981 898	-11 782 460	-11 682 460	-11 761 088	-11 761 088	-11 761 088
TOIMINTAKATE (netto)	-7 554 219	-9 447 360	-9 347 360	-9 490 588	-6 171 284	-6 171 284
Sisäiset						
Toimintatuotot	9 949 335	11 301 469		5 019 600	1 700 296	1 700 296
Toimintakulut	-1 301 859	-2 232 137		-156 300	-156 300	-156 300
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot				5 528 941	5 528 941	5 528 941
Vyörytyserät, menot				-1 719 400	-1 719 400	-1 719 400
Poistot ja arvonalentumiset	-4 435 480	-3 686 000		-3 396 400		

KORONA	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-356 315		-402 839			
TOIMINTAKATE (netto)	-356 315	0	-402 839	0	0	0
Sisäiset						
Toimintatuotot						
Toimintakulut						
Laskennalliset erät						
Vyörytyserät, tulot						
Vyörytyserät, menot						
Poistot ja arvonalentumiset						

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	TP 2020	TA 2021	TPE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	15 329 889	15 945 394	14 276 460	13 818 944	8 941 748	8 967 598
Toimintakulut	-106 859 068	-111 793 912	-111 958 751	-116 031 393	-41 017 658	-41 045 504
TOIMINTAKATE (netto)	-91 529 179	-95 848 518	-97 682 291	-102 212 449	-32 075 910	-32 077 906
Sisäiset *						
Toimintatuotot	14 705 626	15 762 829	0	5 019 600	1 700 296	1 700 296
Toimintakulut	-14 705 626	-15 762 829	0	-5 019 600	-3 273 800	-3 273 800
Laskennalliset erät**						
Vyörytyserät, tulot				9 981 620	8 454 913	8 454 913
Vyörytyserät, menot				-9 981 620	-5 779 437	-5 779 437
Poistot ja arvonalentumiset	-4 509 268	-3 765 400	0	-3 452 200		

*Sisäiset tuotot ja menot muodostavat kiinteistöjen vuokrista ja muista sisäisistä palvelujen ostoista muodostuvista kustannuksista.

Kiinteistöjen vuokrakuluista puuttuu pääomatuloista korjausvastike, joka lisää kiinteistöjen vuokrien kustannuksia.

**vyörytettävät erät ovat ns laskennallisia eriä ja sisältävät yleishallinnon (henkilöstö-, talous- ja IT-palveluiden ja yleisen hallinnon) kustannuksia ja ruoka- ja siivouspalveluiden vyörytykset

Vuoden 2022 talousarviossa on sisäiset erät käsitelty eri tavoin. Sen vuoksi ne eivät ole vertailukelpoiset aikaisempien vuosien ja talousarvion 2021 kanssa.

6 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisen omaisuuden jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin. Käyttötalousosan tehtävien menot summataan toimintakuluihin ja tulot toimintatuottoihin.

Loimaan kaupungin virallinen tuloslaskelma sisältää Loimaan kaupungin ja Loimaan Veden tuloslaskelmat.

TULOSLASKELMA Kaupunki												
+ Vesiliikelaitos	TP 2019 k+v	TP 2020 k+v	Kasvu %	TA 2021 k+v	Kasvu %	TA 2022 k+v	Kasvu %	TS 2023 k+v	Kasvu %	TS 2024 k+v	Kasvu %	
Toimintatuotot	20 292 364	18 019 913	-11,20	19 016 294	5,24	16 955 244	-10,84	10 628 600	-37,31	10 772 300	1,35	
Myyntituotot	11 116 504	9 524 348	-14,32	9 718 574	2,00	7 498 374	-22,84	5 222 600	-30,35	5 340 300	2,25	
Maksutuotot	5 265 934	5 214 266	-0,98	5 321 000	2,01	5 855 600	10,05	1 318 000	-77,49	1 318 000	0,00	
Tuet ja avustukset	1 915 575	1 445 451	-24,54	1 970 220	26,64	1 751 270	-11,11	951 000	-45,70	977 000	2,73	
Muut toimintatuotot	1 994 350	1 835 848	-7,95	2 006 500	8,50	1 850 000	-7,80	3 137 000	69,57	3 137 000	0,00	
Toimintakulut	-114 112 287	-108 729 306	-4,72	-114 229 512	4,82	-118 501 693	3,74	-41 973 600	-64,58	-42 026 900	0,13	
Henkilöstökulut	-46 272 316	-43 688 808	-5,58	-45 347 130	3,66	-47 472 866	4,69	-22 250 700	-53,13	-22 276 600	0,12	
Palkat ja palkkiot	-36 517 486	-34 462 052	-5,63	-35 920 340	4,06	-37 663 116	4,85	-17 568 600	-53,35	-17 589 800	0,12	
Eläkekulut	-8 614 338	-8 287 125	-3,80	-8 048 540	-2,96	-8 360 750	3,88	-3 955 200	-52,69	-3 959 800	0,12	
Muut henkilösivukulut	-1 140 492	-939 631	-17,61	-1 378 250	31,82	-1 449 000	5,13	-726 900	-49,83	-727 000	0,01	
Palvelujen ostot	-53 601 965	-50 578 137	-5,64	-54 950 060	7,96	-56 561 735	2,93	-11 342 200	-79,95	-11 358 500	0,14	
Aineet, tarvikkeet, tav.	-7 071 941	-6 976 120	-1,35	-7 446 280	6,31	-7 454 950	0,12	-4 951 800	-33,58	-4 965 700	0,28	
Avustukset	-4 538 935	-4 908 890	8,15	-4 182 050	-17,38	-4 472 050	6,93	-2 098 000	-53,09	-2 098 000	0,00	
Muut toimintakulut	-2 627 130	-2 577 351	-1,89	-2 303 992	-11,86	-2 540 092	10,25	-1 330 900	-47,60	-1 328 100	-0,21	
Toimintakate	-93 819 924	-90 709 393	-3,32	-95 213 218	4,73	-101 546 449	6,65	-31 345 000	-69,13	-31 254 600	-0,29	
Verotulot	54 383 137	55 914 655	2,82	56 011 000	0,17	58 031 291	3,61	30 945 000	-46,68	30 045 000	-2,91	
Valtionosuudet	40 945 505	47 464 443	15,92	44 975 750	-5,53	47 813 158	6,31	8 479 000	-82,27	7 484 000	-11,73	
Rahoitustuotot ja -kulut	4 239	102 619	2 320,57	1 900	-5 301,00	1 400	-26,32	1 700	21,43	1 800	5,88	
Vuosikate	1 512 958	12 772 324	744,20	5 775 432	-121,15	4 299 400	-25,56	8 080 700	87,95	6 276 200	-22,33	
Poistot ja arvonalentumiset	-3 959 865	-5 108 248	29,00	-4 644 300	-9,99	-4 136 900	-10,93	-4 204 400	1,63	-4 290 200	2,04	
Satunnaiset erät	-808 421		-100,00		0,00	-217 000			-100,00			
Tilikauden tulos	-3 255 328	7 664 076	-335,43	1 131 132	-577,56	-54 500	-104,82	3 876 300	-7 212	1 986 000	-48,77	
Poistoeron lis./väh.+	61 048	58 328	-4,45	61 200	4,69	59 400	-2,94	57 500	-3,20	56 000	-2,61	
Vapaaeht. Var. Muutos												
TILIK. YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 194 281	7 722 404	-341,76	1 192 332	-547,67	4 900	-99,59	3 933 800	80 181,63	2 042 000	-48,09	
Kumulatiivinen Yli-/alijäämä	-7 586 282	136 122	-101,79	1 328 454	8,76	1 333 354	0	5 267 154	295,03	7 309 154	38,77	
Tuloslaskelman tunnusluvut												
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	17,78	16,60	-6,64	16,65	0,00	14,31	-14,05	25,32	76,98	25,63	1,22	
Vuosikate/Poistot, %	38,21	250,03	554,41	124,36	-0,50	103,93	-16,43	192,20	84,93	146,29	-23,88	
Vuosikate, €/asukas	95,30	809,91	749,82	363,81	-0,55	272,63	-25,06	515,91	89,23	403,54	-21,78	
Asukasmäärä	15 875	15 770	-0,66	15 875	0,01	15 770	-0,66	15 663	-0,68	15 553		

Tuloslaskelma (vain kaupunki)

Kaupunki, ulkoiset	TP 2020	TA 2021	TAE 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	15 329 889	15 945 394	13 912 394	13 818 944	7 369 000	7 395 000
Myyntituotot	6 791 231	6 497 674	5 408 674	4 362 074	1 963 000	1 963 000
Maksutuotot	5 214 266	5 471 000	4 587 000	5 855 600	1 318 000	1 318 000
Tuet ja avustukset	1 445 451	1 970 220	1 970 220	1 751 270	951 000	977 000
Muut toimintatuotot	1 878 941	2 006 500	1 946 500	1 850 000	3 137 000	3 137 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-106 859 070	-111 793 912	-111 608 501	-116 031 393	-39 446 000	-39 474 000
Henkilöstökulut	-43 042 128	-44 488 530	-45 120 481	-46 685 566	-21 480 000	-21 498 000
Palkat ja palkkiot	-33 947 616	-35 255 000	-35 772 283	-37 031 416	-16 951 000	-16 966 000
Eläkekulut	-8 172 377	-7 876 180	-8 172 377	-8 225 450	-3 822 000	-3 825 000
Muut henkilöstökulut	-922 135	-1 357 350	-1 175 821	-1 428 700	-707 000	-707 000
Palvelujen ostot	-50 397 816	-54 466 260	-53 305 018	-56 078 035	-10 800 000	-10 808 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 440 225	-6 875 880	-7 072 760	-6 763 950	-4 236 000	-4 238 000
Avustukset	-4 908 890	-4 182 050	-4 332 050	-4 472 050	-2 098 000	-2 098 000
Muut toimintakulut	-2 070 011	-1 781 192	-1 778 192	-2 031 792	-832 000	-832 000
Toimintakate	-91 529 181	-95 848 518	-97 696 107	-102 212 449	-32 077 000	-32 079 000
Verotulot	55 914 655	56 011 000	58 669 000	58 031 291	30 945 000	30 045 000
Valtionosuudet	47 464 443	44 975 750	44 890 000	47 813 158	8 479 000	7 484 000
Rahoitustuotot ja -kulut	110 956	-1 100	-1 100	-1 200	-1 000	-1 000
Vuosikate	11 960 873	5 137 132	5 861 793	3 630 800	7 346 000	5 449 000
Poistot ja arvonalentumiset	-4 509 268	-4 059 500	-3 800 000	-3 452 200	-3 452 000	-3 452 000
Satunnaiset erät			-321 858	-217 000		
Tilikauden tulos	7 451 605	1 077 632	1 739 935	-38 400	3 894 000	1 997 000
Poistoeron lis.(-) / väh. (+)	33 572	38 400	38 400	38 400	38 000	38 000
Vapaaeht. Varausten lis.(-) / vähen.(+)						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	7 485 177	1 116 032	1 778 335	0	3 932 000	2 035 000

7 RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA

Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot rahoitetaan. Rahoituslaskelman avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus ja muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoituslaskelman tunnusluvusta ”investointien tulo-rahoitus, %” kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla korollisen vieraan pääoman määrä tilinpäätösvuoden päättämispäivän asukasmäärällä.

Samoin kuin tuloslaskelma Loimaa virallinen rahoituslaskelma sisältää Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen laskelmat.

RAHOITUSLASKELMA KAUPUNKI + VESI-LIIKEL.	TP 2019	TP 2020	Kasvu %	TA 2021	Kasvu %	TA 2022	Kasvu %	TS 2023	Kasvu %	TS 2024	Kasvu %
Toiminnan rahavirta	518 508	12 580 462	2326,28	4 938 500	-60,74	4 029 441	-18,41	7 930 700	96,82	6 126 200	-22,75
Vuosikate	1 512 958	12 772 323	744,20	5 188 500	-59,38	4 298 109	-17,16	8 080 700	88,01	6 276 200	-22,33
Satunnaiset erät	-808 421					-217 000					
Tulo-rahoituksen korjauserät	-186 029	-191 861	3,14	-250 000	30,30	-51 668	-79,33	-150 000	190,32	-150 000	0,00
Investointien rahavirta	-3 554 253	-3 310 441	-6,86	-4 344 000	31,22	-5 960 000	37,20	-6 722 000	12,79	-5 220 000	-22,34
Investointimenot	-3 873 548	-3 573 177	-7,75	-4 744 000	32,77	-6 310 000	33,01	-6 922 000	9,70	-5 420 000	-21,70
Rah.os. invest.menoihin											
Pysyvien vast.hyöd.luovutustu	319 295	262 736	-17,71	400 000	52,24	350 000	-12,50	200 000	-42,86	200 000	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 035 745	9 270 021	-405,36	594 500	-93,59	-1 930 559	-424,74	1 208 700	-162,61	906 200	-25,03
Rahoituksen rahavirta											
Antolainauksen muutokset	81 978	2 940		20 000		214 000		20 000		20 000	
Antolainasaam. lis. -	-34 960	-1 060	-96,97	-20 000		-20 000		-20 000		-20 000	
Antolainasaamisten väh. +	116 938	4 000		40 000		234 000		40 000		40 000	
Lainakannan muutokset	5 314 691	-2 435 309	-145,82	-1 410 000	-42,10	-1 100 000	-21,99	-2 000 000	81,82	-1 591 000	-20,45
Pitkäaik. lainojen lisäys	10 000 000	5 000 000		4 000 000		4 000 000	0,00	3 000 000	-25,00	3 000 000	0,00
Pitkäaik. lainojen väh.	-4 685 309	-7 435 309	58,69	-5 410 000	-27,24	-5 100 000	-5,73	-5 000 000	-1,96	-4 591 000	-8,18
Lyhytaik. lainojen muutos											
Oman pääoman muutokset				0							
Muut maksuvalmiuden muutoks	198 800	-1 800 372		0							
Rahoituksen rahavirta	5 595 469	-4 232 741	-175,65	-1 390 000	-67,16	-886 000	-36,26	-1 980 000	123,48	-1 571 000	-20,66
Rahavarojen muutos	2 559 724	5 037 280		-795 500		-2 816 559		-771 300		-664 800	
Rahoituslaskelman tunnusluvut:	TP 2019	TP 2020	Kasvu %	TA 2020	Kasvu %	TA 2021	Kasvu %	TS 2022	Kasvu %	TS 2023	Kasvu %
Kumulatiivinen lainamäärä	42 991 000	40 555 691	-5,66	39 285 909	-3,13	29 306 000	-25,40	27 306 000	-6,82	25 715 000	-5,83
Lainat , €/asukas	2 708	2 572	-5,04	2 475	-3,77	1 858	-24,91	1 743	-6,19	1 653	-5,16
Investointien tulo-rahoitus,%	39	357	815,16	109	-69,40	68	-37,72	117	71,38	116	-0,81
Asukasluku	15 875	15 770	-0,66	15 875	0,67	15 770	-0,66	15 663	-0,68	15 553	-0,70

Rahoituslaskelma (vain kaupunki)

RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset 1000 €)	TP 2020	TA 2021	TAE 2021	Muutos % 2022/2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnot ja investoinnit							
Toiminnan rahavirta	11 577 151	4 888 000	5 611 793		3 162 509	7 196 000	5 299 000
Vuosikate	11 769 012	5 138 000	5 861 793		3 629 509	7 346 000	5 449 000
Satunnaiset erät	0				-217 000		
Tulorahoituksen korjauserät	-191 861	-250 000	-250 000		-250 000	-150 000	-150 000
Investointien rahavirta	-2 612 012	-4 152 000	-2 842 000	38,1	-3 925 000	-4 992 000	-4 232 000
Investointimenot	-2 874 748	-4 552 000	-3 242 000		-4 325 000	-5 192 000	-4 432 000
Rahoitusosuudet invest.menoihin	0						
Pydyvien vast. hyöd. luovutustulot	262 736	400 000	400 000		400 000	200 000	200 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 965 139	736 000	2 769 793	-127,5	-762 491	2 204 000	1 067 000
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset	4 000	20 000	-154 000	-239,0	214 000	20 000	20 000
Antolainasaamisten lisäykset	0	-20 000	-194 000	-89,7	-20 000	-20 000	-20 000
Antolainasaamisten vähennykset	4 000	40 000	40 000	485,0	234 000	40 000	40 000
Lainakanna muutokset	-2 585 309	-1 410 000	-10 150 000	-89,2	-1 100 000	-2 000 000	-1 591 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	4 000 000	3 000 000	33,3	4 000 000	3 000 000	3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 435 309	-5 410 000	-5 150 000	-1,0	-5 100 000	-5 000 000	-4 591 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-150 000		-8 000 000	-100,0	0		
Oman pääoman muutokset	0						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 852 817						
Rahoituksen rahavirta	-4 434 126	-1 390 000	-10 304 000	-91,4	-886 000	-1 980 000	-1 571 000
Rahavarojen muutos	4 531 013	-654 000	-7 534 207	-78,1	-1 648 491	224 000	-504 000

8 INVESTOINTIOSA

8.1 Investoinnit

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointeihin varataan määrärahat (alv 0 %) hankekohtaisina tai hankeryhmäkohtaisina investoinnin kokonaiskustannusarvion (alv 0 %) mukaan seuraavasti:

	Hankekohtainen	Hankeryhmittäinen
Aineettomat hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Maa- ja vesialueet	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Asuinrakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Muut rakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Julkinen käyttöomaisuus	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Kuljetusvälineet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut koneet ja kalusto	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut aineelliset hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Käyttöomaisuusarvopaperit	yli 60.000 euroa	alle 60 .000 euroa

Aktivointiraja investoinneista, jotka kuuluvat investointiosaan on 10 000 euroa. Käyttöomaisuusarvopaperit, osuudet ja osakkuudet sekä maa- ja vesialueet on aina aktivoitava käyttöomaisuuteen.

Hankekohtainen (=nimikkeittäinen) määräraha on suoraan toteuttajaa sitova ja vuosikohtainen määrärahamuutos on aina vietävä valtuuston hyväksyttäväksi. Vuosittaisen talousarvion lisäksi on pysyttävä myös hankekohtaisen kokonaiskustannusarvion sisällä. Hankekohtainen kokonaiskustannusarvio on usein jaettu usealle toteuttamisvuodelle.

Hankeryhmittäinen määräraha sitoo valtuustoon nähden ryhmätasolla, toteuttaja voi omaa toimintayksikköään sitovien säännöksiensä puitteissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan ko. hankeryhmän yhteenlaskettu kokonaismääräraha ei ylitä.

8.2 Maa- ja vesialueet, konsernijohto

Maa- ja vesialueet	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-1 044,84	-150 000	- 50 000	-50 000	-50 000
Investointitulot	70 875,37	100 000	100 000	100 000	100 000
Investoinnit netto	69 830,53	-50 000	50 000	50 000	50 000

Määräraha sisältää kaupungin kiinteistöjen myynnit ja maanhankintasuunnitelman mukaiset hankinnat.

Kokonaismyyntitulot muodostuvat investointiosan myyntituloista ja käyttötalousosan tulokohdasta pysyvien vastaavien myyntivoitot ja menokohdasta pysyvien vastaavien myyntitappiot (0 €).

8.3 Talonrakennus

TALONRAKENNUS, KONSERNIJOHTO, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0	0

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristövaliokunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

2022:

-

2023:

-

2024:

-

TALONRAKENNUS, KONSERNIJOHTO, HANKERYHMÄ

Talonrakennus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-547 624,64	-32 000	-32 000	-32 000	-32 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-547 624,64	-32 000	-32 000	-32 000	-32 000

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

2022:

- investointihankkeiden ennakkosuunnittelu ja valmistelu

32 000 €

2023:

- investointihankkeiden ennakkosuunnittelu ja valmistelu 32 000 €

2024:

- investointihankkeiden ennakkosuunnittelu ja valmistelu 32 000 €

TALONRAKENNUS, SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	-35 000	-200 000	-240 000	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	-35 000	-200 000	-240 000	0

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristövaliokunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

2022:

- pääterveysaseman muutostyöt, mm vesikatteen uusiminen 200 000 €

2023:

- pääterveysaseman julkisivukorjaus 240 000 €

2024:

-

TALONRAKENNUS, SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA, HANKE-RYHMÄT

Talonrakennus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	-80 000	-105 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	-80 000	-105 000	0	0

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

2022:

- sosiaali- ja terveystoimialan erillishankkeet (terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyvät hankkeet) 30 000 €
- Pikkukartanon matalien osien vesikattojen korjaus 40 000 €
- Hanhenpuiston salaojaneeraus 35 000 €

2023:

-

2024:

-

TALONRAKENNUS, SIVISTYSTOIMIALA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-233 384,41	-670 000	-180 000	-150 000	-60 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-233 384,41	-670 000	-180 000	-150 000	-60 000

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristölautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

2022:

- Kauhanojan koulun julkisivukorjaus ja Ij-huoneen saneeraus 150 000 €
- Ahonkadun kiinteistön ja Asemanseudun koulun julkisivukorjaukset 30 000 €

2023:

- Puistokadun koulun ja Keskuskoulun julkisivukorjauksia 150 000 €

2024:

- Hirvihovin julkisivukorjauksia 60 000 €

TALONRAKENNUS, SIVISTYSTOIMIALA, HANKERYHMITÄIN

Talonrakennus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-118 053,73	-110 000	-235 000	-70 000	-70 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-118 053,73	-110 000	-235 000	-70 000	-70 000

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylity.

2022:

- sivistystoimialan erillishankkeet (sivistyspalvelualan toimintojen terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten mukaiset toimenpiteet) 100 000 €
- Taidetalon lämpölinjojen saneeraus 60 000 €
- Keskuskoulun kellarikerroksen korjaustyö 30 000 €
- Hirvihovin piha-alueen asfaltointi ja hulevesikorjaus 25 000 €
- Keskuskoulun vanhan osan pohjaviemärin sukitus 20 000 €

2023:

- sivistystoimialan erillishankkeet (sivistyspalvelualan toimintojen terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten mukaiset toimenpiteet) 70 000 €

2024:

- Hirvikosken kirjaston IV-saneeraus 70 000 €

TALONRAKENNUS, TEKNIikka- JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	-20 000	-20 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	-20 000	0	0

2022:

- keskusvaraston muutostöiden hankesuunnittelu 20 000 €

2023:**2024:****TALONRAKENNUS, TEKNIikka- JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKERYHMÄT**

Talonrakennus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	-35 000	-250 000	-300 000	-300 000
Investointitulot	-	-	-	-	-
Investoinnit netto	0	-35 000	-250 000	-300 000	-300 000

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

2022:

- PTS -ohjelman mukaiset saneerausinvestoinnit 250 000 €

2023:

- PTS -ohjelman mukaiset saneerausinvestoinnit 300 000 €

2024:

- PTS -ohjelman mukaiset saneerausinvestoinnit 300 000 €

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

Talonrakennus yht.	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-899 062,78	-982 000	-1 022 000	-792 000	-462 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-899 062,78	-982 000	-1 022 000	-792 000	-462 000

8.4 Julkinen käyttöomaisuus

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS, TEKNIikka- JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKKEET

Julkinen käyttöomaisuus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-1 026 570,59	-1 950 000	-1 770 000	-3 100 000	-3 200 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-1 026 570,59	-1 950 000	-1 770 000	-3 100 000	-3 200 000

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristölautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

2022:

- Satakunnantien kunnallistekniikan peruskorjaus (vaihe 1/2) 1 000 000 €
- Niittymäenkadun rakentaminen 200 000 €
- Metsämaan jätevesien käsittely 200 000 €
- Eteläkaari – Kankaankuja (vaihe 2/2) 150 000 €
- Myrskylinnan alueen saneerauksen päällystystyöt 120 000 €
- Väinämöisenkadun loppuosan peruskorjaus 100 000 €

2023:

- Satakunnantien kunnallistekniikan peruskorjaus (vaihe 2/2) 1 200 000 €
- Turuntien kunnallistekniikan peruskorjaus 800 000 €
- Nahkatehtaan alueen kunnallistekniikka 500 000 €
- Sieppalankadun jatke itään 300 000 €
- Kemppilänskadun rautatien alikulun saneeraus 300 000 €

2024:

- Eteläkaari itään (vaihe 1/2) 1 500 000 €
- Mäenpään silta 1 200 000 €
- Käsityöläiskadun peruskorjaus 500 000 €

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALA, HANKERYHMÄT

Julkinen käyttöomaisuus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-834 624,64	-1 330 000	-1 150 000	-1 150 000	-1 150 000
Investointitulot	-	-	-	-	-
Investoinnit netto	-834 624,64	-1 330 000	-1 150 000	-1 150 000	-1 150 000

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

2022:

KADUT

- katujen saneeraus (mm. esteettömyyden lisääminen) 300 000 €
- katujen päällystys 330 000 €
- katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen 220 000 €

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

- puistoistutukset, leikkikentät ja kohdevalaistukset (sis. mm. rantapuiston rakentamisen vaihe 1/2, kokonaiskustannus 200 000 €) 150 000 €
- urheilu- ja ulkoilualueet 50 000 €
- hulevesiviemäröinti 100 000 €

2023:

KADUT

- katujen saneeraus 300 000 €
- katujen päällystys 330 000 €
- katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen 220 000 €

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

- puistoistutukset, leikkikentät ja kohdevalaistukset (sis. mm. rantapuiston rakentamisen vaihe 2/2, kokonaiskustannus 200 000 €) 150 000 €
- urheilu- ja ulkoilualueet 50 000 €
- hulevesiviemäröinti 100 000 €

2024:

KADUT

- katujen saneeraus 300 000 €
- katujen päällystys 330 000 €
- katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen 220 000 €

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

- puistoistutukset, leikkikentät ja kohdevalaistukset (sis. mm. Nahinlahden ranta-alueen rakentamisen, vaihe 1/2) 150 000 €
- urheilu- ja ulkoilualueet 50 000 €
- hulevesiviemäröinti 100 000 €

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ

Julkinen käyttöomaisuus yht.	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-1 861 195,23	-3 280 000	-2 920 000	-4 250 000	-4 350 000
Investointitulot	-	-	-	-	-
Investoinnit netto	-1 861 195,23	-3 280 000	-2 920 000	-4 250 000	-4 350 000

8.5 Kuljetusvälineet

KULJETUSVÄLINEET / KAUPUNGINHALLITUS

Kuljetusvälineet	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0	0

2022:

-

2023:

-

2024:

-

KULJETUSVÄLINEET / SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

Kuljetusvälineet	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-30 000	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-30 000	0	0	0	0

2022:

-

2023:

-

2024:

-

KULJETUSVÄLINEET / TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA

Kuljetusvälineet	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-69 007,84	0	-50 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-69 007,84	0	-50 000	0	0

2022:

- Pakettiauton hankinta, kappaletavaranosturin hankinta 50 000 €

2023:

-

2024:

-

8.6 Irtain omaisuus

IRTAIn KÄYTTÖOMAISUUS / KONSERNIJOHTO

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-42 495,00	-60 000	-80 000	-50 000	-20 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-42 495,00	-60 000	-80 000	-50 000	-20 000

2022:

- keskitetyt atk-hankinnat 20 000 €
- tiedolla johtamisen järjestelmä 20 000 €
- uusi varhaiskasvatusohjelma 40 000 €

2023:

- keskitetyt atk-hankinnat 20 000 €
- tiedolla johtamisen järjestelmä 30 000 €

2024:

- keskitetyt atk-hankinnat 20 000 €

IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS / SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	-30 000	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	-30 000	0	0	0

2022:

-

2023:

-

2024:

-

IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS / SIVISTYSTOIMIALA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	-100 000	-100 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	-100 000	-100 000	0	0

2022:

- Hirvikosken päiväkodin irtaimiston hankinta 100 000 €

2023:

-

2024:

-

IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS / TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	0	-100 000	-53 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	-53 000	0	0

2022:

- GPS-satelliittivastaanotin mittauspalveluihin 28 000 €
 - monitoimitulostin (OCEn tilalle) 25 000 €

2023:

-

2024:

-

IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS YHTEENSÄ

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-42 495	-290 000	-233 000	-50 000	-20 000
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-42 495	-290 000	-233 000	-50 000	-20 000

8.7 Käyttöomaisuusarvopaperit

ARVOPAPERIT / KONSERNIJOHTO

Arvopaperit / hallinto	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-1 941,90	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Investointitulot		50 000	50 000	50 000	50 000
Investoinnit netto	-1 941,90				

Kaupungin arvopaperi-irtaimen ostot ja myynnit.

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

Investoinnit yhteensä	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-2 874 747,59	-4 552 000	-4 325 000	-5 192 000	-4 432 000
Investointitulot	70 875,37	150 000	150 000	150 000	150 000
Investoinnit netto	-2 803 872,22	-4 402 000	-4 175 000	-5 042 000	-4 282 000

9 KONSERNITAVOITTEET

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

Loimaan Vesi kuuluu liiketoimintaa harjoittavana liikelaitoksena Loimaan kaupungin sisäiseen konserniin.

Valtuusto ja liikelaitoksen johtokunta voivat asettaa liikelaitokselle sitovia tavoitteita.

Liikelaitokselle asetettavat tavoitteet ovat ensisijaisesti tuotantotavoitteita. Vaikuttavuutta koskevia tavoitteita on perustelua asettaa liikelaitokselle silloin, kun se vastaa toimialansa palvelujen tuottamisesta kaupungin alueella monopolina.

Liikelaitoksen tulos-, investointi- ja rahoitusbudjeteissa menojen ja tulojen sitovuus määrätään sekä valtuuston, että johtokunnan suhteen. Liikelaitoksen tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulo-rahoituksella pitää kattaa myös investoinnit siltä osin kuin niitä ei rahoiteta omanpääomanehtoisella rahoituksella.

Ulkoiseen konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joissa kaupungilla määräysvalta (yli 50 %:n omistusosuus) sekä kuntayhtymät.

Asunto- ja kiinteistöpoliittiset yhtiöt:	
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkantie	100 %
Kiinteistöosaakeyhtiö Alastaro-koti	60 %
Energiapoliittinen yhtiö:	
Loimaan Kaukolämpö Oy	51 %
Elinkeinopoliittinen yhtiö:	
Kehitys Oy Kurittula	100 %
Kuntayhtymät:	
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	45,11 %
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin kuntayhtymä	5,09 %
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä	5,98 %
Varsinais-Suomen Liitto -kuntayhtymä	3,55 %

Yleiset tavoitteet

Kaupungin strategiset linjaukset, omistajaohjaus ja konserniohjeet otetaan huomioon tytäryhteisöjen toiminnan suunnittelussa, ohjauksessa ja päätöksenteossa.

Yhtiöt hankkivat omistajan kannan merkittäviin investointeihin.
Tytäryhteisöjen taloudesta ja toiminnasta raportoidaan säännöllisesti.
Konserniyhteisöt ja kuntayhtymät toimivat taloudellisesti ja kannattavasti.

Konserniyhteisöjen taksojen ja maksujen tarkistukset tehdään vuosittain 2022 – 2024 taloustilanteen ja kustannuskehityksen mukaisesti.

Vuoden 2021 aikana ollaan laatimassa uutta konserniohjetta.
Vuoden 2022 talousarvioon uudistettiin tytäryhtiöiden tavoitteiden määrittämistä. Jokaiselle tytäryhtiölle laadittiin oma tavoitekortti. Ainoastaan Kehitys Oy Kurittulan tavoitekortti jäi laatimatta, koska sen toiminta on vähäistä.

Kehitys Oy Kurittula

Vahvistetaan yritystoiminnan kehittymistä, yritysten kilpailukykyä sekä työpaikkojen säilymistä ja uusien työpaikkojen syntymistä. Toimenpiteet esitetään yhtiön vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa ja raportoinnissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi jatkovalmistelu 18.11.2019. Koy Loimaan yrityspuiston perustamiseen on tällöin esitetty mm. luonnokset osakassopimukseksi, perustamissopimukseksi ja yhtiöjärjestykseksi.

Kehittämiskohtaja toimii yhtiön oto. toimitusjohtajana.

Aluetta markkinoidaan mm. valmistavalle teollisuudelle sekä teknologiateollisuuden alihankintaan erikoistuneille yrityksille. Yrityspuistoa on tarkoitus rakentaa vaiheittain.

Loimaan kaupunginhallitus myönsi 16.8.2021 §320 Kehitys Oy Kurittulalle tilapäislainan 50 000 euroa, jotta se pääsi rahoittamaan kiinteistö Oy Loimaan yrityspuiston osakeannin sijoitetun vapaan oman pääomaosuuden rahoittamiseen.

Kuntayhtymät

Kunta-yhtymien valtuustot asettavat vuosittain toiminnalliset tavoitteet. Kaupunginhallitus ja konsernijohto ohjaavat kuntayhtymien toimintaa ja asetettavia tavoitteita neuvottelemalla lausunnoilla sekä kaupungin edustajia ohjeistamalla.

Kiinteistöosakeyhtiö Loimaan vuokra-asunnot

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Omistamiensa huoneistojen vuokraaminen.

35 kiinteistöä ja 491 huoneistoa.

Tavoitteet vuodelle 2022

Saattaa asuntotarjonta kysyntää ja tarjontaa vastaavaksi Alastaron alueella.

Vuokra-asuntojen käyttöaste vähintään 90 %.

Käyttöasteen tarkastelu ja huonon käyttöasteiden kohteiden luopuminen tai muuttaminen (korjaustyöt, purku tai myynti)

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

- asuntojen tyhjäkäynti, alhainen käyttöaste
- tuholaiset
- tulipalot ja vesivahingot

Merkittäviä kehittämistoimia (strategiasta johdetut asiat)

Asumisen laatuun kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota, myös asukkaat ovat aiempaa vaativampia.

Jätteen keräystä on laajennettu ja yhä laajennetaan. Suuressa osassa taloyhtiöitä on muovijätteen lajittelu. Asukkaat saavat opastusta jätelajitteluun.

Veden ja sähkönkulutukseen pyritään vaikuttamaan opastamalla asukkaita järkevään huonelämpötilaan sekä vedenkäyttöön.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Asuntoselvityksen lopputulemana päätettiin luopua yhdestä vuokratalosta Alastarolla. Mikäli asukkaat jäävät vuokralaisiksi yhtiön muihin taloihin, paranee Alastaron käyttöaste huomattavasti. Kiinteistökannan ollessa kokonaisuudessaan vanhaa, tulee korjauksia seuraavina vuosina eteen aiempaa enemmän. Korjausten vuoksi tulee vuokrakorotuspaineita muutaman vuoden sisällä.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2020	TA2021	30.6.TOT	TA2022
Käyttöaste, %	86	91	92,8	90
Vaihtuvuus, %	41	40	38,6	40
Keskivuokra / m ²	7,34	7,82	ei laskentaa	7,82
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	2 420 000	2 620 000	1 233 000	2 620 000
Vakavaraisuus				
Velan määrä	4 708 000	4 400 000		4 050 000
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	4 386 000	4 078 000		3 728 000
<i>lainat kaupungilta</i>	322 000	322 000	322 000	322 000
Omavaraisuusaste, %	15,71			

Kiinteistö osakeyhtiö Telkantie 1

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Toimivan, kestävän ja kohtuuhintaisen asumisen tarjoaminen Loimaalla.

Tavoitteet vuodelle 2022

Nykyisen vuokrausasteen säilyttäminen – asunnot ovat lähes kaikki vuokrattuna (tyhjät asunnot saneerauksessa).

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Olennaisin riski on hyvien vuokralaisten saaminen jatkossa. Haasteena on ollut Loimaan, myös Hirvikosken, pitäminen houkuttelevana asuinpaikkana. Jatkuvana riskinä on hyvien vuokralaisten muuttaminen isompiin kaupunkeihin opiskelemaan tai työhön.

Myös asukkaiden mielenterveys- ja/tai päihdeongelmat sekä lisääntynyt muistisairaiden asukkaiden määrä tuo riskejä ja haasteita taloyhtiössä. Esim. Kiint. Oy Telkantie 1:ssä edellisellä tilikaudella tapahtunut asukkaan aiheuttama vesivahinko, sekä mm. päihteiden käytöstä johtuvat häiriöt.

Hyvä vuokrausaste korreloi suoraan siihen, miten hyvin taloja pystytään saneeraamaan ja välttämään korjausvelan kasvua taloyhtiössä.

Merkittäviä kehittämistoimia

Merkittävin lähitulevaisuuden ympäristöön vaikuttava toimi tulee olemaan jätepisteiden uudistaminen. Kiint. Oy Telkantie 1 etsii myös jatkuvasti keinoja, joilla saisi asukkaat lajittelemaan roskia. Tällä hetkellä lähes kaikki roska-astiat tyhjennetään sekajätteeksi, koska roskia ei osata tai haluta lajitella oikeisiin asioihin tiedotteista ja kylteistä huolimatta. Kierrätystä voisi helpottaa jätepisteen kokonaisvaltaisella uudistuksella.

Talojen energiatehokkuuteen kiinnitetään huomiota tulevien korjaushankkeiden yhteydessä. Esimerkiksi yhteiskanavapuhaltimia uusittaessa voidaan investoida lämmön talteenotto -järjestelmään. Tulevaisuudessa putkistojen uusimisen yhteydessä tulevien etäluettavien vesimittareiden uskotaan vaikuttavan taloyhtiön vedenkulutukseen.

Merkittävintä vuokratalossa olisi saada asukkaat tietoiseksi oman toimintansa merkityksestä asumisviihtyvyyteen, turvallisuuteen, rakennuksen kunnossapitoon, ympäristöön ja energian kulutukseen, jotka vaikuttavat myös vuokrahintaan.

Asumisneuvontaa tulisi kehittää ja lisätä.

Sähköisen tiedottamisen lisääntyminen ja isännöintitoimiston uudet mahdollisuudet järjestelmäviestien lähettämiseen asukkaille vähentäneet kopiokuluja tulevaisuudessa.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomioid

Yhtiöllä ei ole lainaa rahoituslaitoksilta. Kaikki yhtiön lainat ovat Loimaan kaupungilta saatua lainaa. Kaupunki ei ole perinyt lainaa takaisin. Vakuudet on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Yhtiön omavaraisuusaste ei välttämättä vastaa todellisuutta, koska käyvät arvot voivat poiketa huomattavasti tasearvoista. Yhtiöllä ei ole korollista velkaa, joten nettovelkaantumisasetta ei ole tarpeenmukaista laskea.

Vuonna 2020 investoinnit olivat yhteensä 94 373 euroa, johon purettiin aikaisempien vuosien asuintalovarauksia. Näin ollen nettoinvestointi taseessa jäi nolllaksi. Vuonna

2021 ei ole juurikaan isompia investointeja vain normaaleja huoneiston saneerauksia. Vuoden 2022 investointeja linjataan syksyn 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Todennäköisesti suurin toteutuva investointi on jätepiste.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2020	TA2021	30.6.21 TOT	TA2022
Henkilöstömäärä	-	-	-	-
Käyttöaste, %	n. 88 %	87 %	n. 87 %	90 %
vaihtuvuus, %	n. 13 %	24 %	n. 24 %	13 %
Keskivuokra / m ²	n. 7,25 €	7,5 €	n. 7,5 €	7,5 €
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	345 298	355 174	181 935	349 051
Liikevoitto	47 480	70 471	62 015	1 424
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-70 808	70 321	62 005	1 274
Nettoinvestoinnit				50 000
Korkotulot kaupungille	-	-	-	-
Vakavaraisuus				
Velan määrä	220 811	220 811	220 811	220 811
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	-	-	-	-
<i>lainat kaupungilta</i>	220 811	220 811	220 811	220 811
Omavaraisuusaste, %	6,8 %	16 %	16,6 %	6,8 %

Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti

Omistus: Loimaan kaupunki 60 %

Toiminta-ajatus:

Ikäihmisten yksityinen asumispalvelu. Alastaro-koti on hyvin kiinteä osa Loimikotia.

Tavoitteet vuodelle 2022

Asumisen turvaaminen nykymallin mukaisesti tulevina vuosina.

Omien sähkö- ja vesimittareiden asentaminen Ilolakotiin.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Merkittävimpiä riskejä ovat mm asukkaiden terveyteen ja asiakasympäristöön liittyvät riskit. Usein kun asukas muuttaa huonokuntoisempana kuin mitä menneinä vuosina.

Myös asukkaiden alentunut fyysinen toimintakyky ja muistin alenema aiheuttaa vaaratilanteita mm liukastumisina ja kaatumisina.

Korjausvelan kasvu saattaa lähivuosina lisätä tarvetta isommille korjauksille.

Merkittäviä kehittämistoimia

Hyvinvointialueen valmistuminen vaikuttaa selkeästi Ilolakodin toimintaan mutta voi vaikuttaa myös yksityisten omistamiin asuntoihin.

Asukaskohderyhmän kunto on myös muuttumassa ja siksi esimerkiksi esteettömyyttä tulisi mahdollistaa asunnoissa.

Loimikodissa on tällä hetkellä öljylämmitys ja siitä pyritään luopumaan lähivuosina. Lämmitysmuoto tulee vaihtumaan myös Alastaro-kodissa vesi-ilmalämpöpumppuun.

tulevina vuosina tulee myös Alastaro-kodissa tehdä PTS -suunnitelma.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2020	TA2021	30.6.TOT	TA2022
Käyttöaste, Ilolakoti ja muut osakkaat	100	100	100	100
Toiminnan pysyminen vakavaraisena (tase ylijäämäinen)				ok
Omavaraisuusasteen pysyminen yli 50%	ok	ok	ok	ok
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	4 8174	4 8174	240 86,60	50 000
Liikevoitto	22,20	30,00	-4 539,63	30,00
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	22,32	30,00	-4 539,63	30,00
Investoinnit				
Korkotulot kaupungille				
Vakavaraisuus				
Velan määrä	3 461,57		1 840,28	
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	-		-	
<i>lainat kaupungilta</i>	-		-	
Omavaraisuusaste, %	99,58	99	98,89	99

Varsinaista velkaa ei ole, vaan tilinpäätösjaksotuksista kirjattu.

Hulmin huolto

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Hulmin huolto Oy huoltaa ja isännöi vuokra-asuntoyhtiötä ja myy myös muuta kiinteistöihin liittyvää palvelua kaupungin muihin kohteisiin.

Hoidettavia kiinteistöosaakeyhtiö Loimaan vuokra-asunnot omistamia kiinteistöjä on 35 eli 491 huoneistoa. Huollettavia kaupungin muita kohteita on kaupungin keskustan, Mellilän ja Alastaron alueella.

Tavoitteet vuodelle 2022

Tavoitteena yhtiöllä on toimittaa huolto ja isännöintipalveluita 100 prosenttisesti omavaraisesti, vaikka se tekisi investointeja.

Tekninen palveluala ja Hulmin huollon välinen yhteistyöselvitys on esitetty 7.6.2021 (taloustyöryhmä). Loimaan kaupungin ja Hulmin huollon isännöintipalveluihin liittyvää yhteistyötä tulee tehdä jatkoselvitys. Selvitystä tarkennetaan mm ottamalla vaihtoehtoiskustannukset huomioon .

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Pitkät sairausvapaat ovat pienen yrityksen suurin toiminnallinen riski. Riskiä pyritään hallitsemaan vaihtuvilla työjärjestelyillä lomien aikaan sekä soveltuvien osin myös työnkierrolla

Merkittäviä kehittämistoimia

Hulmin huollon kehittämistoimet ovat viime vuosina keskittyneet henkilökunnan osaamisen kehittämiseen. Jatkossa kehitystoimet liittyvät kiinteistöhuollon kehittämiseen laitteiden osalta. Hankittavat laitteet tulevat olemaan akkukäyttöisiä.

Lisäksi työmenetelmiä kehitetään jatkuvasti vastaamaan tarpeita. Esimerkkinä näistä siivouksen ergonominen työskentely ja uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Yhtiön omavaraisuusaste on 100 ja maksuvalmius erinomainen. Hulmin Huollon toiminta on jatkunut tasaisena, huollettavat alueet ja kiinteistöt ovat lisääntyneet tasaisesti ja maltillisesti. Tavoitteena on pitää huollossa olevat alueet ja kiinteistöt kunnossa.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2020	TA2021	30.6.TOT	TA2022
Henkilöstömäärä	12	12	12	12
Keskituntihinta				
Yhtiön toiminnan pysyminen vakavaraisena				ok
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	716 267	668 000	325 516	668 000
Liikevoitto	90 014	7550	-929	6 100
Vakavaraisuus				
Velan määrä	-	-	-	-
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	-	-	-	-
<i>lainat kaupungilta</i>	-	-	-	-
Omavaraisuusaste, %	100	100	100	100

Loimaan Kaukolämpö Oy

Omistus: Loimaan kaupunki 51 %, Sallila Energia 49%

Toiminta-ajatus:

Olemme luotettava ja vastuullinen lämmön tuottaja ja jakelija, joka tuottaa ympäristöystävällistä ja kilpailukykyistä energiaa olemalla asiakkaidensa ensisijainen valinta myös tulevaisuudessa.

Tavoitteet vuodelle 2022

Tavoitteemme vuodelle 2022 on tuottaa ympäristöystävällistä ja kilpailukykyistä energiaa asiakkaallemme. Tehostamaan koneoppimisen avulla verkostomme hyötysuhdetta, jotta voimme tuottaa kilpailukykyistä energiaa myös tulevaisuudessa. Tarjoamaan asiakkaidemme käyttöön energiaa säästävän kiinteistönhallinnan ohjausjärjestelmän, jolla saadaan energialaskuja pienennettyä.

Kaukolämmön kulutusmaksut pysyvät vuonna 2022 samoina kuin vuonna 2021. Kaukolämmön kulutusmaksut ovat Loimaalla 50,9 €/MWh + alv ja Alastarolla 62,7 €/MWh + alv.

Osingonjakopolitiikassa noudatetaan voimassa olevia osingonjakolinjauksia.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Olennaisimmat toimintaan liittyvät riskit ovat lähtökohtaisesti poliittisia. Mahdolliset veromuutokset tai polttoaineiden kohtelut vaikuttavat suuresti liiketoiminnan

kannattavuuteen. Biopolttoaineiden saatavuus tulevaisuudessa on olennainen riski kaukolämpöyhtiössä.

Merkittäviä kehittämistoimia

Merkittävämmät kehittämistoimet lähivuosina on kaukolämpöverkon optimointi ja verkoston säätö, jota ohjataan tekoälyn ja koneoppimisen avulla. Toinen merkittävä kehittämistoimi on kaukolämpö verkkoon kytkettävien suurten lämpöpumppujen mahdollinen käyttö osana energian tuottamista.

Ympäristöystävällisyys näkyy kaikessa toiminnassamme. Olemme lähes hiilidioksidi vapaa lämmöntuottaja ja päästömme ovat pienempien joukossa koko Varsinais-Suomessa. Tutkimme koko ajan erilaisia tuotantotapoja vähentääksemme omiamme ja asiakkaittemme hiilidioksidipäästöjä. Asiakkaillemme tulemme tarjoamaan ratkaisuja, joilla voimme vähentää kiinteistöjen energian kulutusta. Kuulumme myös Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Loimaan Kaukolämmöllä ei ole tällä hetkellä lainoja tai vakuuksia toiminnastaan.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2020	TA2021	30.6.TOT	TA2022
Toimitusvarmuus - toimituskatkoksia	99,9%	99,9%	99,9%	99,9%
Laskutettu energia GWh	72,2	80,2	47,9	-
Laskutus €/MWh (alv 0%)	50,9	50,9	50,9	50,9
Henkilöstömäärä	6	6	6	6
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	4 735 282 €	4 636 064 €	3 017 934 €	4 770 146 €
Liikevoitto	860 813 €	767 317 €	788 091 €*)	793 149 €
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	861 609 €	737 143 €	788 950 €*)	793 949 €
Nettoinvestoinnit	401 364 €	-	254 417 €	-
Korkotulot kaupungille	-	-	-	-
Vakavaraisuus				
Velan määrä	-	-	-	-
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	-	-	-	-
<i>lainat kaupungilta</i>	-	-	-	-
Omavaraisuusaste, %	69,3	70,0	71,0	71,0
Velkaantumisaste, %	0,3	0,3	0,3	0,3

*) Kuluvan kauden tulos näyttää tässä vaiheessa paremmalta kuin se todellisuudessa on.

Kesäkuukaudet tehdään aina tappiota ja monet koko vuoden maksut erääntyvät loppuvuodesta. Lisäksi kuluvan kauden poistot tehdään vasta tilinpäätöksen yhteydessä.

Talousarvion 2022 luvut vahvistetaan vasta Kaukolämmön 18.11.2021 pidettävässä kokouksessa.

10 LIIKELAITOS

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO VUODELLE 2021 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022–2023

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO VUODELLE 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023–2024

Loimaan Vesi -liikelaitoksen missio

Missio eli toiminta-ajatus kertoo, miksi "yritys" on olemassa.

Vesihuoltoliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti.

Loimaan Vesi -liikelaitoksen visio

Vesihuoltoliikelaitos on laadukkaiden ja ympäristöystävällisten vesihuoltopalvelujen tuottaja nyt ja tulevaisuudessa.

Toimintaympäristö

Loimaan Vesi -liikelaitos (jälj. liikelaitos) toimii kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena kuntalaissa mainitun ja kaupunginvaltuuston tekemien päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävät on mainittu kuntalain 67 §:ssä. Johtokunnan muista tehtävistä määrätään kaupungin uudessa hallintosäännössä. Johtokunnan tehtävänä on muun muassa hyväksyä liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Johtokunta myös päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kunnan talousarviosta ja –suunnitelmasta erillisenä osana. Liikelaitoksen talousarviossa ja –suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

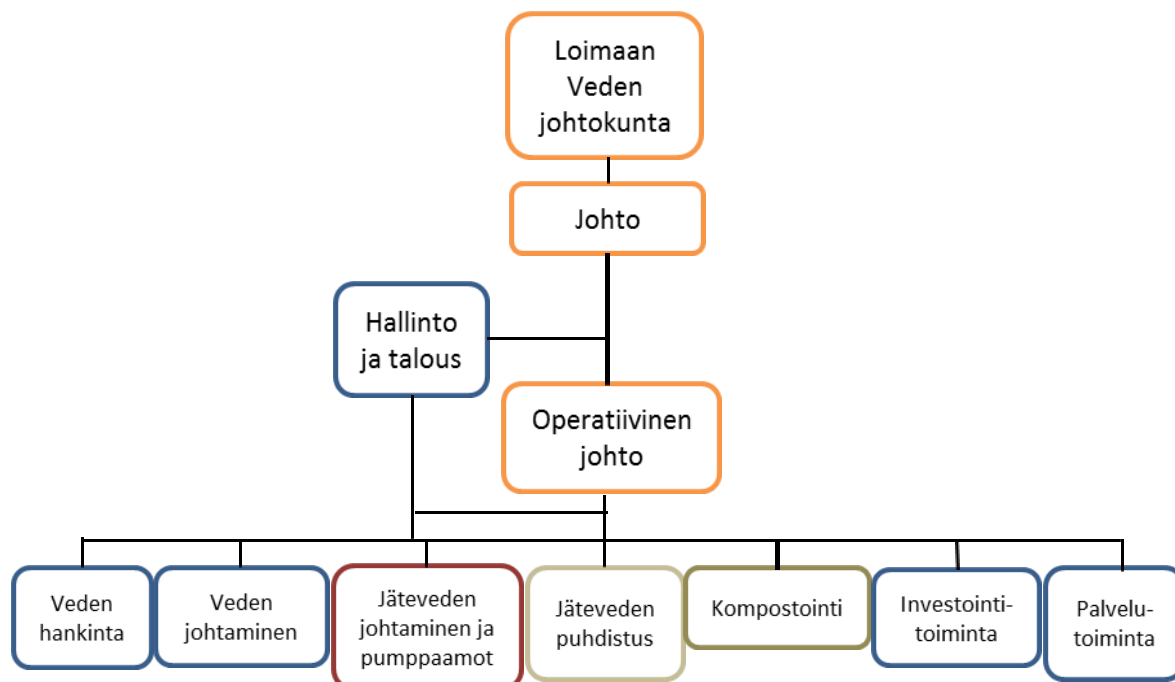
Sekä valtuusto että johtokunta asettavat liikelaitokselle sitovia tavoitteita, jotka liikelaitoksen talousarviossa tulee erottaa toisistaan selkein merkinnöin.

Valtuusto päättää liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista. Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeria kunnan talousarviossa ovat kunnan pääomasijoitus ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle, korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan toiminta-avustus liikelaitokselle.

Liikelaitoksen tehtävänä on johtosäännössä määrätyn mukaisesti hoitaa henkilökuntansa avulla vesihuoltoon liittyvät tehtävät Loimaan kaupungissa. Liikelaitoksen tehtävänä on hoitaa myös ne velvoitteet (muun muassa Mellilän ja Alastaron kuntien aikanaan sopimat vesihuoltoon liittyvät erityissopimukset), jotka sitovat Loimaan kaupunkia vesihuoltoon liittyvissä toiminnoissa.

Kunnallisessa liikelaitoksessa on johtaja, joka on virkasuhteessa kuntaan. Johtajan tehtävänä on kuntalain 68 §:n mukaan johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena liikelaitoksen toimintaa.

Liikelaitoksen toiminnot jakaantuvat kuviossa esitetyn kaavion mukaisesti.

KUVIO 1 Loimaan Vesi -liikelaitoksen toimintakaavio

Loimaan Veden ostamat palvelut

Liikelaitos ostaa, kuten tähänkin mennessä, Loimaan kaupungilta puhelinkeskus-, palkanlaskenta-, kirjanpito- ja atk -palveluita. Lisäksi liikelaitos ostaa tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan suunnittelu-, mittaus-, kuljetus-, tilahallinto- ja varastopalveluita. Liikelaitos suorittaa näistä sisäisen laskennan tai hinnaston mukaisen korvauksen.

Muita vesihuoltoon liittyviä palveluita liikelaitos ostaa muun muassa urakoitsijoilta, kemikaalien toimittajilta, vesihuoltotarvikkeiden toimittajilta, suunnittelutoimistoilta, ohjelmistotoimittajilta, valvontaviranomaisilta sekä sähkö- ja puhelinlaitoksilta.

Liikelaitoksen henkilöstö

Liikelaitos pyrkii sijoittamaan laitokselle vesihuoltoalan opiskelijan kesän ajaksi.

Vuonna 2022 liikelaitoksen työntekijöinä oletetaan toimivan seuraavat:

- liikelaitoksen johtaja
- työpäällikkö
- 2 palvelusihteeriä
- 0,5 palvelusihteeriä (pyrkimys palkata osaksi vuotta kiireapulaiseksi)
- keskusjätevedenpuhdistamon vastaava hoitaja
- 4 vesilaitoksen hoitajaa
- tiimivastaava
- 3,5 putkiasentajaa
- harjoittelija/opiskelija (pyrkimys palkata kesäajaksi)

Vuonna 2022 liikelaitoksen vakinaisen työntekijämäärän arvioidaan olevan 13,5 henkilöä.

Henkilökunnasta eläköitynee seuraavan noin 3 vuoden kuluessa 3 henkilöä, joka on noin 22 % henkilöstömäärästä.

Merkittävimmät muutokset toimintaympäristöön

Kuntalain uudistamisen ja Vesihuoltolain tarkistamisen myötä aiheutuvat muutokset.

Jätevedenpuhdistus

Jätevedenpuhdistuksessa ei ole näköpiirissä merkittäviä muutoksia.

Veden hankinta

Kiinnitetään edelleen erityistä huomiota veden laatuun ja teknologiaan sekä veden saannin varmistamiseen. Vedenottamoiden saneeraukset on aloitettu ja niitä jatketaan lähivuosina.

Veden jakelu

Johtokarttatietoa ja sen hallintamahdollisuuksia pyritään parantamaan jätevesiverkoston saneeraussuunnittelun tueksi.

Loimaan Veden on mahdollista hyödyntää Alastaron johtokarttatietojen sähköistä käsittelyä. Valitettavasti tämä on mahdollista ainoastaan vähäisen aineiston osalta, koska merkittävä osa sijaintitiedoista on aikanaan jäänyt kartoittamatta. Luotettavien johtokarttojen puuttuminen lähes koko Alastaron alueelta häiritsee huomattavasti liikelaitoksen tiettyjä toimintoja (verkostoon määritettävien liittymiskohtien osoittaminen, liittymissopimusten karttaliitteiden laatiminen, verkostojen korjaaminen, verkostosuunnittelu yms.). On oletettavaa, että tilanne edellä mainitun alueen osalta päivittyy entisten Loimaan kaupungin, Loimaan kunnan ja Mellilän tasolle vasta vuosien kuluttua.

Vesimittaroinnin (vanhojen mittarien poisto, koeajot ja uusien asentaminen) jatkaminen. Etäluettavilla vesimittareilla kiinteistöissä ja verkostossa pystytään verkostonhallintaa parantamaan huomattavasti, kun käytössä on reaaliaikaista kulutustietoa verkoston eri osissa. Etäluettavien vesimittareiden käyttöönotto tuo mukanaan myös kustannusvaikutuksia. Etäluenta lisää tietoliikennekustannuksia sekä mittareiden uusiminen muuttuu aiempaa säännöllisemmäksi. Käyttäjälle tämä näkyy tulevaisuudessa kasvavina perus- ja käyttömaksuina. Lisäksi käyttäjän tulee pitää

mittarointipaikka sellaisessa kunnossa, että säännölliset mittarinvaihdot ovat mahdollisia toteuttaa.

Runko- ja tonttiventtiilien rakentaminen ja uusiminen. Tarvittavien runkoverkostokorjausten tekeminen.

Jäteveden johtaminen

Betonisten jätevesiputkistojen saneeraaminen tulee ottaa enenevässä määrin työohjelmaan. Saneeraukset keskitetään selkeästi rajattaville suuremmille alueille.

Talousarvio 2022

Liikelaitos on valmistellut talousarvionsa lähtien seuraavista hoidettavista toiminnoista sekä katsoo tavoitteikseen toimintojen toteutumisen talousarvioon vuodelle 2022 esitetyillä määrärahoilla.

Liikelaitoksen hoitamat toiminnot

Hallinto

Asiakaspalvelu, asiakastietorekisterin ylläpito (uudet liittyjät ja omistajanvaihdokset), liittymishakemusten ja liittymis- ja käyttösopimusten käsittely, ostolaskujen kirjaus, liittymis-, työ-, vesi- ja jätevesilaskutus, muut osto- ja myyntireskontran vaatimat tehtävät, maksuhäiriöisten vaatimat selvitykset ja toimenpiteet sekä kaikki muut liikelaitoksen toimintaan liittyvät toimistotehtävät, yleis- ja laitossuunnittelu, laitoksen toimintojen kehittäminen, lausuntojen antaminen muun muassa kaava- asioihin, rakentajien opastus kvv-asioissa, rakennushankkeiden liittymiskohtien ja padotuskorkeuksien määrittäminen, kvv-suunnitelmien käsittely, haja-asutusalueiden vesihuoltoasiat, johtokarttoihin ja yleissuunnitteluun liittyvät tehtävät, talouteen ja hallintoon liittyvät asiat, johtokunnan käsittelemien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät, tarjouspyynnöt ja tilaukset yms.

Veden hankinta

Vedenottamoiden (8 kpl) ylläpito, käyttö ja käytön valvonta, kuukausittaiset pohjavesien korkeushavainnot ja hankittavan veden laatutiedot sekä näiden raportointi Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, vesihuollon kaukovalvontajärjestelmän ylläpito ja seuranta, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kemikaalihankinnat ja talousveden valvontatutkimusohjelman mukaiset tehtävät.

Veden jakelu

Jakeluverkoston (746 km) kunnossapito, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kiinteistöjen rakentamiseen ja saneeraukseen liittyvät kvv-asiat, materiaali- ja konekaluston tilaukset, vesimittarien ja venttiilien asentaminen, vesimittarien vaihdot ja mittarien koeajot sekä niihin liittyvän aineiston dokumentointi, talousveden valvontatutkimusohjelman mukaiset tehtävät (muun muassa näytteenotto ja raportointi), ns. talvimittarit ja niiden dokumentointi, runkoventtiilien korjaukset ja lisäykset.

Jäteveden johtaminen

Verkostojen (287 km) kunnossapito, jätevesipumppaamoiden (55 kpl) ylläpito huoltotoineen sekä viemäripesujen ja -kuvausten valmistelu ja ohjaus.

Jäteveden puhdistus

Jätevedenpuhdistamon käyttöön ja kunnossapitoon sekä valvontaan ja raportointiin liittyvät tehtävät, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kemikaalihankinnat, verkostoa myöten johdettavien jätevesien puhdistaminen, kuukausittaiset velvoitetarkkailut, Niinijoen pienpuhdistamon ylläpito. Sako- ja umpikaivolietteiden käsittely.

Puhdistamolietteen kompostointi ja markkinointi

Puhdistamolietteen kompostointitoiminta, jota tulee toteuttaa Eviran myöntämän lannoitelain mukaiseksi toimijaksi hyväksytylle annetun päätöksen mukaisesti. Jätevedenpuhdistamon kuivatun lietteen kompostoinnin materiaalihankinnat, kompostituotteen valmistus, tuotteen laadun valvonta (lämpötilamittaukset ja näytteenotto vaadittavia laboratoriotutkimuksia varten) sekä kompostituotteen markkinointi. Kompostikentällä käsitellään keskusjätevedenpuhdistamolta vastaanotetut lietteet.

Laskutustyöt ulkopuolisille

Asiakkaiden tilaamat työt, mahdolliset ylikunnalliset palvelut sekä palvelut kaupungin muille sektoreille.

Vesi- ja viemäriverkostojen rakentaminen

Vesihuoltoverkostojen täydennysrakentamiseen liittyvät tehtävät, muun muassa materiaalien hankinta, koneiden ja laitteiden tilaus, yhteydet kuluttajiin, eri laitoksiin ja viranomaisiin sekä muihin yhteistyökumppaneihin. Toimiminen vahvana osapuolena ja edunvalvojana verkostojen rakennuttamisprojekteissa.

Edellä mainitut tehtävät hoidetaan niitä koskevien lakien, asetusten, määräysten ja päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksen perimät maksut

Liikelaitoksen taksa sisältää käyttömaksun, perusmaksun ja liittymismaksun. Laitoksella on lisäksi erillinen palvelumaksuhinnasto.

Käyttömaksut, liittymismaksut, perusmaksut ja muut taksassa mainitut hinnat ovat yhteneväiset koko Loimaan kaupungin alueella.

Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä niillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Säännöksen tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että maksut perustuvat vesihuollon todellisiin kustannuksiin. Se ehkäisee myös vesihuollosta perittävien maksujen käyttöä piiloverotukseen. Toisaalta säännöksellä varmistetaan vesihuoltolaitoksen taloudelliset toimintaedellytykset, muun muassa varautuminen uusinvestointeihin, laitteistojen ylläpitomenoihin ja perusparannusinvestointeihin.

Peruspääoman tuotto

Yleisperusteluissa vesihuoltolainsäädännön uudistamiseksi mainitaan tuottovaatimuksen osalta seuraavaa: *Tuottovaatimuksen kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan viitata esimerkiksi valtion talousarviosta annettuun asetukseen (1243/1992), jonka 56 §:n mukaan valtion investointilaskelmissa ja muussa pääomien käytön arvioinnissa käytetään, jollei käyttötarkoituksesta muuta johdu, tuottovaatimuksena Valtiokonttorin laskemaa arvioinnin suorittamista edeltäneen varainhoitovuoden euromääräisen pitkäaikaisen lainanoton efektiivistä korkokustannusta valtiolle.*

Valtiokonttorin 15.1.2021 ilmoittama pitkäaikaisen lainanoton efektiivinen korkokustannus vuoden 2020 tietojen pohjalta laskettuna ja vuoden 2021 laskelmissa käytettäväksi tarkoitettu (nimellinen) korkokustannus on 0,0 %.

Loimaan Veden peruspääoman korkona Loimaan kaupungille vuonna 2022 käytetään 0,0 % peruspääomasta, todeten sen sisältyvän kohtuullisen tuoton määritelmään.

Investoinnit

Investointisuunnitelman edellyttämäksi pääoman tarpeeksi talousarviovuonna 2022 on varattu 1 985 000 euroa. Investoinnit käsittävät muun muassa kaupungin kehittymisen edellyttämän vesihuoltoverkosto-osan rakentamisen, laitosrakentamisen, vesihuoltoverkostojen kartoitukset, suunnittelun sekä suunnitelmien vaatimat maaperä-ym. tutkimukset, vanhojen verkostojen saneeraukset, laitoksissa tehtävät pienehköt saneeraukset sekä uudet ja uudistettavat vesimittarit.

Suunnitelmakauden investoinnit toteutetaan vesihuollosta saatavilla tuloilla sekä edellisten tilikausien ylijäämää hyödyntäen.

Liikelaitos laatii investointien osalta erillisen investointiohjelman, jonka mukaan investointimääräraha kohdistetaan talousarviovuoden investointihankkeisiin.

TALOUSARVIO VUODELLE 2022 SISÄLTÄÄ SEURAAVAT KUSTANNUSPAIKAT:**7000 HALLINTO**

Kustannuspaikka sisältää liikelaitoksen asiakkailtaan perimät liittymismaksutulot, vakinaisen henkilökunnan palkat (liikelaitoksen johtaja, työpäällikkö, 2 palvelusihteeriä, luottamushenkilöiden kokouspalkkiot, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, Vesi- ja viemärlaitosyhdistyksen jäsenmaksun, kopiointi- ja toimistotarvikekustannukset, kotisivujen ylläpitomaksun, hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalveluiden ostokustannukset, ilmoitus- ja painatuskustannukset, hallinnon posti- ja puhelinkulut, toimistokalusteiden ja -koneiden kunnossapitokustannukset, koulutus- ja virkamatkakustannukset, alan kirjallisuuden, julkaisujen ja lehtien hankintakustannukset, lääkkeet ja hoitotarvikkeet, toimistokalusteiden hankintamenot, toimitilavuokran, henkilöstön ja luottamushenkilöiden merkkipäivälahjat, virkistystoiminnan yms.

7010 VEDENOTTAMOT

Kustannuspaikka sisältää vedenottamoiden ja näihin liittyvien syöttöjohtojen ja ylävesisäiliöiden ylläpidon sekä veden laadun ja pohjaveden pinnankorkeuden valvonnan.

Hankittava vesimäärä on noin 1 327 000 m³/a.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (50 % kahden ja 25 % kahden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, osan laitoksenhoitajien koulutus- ja työvaatekustannuksista, terveydenhoitoasetuksen perusteella raakavedestä tehtävät analyysit, osan kuorma-auton sekä kahden pakettiauton vakuutus-, katsastus-, vero-, huolto- ja polttoainekustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, painatus- ja ilmoituskulut, osan vesilaitoksenhoitajien matkapuhelinkuluista, Sulajoen, Lähteenkorvan, Saikun, Metsämaan, Hosinhaudan, Kotasuon, Penturan, Palon ja Uotilan vedenottamoiden sekä ylävesisäiliöiden rakennusten, alueiden, koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, sähkömaksut ja puhtaanapitokustannukset, osuuden vesilaitoksen omaisuusriskivakuutuksesta, vedenottamoilla ja keskusvalvomossa tarvittavan pienkaluston, työkalujen ja toimistotarvikkeiden hankintakustannukset, vedenhankinnassa käytettävät kemikaalit (natronlipeä Sulajoki noin 12 tn/a, Metsämaa 0,5 tn/a, Palo (Mellilä) 1,0 tn/a, ym. kunnossapidossa käytettävät tarveaineet, kuljetuskustannukset (muun muassa lipeän kuljetus) kaukovalvontalaitteiston ja hälytysjärjestelmän vuosimaksut, varavoimalaitoksen säilytystilan vuokran, Sulajoen ja Hosinhaudan vedenottamoiden yksityistiemiänsä sekä metsänhoitomaksun.

7020 VESIJOHTOVERKOSTO

Kustannuspaikka sisältää jakeluverkon ja vesimittarien ylläpidon sekä verkostoveden laadun valvonnan aiheuttamat kustannukset.

Kustannuspaikka sisältää romutettujen vesimittarien myyntitulon, vakinaisen työsuhteisen henkilökunnan palkat (33 % työnjohtajan (tiimivastaavan) ja neljän putkiasentajan sekä 25 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, osan edellä mainittujen työntekijöiden puhelin-, työvaate- ja koulutuskustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, verkostovedestä tehtävien vesianalyysien tutkimuskustannukset (Loimaalla 10 jatkuvan valvonnan ja 10 käyttötarkkailun määrittystä, 4 raakaveden määrittystä ja 1 lähtevän veden määrittys sekä 2 jaksottaisen valvonnan määrittystä kerran vuodessa; Metsämaalla 4 raakaveden määrittystä ja 1 lähtevän veden määrittys; Alastarolla 5 jatkuvan valvonnan, 5 käyttötarkkailun ja 1

raakaveden määritystä ja 1 jaksottaisen valvonnan määritys kerran vuodessa; Mellilässä 5 jatkuvan valvonnan ja 2 raakaveden määritystä ja 1 jaksottaisen valvonnan määritys kerran vuodessa); Juvankallion vesitornista 1 näyte vuodessa sekä tarvittavat lisätutkimukset, osan pakettiautojen vero-, katsastus-, vakuutus-, kunnossapito- ja polttoainekustannuksista, painatus- ja ilmoituskulut (muun muassa lehti-ilmoitukset työmaa-aikaisista vesikatkokuksista), osan työmaaparakkien sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, vesijohtoverkoston ja ylävesisäiliöiden kunnossapitopalvelut ja koneiden vuokrat, materiaali- ja kuljetuskustannukset, pienkalusto- ja työkalukustannukset, osan pakettiautojen ja työtarvikkeiden ja -koneiden tilavuokrasta.

7021 VEDEN MYYNTI

Laskutettavan veden määrä noin 1 115 000 m³/a.

Kustannuspaikka sisältää liittyjiltä perittävät perusmaksutulot (noin 6 600 kulutuspistettä), vesimaksutulot 1 115 000 m³ á 1,12 € (alv. 0 %), sisäiset vesimaksutulot (jätevedenpuhdistamon sekä toimisto- ja varastorakennuksen vesimaksut), 50 % vesi- ja jätevesilaskutusohjelman ja lomakepohjan ylläpitomaksuista, 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista postituskuluista (mittarinlukukorttien lähettäminen, yhteensä noin 6 600 kpl ja vesi- ja jätevesilaskut yhteensä 3 x noin 6 600 kpl), 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista toimistotarvikekuluista (muun muassa kopiopaperit ja kirjekuoret).

7030 VIEMÄRIVERKOSTO JA PUMPPAAMOT

Kustannuspaikka sisältää viemäriverkoston ja pumppaamoiden ylläpidon. Liikelaitoksen verkostossa johdettava jätevesimäärä on noin 1 420 000 m³/a.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (33 % yhden, 30 % yhden, 28 % yhden ja 25 % yhden laitoksenhoitajan sekä 33 % työnjohtajan (tiimivastaavan) ja neljän putkiasentajan palkoista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaalityö- ja sosiaaliturvamaksut, osan edellä mainittujen työntekijöiden työvaate- ja koulutuskustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, osan kuorma-auton sekä pakettiautojen vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine- ja huoltokustannuksista, painatus-, ilmoitus- ja puhelinkulut, jätevesiviemärien ja -pumppaamoiden kuvauksista ja pesuista aiheutuvat kustannukset, viemäriverkoston ja jätevesipumppaamoiden kunnossapitopalvelut, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kunnossapidossa tarvittavat kuljetukset, jätevesiverkoston tukkeumien aiheuttamat vahingot yms., kunnossapidossa tarvittavat työaineet, pienkalusto ja työkalut, osan työmaaparakkien sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, jätevesipumppaamoiden vakuutukset, hälytysjärjestelmän vuosimaksut sekä osan pakettiautojen tilavuokrasta.

7031 JÄTEVEDEN LASKUTUS

Laskutettavan jäteveden määrä noin 720 000 m³.

Kustannuspaikka sisältää laskutettavat jätevesimaksutulot noin 720 000 m³ á 2,26 € (alv. 0 %), sisäiset jätevesimaksut (jätevedenpuhdistamo sekä toimisto- ja varastorakennus), 50 % vesi- ja jätevesilaskutusohjelman ja lomakepohjan ylläpitomaksuista, 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista postituskuluista (mittarinlukukortit yhteensä noin 6 600 kpl ja vesi- ja jätevesilaskut yhteensä 3 x noin 6 600 kpl), 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista toimistotarvikekuluista (muun muassa kopiopaperit ja kirjekuoret).

7033 YPÄJÄ-LOIMAA -SIIRTOVIEMÄRI

Kustannuspaikka sisältää siirtoviemärin ylläpidon Loimaan puolella.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (5 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkkakustannuksista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaalityrvamaksut, 5 % edellä mainitun työntekijän koulutus- ja työvaatekustannuksista, osan kuorma-auton sekä pakettiautojen vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine- ja huoltokustannuksista, painatus-, ilmoitus-, posti- ja puhelinkulut, jätevesiviemärien ja -pumppaamoiden kuvauksista ja pesuista aiheutuvat kustannukset, viemäriverkoston ja jätevesipumppaamoiden kunnossapitopalvelut, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kunnossapidossa tarvittavat kuljetukset, jätevesiverkostojen tukkeumien aiheuttamat vahingot yms., kunnossapidossa tarvittavat työaineet, pienkalusto ja työkalut, osan sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, jätevesipumppaamoiden vakuutukset sekä hälytysjärjestelmän vuosimaksut.

7041 NIINIJOEN PIENPUHDISTAMO

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamon ylläpidon.

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamorakennuksen ja -alueen sekä koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, jätevedenpuhdistuksessa ja kunnossapidossa tarvittavat työaineet, sähkömaksut, puhtaanapitopalvelut ja osan laitoksenhoitajien puhelinkustannuksista.

7042 KUIVATUN LIETTEEN KOMPOSTOINTI

Kustannuspaikka sisältää puhdistamolietteen kompostointitoiminnan ylläpidon.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (5 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkkakustannuksista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaalityrvamaksut, 5 % edellä mainitun työntekijän puhelin-, koulutus- ja työvaatekustannuksista, kompostilietetutkimuskustannukset, kompostointikentän kunnossapitopalvelut ja koneiden vuokrat, tuhoeläintorjuntakustannukset, kompostoinnissa käytettävät työaineet sekä kompostointikentän vuokran.

7045 KESKUSJÄTEVEDENPUHDISTAMO

Kustannuspaikka sisältää jätevedenpuhdistamon (keskuspuhdistamo) ylläpidon. Puhdistettava jätevesimäärä on noin 1 520 000 m³/a ja käsiteltävä lietemäärä on noin 1 700 tn/a.

Kustannuspaikka sisältää saostuskaivo- ja umpisäiliölaitteen käsittelymaksutulot, vakinaisen henkilökunnan palkat (100 % puhdistamon vastaava hoitajan sekä 40 % yhden, 25 % yhden ja 17 % kahden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaalityrvamaksut, edellä mainittujen työntekijöiden koulutus- ja työvaatekustannukset, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, jätevedenpuhdistamon valvontamaksut, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laskuttamat velvoitetarkkailukustannukset (jätevedenpuhdistamo, Loimijoen vesistön yhteistarkkailu, kalatalousmaksu, pohjaeläin- ja pohjasedimenttitarkkailu), laboratorionäytteiden tutkimuskustannukset, KVVSY ry:n jäsenmaksun, toimistotarvike-, painatus-, ilmoitus-, posti- ja puhelinkulut, osan kuorma-auton sekä kahden pakettiauton vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine-, huolto- ja säilytystilakustannuksista, leasing vuokrat, osan vesihuoltolaitoksen

omaisuusriskivakuutuksesta, puhtaanapitokustannukset (muun muassa altaiden puhdistus / lietteenpoisto urakoitsijan toimesta), tilojen siivoukustannukset, sähkö- ja lämmityskustannukset, sisäiset vesi- ja jätevesimaksut, jätevedenpuhdistamorakennuksen ja -alueen sekä puhdistamon koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, lietteen, tarvikkeiden, kemikaalien ym. kuljetuskustannukset, pienkaluston ja -koneiden hankintakustannukset, jätevedenpuhdistuksessa tarvittavat työaineet (muun muassa ferrosulfaatti, polymeerit, bakteerit), kunnossapidossa tarvittavat työaineet ja tarvikkeet, alan julkaisut ja lehdet sekä hälytysjärjestelmän vuosimaksut.

7050 LASKUTUSTYÖT

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (33 % tiimivastaavan ja 33 % neljän putkiasentajan palkoista), lisä- ja ylityökorvaukset, KVTEL- ja sosiaalityökorvaukset, vesihuoltolaitoksen toimesta yksityisille ja yrityksille tehdyt vesi- ja viemärijohtoliitos- ja korjaustyöt sekä Loimaan kaupungin eri vastuualueille tehdyt työt. Vesi- ja viemärijohtoliitoksiin liittyvistä sekä muista hinnoitelluista töistä liikelaitos perii kustannukset palvelumaksuhinnaston mukaisesti.

7160 TOIMISTORAKENNUS

Kustannuspaikka sisältää tilojen siivous- ja sähkökustannukset, vakuutusmaksut, sisäiset vesi- ja jätevesimaksut sekä toimisto- ja varastorakennusalueen kunnossapitokustannukset.

7210 MUUT RAHOITUSTULOT

Kustannuspaikka sisältää asiakkaiden eräpäivän jälkeen maksamien laskujen viivästyskorot.

7220 KORKOKULUT

Kustannuspaikka sisältää maksuliikennetilien korot.

7230 KORKO PERUSPÄÄOMALLE

Kustannuspaikka sisältää peruspääomasta Loimaan kaupungille maksettavan korvauksen (0,0 %).

7240 MUUT RAHOITUSKULUT

Kustannuspaikka sisältää ulosoton tilitysmaksut.

VALTUUSTON PÄÄTTÄMÄT LIIKELAITOKSELLE ASETETUT TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET 2022

TOIMINNAN TAVOITTEET 2022

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).

TALOUDEN TAVOITTEET 2022

Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa vuonna 2022 siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing-vuokrakustannukset.

Peruspääoman tuotto

Yleisperusteluissa vesihuoltolainsäädännön uudistamiseksi mainitaan tuottovaatimuksen osalta seuraavaa: *Tuottovaatimuksen kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan viitata esimerkiksi valtion talousarviosta annettuun asetukseen (1243/1992), jonka 56 §:n mukaan valtion investointilaskelmissa ja muussa pääomien käytön arvioinnissa käytetään, jollei käyttötarkoituksesta muuta johdu, tuottovaatimuksena Valtiokonttorin laskemaa arvioinnin suorittamista edeltäneen varainhoitovuoden euromääräisen pitkäaikaisen lainanoton efektiivistä korkokustannusta valtiolle.*

Valtiokonttorin 15.1.2021 ilmoittama pitkäaikaisen lainanoton efektiivinen korkokustannus vuoden 2020 tietojen pohjalta laskettuna ja vuoden 2021 laskelmissa käytettäväksi tarkoitettu (nimellinen) korkokustannus on 0,0 %.

Loimaan Veden peruspääoman korkona Loimaan kaupungille vuonna 2022 käytetään 0,0 % peruspääomasta, todeten sen sisältyvän kohtuullisen tuoton määritelmään.

Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 0,0 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2022 tulee olemaan 0,00 euroa.

Investoinnit

Vuotuiset investointimenot ovat enintään 1 985 000 euroa.

JOHTOKUNNAN PÄÄTTÄMÄT SITOVAT TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET 2022**TOIMINNAN TAVOITTEET 2022**

Laskuttamattoman veden määrä on alle 16 %. (vuonna 2020 24 %)

Kypsytyskentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa on enintään 20 % (vuonna 2021 10 %).

TALOUDEN TAVOITTEET 2022

Tilikausi muodostunee ylijäämäiseksi. Investointeja kohdennetaan toimisto- ja varistorakennuksen rakentamiseen ja mahdollisimman paljon verkostosaneerauksiin.

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOKSEN TUOSLASKELMA

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOS	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	3 128 701	3 071 400	3 163 000	3 259 600	3 377 300
Valm. ja kesk.eräis.tuott. var. lisäys(+) tai vähennys(-)					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot					
Tuet ja avustukset kunnalta					
Tuet ja avustukset muilta					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-621 307	-570 400	-691 000	-715 800	-727 700
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Palvelujen ostot	-488 571	-544 300	-510 400	-542 200	-550 500
Materiaalit ja palvelut	-1 109 878	-1 114 700	-1 201 400	-1 258 000	-1 278 200
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-514 436	-618 400	-631 700	-617 600	-623 800
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-114 748	-159 300	-135 300	-133 200	-134 800
Muut henkilösivukulut	-17 496	-20 900	-20 300	-19 900	-20 000
Henkilöstösivukulut	-132 244	-180 200	-155 600	-153 100	-154 800
Henkilöstökulut	-646 680	-798 600	-787 300	-770 700	-778 600
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-598 980	-584 800	-684 700	-752 400	-838 200
Kertaluonteiset poistot					
Poistot ja arvonalentumiset	-598 980	-584 800	-684 700	-752 400	-838 200
Liiketoiminnan muut kulut	-552 357	-522 800	-508 300	-498 900	-496 100
Liikelylijäämä (-alijäämä)	220 807	50 500	-18 700	-20 400	-13 800
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Rahoitusavustus kunnalta					
Muut rahoitustuotot	3 785	3 200	3 300	3 400	3 500
Kunnalle maksetut korkokulut					
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-11 932				
Muut rahoituskulut	-190	-200	-700	-700	-700
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 337	3 000	2 600	2 700	2 800
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	212 470	53 500	-16 100	-17 700	-11 000
Satunnaiset tuotot ja kulut:					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	212 470	53 500	-16 100	-17 700	-11 000
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	24 756	22 800	21 000	19 500	18 000
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	237 226	76 300	4 900	1 800	7 000

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA VUOSILLE 2022-2024

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikelaitoksen varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Liikeliikettä (-alijäämä)	220 807	50 500	-18 700	-20 400	-13 800
Poistot ja arvonalentumiset	598 980	584 800	684 700	752 400	838 200
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 337	3 000	2 600	2 700	2 800
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-698 429	-2 925 000	-1 985 000	-1 730 000	-1 110 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	0	0	0	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	113 021	-2 286 700	-1 316 400	-995 300	-282 800
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Antolainasaamisten muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-1 060				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	150 000				
Saamisten muutos muilta	201 414				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-2 395				
Korottomien velkojen muutos muilta	-146 573				
Rahoituksen rahavirta	201 385				
Käytettävissä olevien rahavarojen muutos	314 406	-2 286 700	-1 316 400	-995 300	-282 800
Lyhytaik. saamiset sekä rahat ja pankkisaam. vuoden lopussa	5 887 975	3 601 275	2 284 875	1 289 575	1 006 775
TP 2020 2021 (arvio)	5 887 975	3 601 275			
LIIKEYLIJÄÄMÄN MÄÄRITTÄMINEN					
LIIKEVAIHTO (ilman arvonnalisäveroa)	3 128 701	3 071 400	3 163 000	3 259 600	3 377 300
MENOT (ilman arvonnalisäveroa, poistoja ja rah.kuluja)	2 308 915	2 436 100	2 497 000	2 527 600	2 552 900
POISTOT	598 980	584 800	684 700	752 400	838 200
LIIKEYLIJÄÄMÄ	220 807	50 500	-18 700	-20 400	-13 800

LOIMAAN VESI

TALOUSARVIO VUODELLE 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023 - 2024

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	3 128 701	3 071 400	3 163 000	3 259 600	3 377 300
Materiaalit ja palvelut	-1 109 878	-1 114 700	-1 201 400	-1 258 000	-1 278 200
Henkilöstökulut	-646 680	-798 600	-787 300	-770 700	-778 600
Poistot ja arvonalent.	-598 980	-584 800	-684 700	-752 400	-838 200
Liiket. muut kulut	-552 357	-522 800	-508 300	-498 900	-496 100
Liikelylijäämä (-alijäämä)	220 807	50 500	-18 700	-20 400	-13 800
Rahoitustuotot ja kulut	-8 337	3 000	2 600	2 700	2 800
Ylijäämä (ennen varauksia)	212 470	53 500	-16 100	-17 700	-11 000
Poistoeron lisäys tai vähennys	24 756	22 800	21 000	19 500	18 000
Vapaaeht. var. lisäys tai vähennys					
Tilikauden ylijäämä	237 226	76 300	4 900	1 800	7 000

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2022 - 2024

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investoinnit					
menot	-698 429	-2 925 000	-1 985 000	-1 730 000	-1 110 000
tulot					
netto	-698 429	-2 925 000	-1 985 000	-1 730 000	-1 110 000

16.09.2021 ah